cută la 4 februarie 1931, la Rioja, în Argentina, ea devine soția lui Peron în 1961. Generalul îi încredințează un rol politic crescînd, dîndu-i, în special, misiuni delicate în Argentina, în anii 1965 și 1971. Ea a știut, atunci, să refacă unitatea grupării peroniste, divizată de divergențe ideologice și lupte personale. În 1973, cu prilejul alegerilor generale, este aleasă vicepreședinte. Preluînd la 29 iunie a.c. funcția de șef de stat, ea devine și șef al forțelor armate.

Preluînd mandatul prezidențial al generalului Peron, Maria Estela Martinez de Peron va continua principalele sale linii politice : apărarea regimului constituțional, unitatea națională și continuitatea politicii externe. Juan Peron desfășurase o continuă diplomație a echilibrului intern, în scopul de a aplana disputele în cadrul puternicului partid justițialist și a-l apăra de tendințele de hegemonie pe care le manifesta în viața națională. Dorindu-se un președinte al tuturor argentinienilor, Peron aspirase continuu spre unitatea țării, prin temperarea pasiunilor politice prea violente, atît din partea diverselor aripi ale justițialismului — divergente mai ales în rîndul tineretului — cît și din partea adversarilor justițialismului.

Pe plan extern, independența Argentinei rămîne axul central al politicii țării. Unitatea latino-americană, preconizată ca unul din elementele dătătoare de forță și sprijin reciproc, este concepută în contextul limitării armamentelor pe continent, al dezvoltării schimburilor economice și comerciale și al menținerii atmosferei constructive de colaborare. Solidaritatea cu

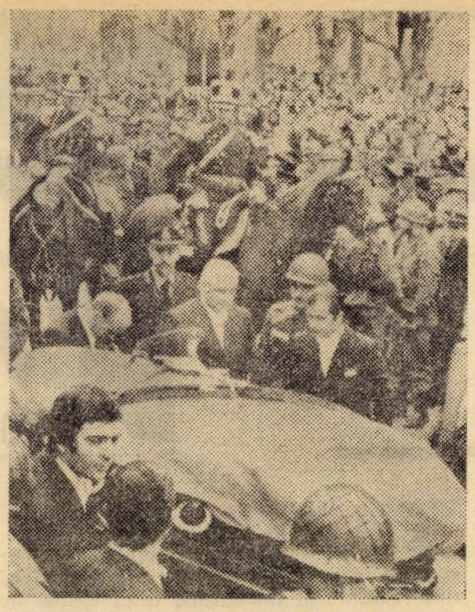

Președintele Peron este condus pe ultimul său drum

țările în curs de dezvoltare, politica antiimperialistă și anticolonialistă, apropierea de țările socialiste marchează alte coordonate esențiale ale continuității în planul relațiilor externe ale Argentinei.

Anca Voican

CARACAS

„O concluzie pentru 70 la sută din suprafața planetei"

Corespondență de la Valentin Păunescu

Organizată sub egida O.N.U., cea de-a treia Conferință internațională asupra dreptului mării, ale cărei lucrări se desfășoară la Caracas pînă la 29 august, a reunit peste 5 000 de delegați și reprezentanți din 148 de țări (3 000 de delegați și peste 2 000 de experți și specialiști), convocați să dezbată o amplă agendă — 25 de puncte principale, cu peste 80 de subpuncte — ce încearcă să cuprindă marile probleme cu care se confruntă lumea azi în acest domeniu și să obțină concluzii cu valoare universală. Se caută — aprecia unul dintre participanți — „o concluzie pentru 70 la sută din suprafața planetei noastre" : 31 de milioane de kilometri pătrați de mări și oceane, bogate în resurse minerale, energetice și alimentare.

Dezbaterile privind dreptul mării datează de mai mult de trei secole, odată cu contestarea conceptului de mare — proprietate a tuturor, fapt petrecut între secolele XVI și XVII — cînd noile invenții în materie de tehnologie a navigației și transformările intervenite în viața economică și politică europeană (era perioada formării imperiilor coloniale) au dus la primele elaborări în materie de jurisdicție a suprafeței lichide a planetei noastre. În 1609, la cererea companiei Indiilor Orientale, juristul olandez Hugo Grotius publica lucrarea „Mare Liberum", în care susținea libertatea mărilor pentru toate statele, concedînd „dreptul la represalii pentru cei ce împiedicau acest lucru". În opoziție cu teza lui Grotius, a apărut conceptul de „Mare Clausum", formulat de parlamentarul și juristul englez John Selden (1637) : marea trebuie să se afle sub jurisdicția statului de coastă, concept reprezentînd interesele unei alte puteri maritime în plină ascensiune, Anglia.

A prevalat în final conceptul de mare liberă, mai convenabil puternicilor epocii, stabilindu-se, în cele din urmă, că o țară își va putea exercita suveranitatea asupra unei părți din marea adiacentă.

Este cunoscut că reuniunea de la Caracas survine după alte două conferințe, organizate tot de către O.N.U., în 1958 și 1960, la Geneva, cu același scop, în care nu s-au obținut rezultatele scontate, îndeosebi în ce privește limita apelor teritoriale. Situația se impunea a fi din nou dezbătută, cu atît mai mult cu cît, în ultimii 24 de ani, numeroase țări și-au extins jurisdicția națională pînă la 200 de mile (Salvador, Chile, Ecuador, Peru, Panama, Uruguay, Brazilia, Costa Rica), iar altele au optat pentru distanțe ce variază între 12 și 200 de mile.

Problema limitei apelor teritoriale constituie punctul nodal și al dezbaterii de la Caracas. Schematizînd multitudinea de puncte de vedere exprimate înainte de actualele dezbateri, apar, în esență, două poziții : partizanii păstrării limitei de 12 mile nautice pentru suveranitatea maritimă, fără nici o restricție începînd de la această distanță, și cei care cer oficializarea extinderii suveranității pînă la 200 de mile. Observatorii și specialiștii prezenți la conferință apreciază că lucrările evidențiază incipiența unui proces de acord pentru o formulă de mijloc : 12+188. Adică, pe primele 12 mile, statul riveran să își exercite suveranitatea asupra tuturor domeniilor — pescuit, extracția resurselor din platforma continentală, cercetarea științifică, navigația aeriană și maritimă, iar pe următoarele 188 să fie inclusă o participare comună, îndeosebi în ce privește explorarea și exploatarea resurselor marine, cu anumite mici avantaje (unele state propun o taxă) pentru țara de coastă.

Schema de desfășurare a conferinței exprimă fidel obiectivele sale. Cele 25 de puncte principale vor fi dezbătute în trei comisii speciale.

Prima comisie este chemată să elaboreze un tratat asupra teritoriilor maritime aflate dincolo de jurisdicțiile naționale și să creeze un organism mondial care să reglementeze activitatea pe mări și oceane, considerate de către națiuni „patrimoniu comun al umanității".

Cea de-a doua comisie își propune să revizuiască, actualizeze si să creeze norme si principii asupra dreptului mării, în ce privește apele teritoriale, marea patrimonială sau zona economică, platforma continentală, strîmtorile internaționale, regimul insulelor, cel al pescuitului, crearea de insule artificiale și a altor instalații ca superaeroporturi sau aeroporturi fluctuante, precum și delimitarea diferitelor spații maritime.

În sfîrșit, cea de-a treia comisie este însărcinată să studieze mijloacele pentru prezervarea mărilor și oceanelor și să facă recomandări pentru prevenirea contaminării apelor. De asemenea are ca sarcină reglementarea cercetării științifice, precum și a modului în care va fi promovată tehnologia științifică de către țările în curs de dezvoltare.

Simpla trecere în revistă a tematicilor puse în dezbaterea comisiilor amintite relevă marea importanță a reuniunii, nu numai din punct de vedere juridic și politic, ci și economic, tehnic și științific. Și este o opinie împărtășită de majoritatea observatorilor aceea că adevăratul obiectiv al reuniunii îl constituie marea (oceanul) ca inepuizabil izvor de resurse minerale, energetice și alimentare, instituirea unor norme de drept, internațional acceptate, pentru exploatarea echitabilă și rațională, cu toate mijloacele puse la dispoziție de știința și tehnica modernă, a bogățiilor mării în folosul întregii umanități. Bogății imense și renovabile, în același timp, după cum afirmă savanții, arătînd că pe fundul oceanelor există o cantitate de peste un trilion și șapte sute de bilioane de noduli polimetalici (în a căror componență intră mangan, fier, nichel, cupru, molibden), petrol (în prezent există pe toate mările și oceanele peste 400 de platforme de exploatare a petrolului din platformele continentale), că apele mărilor și oceanelor — după cum o arată experiența dobîndită — pot fi surse nesecate de energie, iar pescuitul, organizat rațional și științific, poate oferi plusul de proteine de care are nevoie omenirea mereu în creștere (astăzi, se pescuiesc între 60—70 milioane de tone de pește anual, dar specialiștii afirmă că, în două decenii, s-ar putea ajunge la peste 100 de milioane de tone metrice).

Oceanul Indian — zonă a păcii

Oceanul Indian — întindere de apă unind trei continente : Asia, Africa, Australia ; cu cei 75 000 000 km² ai săi este al treilea ocean al lumii, după Pacific și Atlantic ; scaldă țărmurile a numeroase state asiatice și africane, locuite de peste 1 miliard de oameni ; e traversat de căi de comunicație vitale pentru întreaga comunitate umană ; deține imense resurse marine, neexplorate încă.

Scăldînd, totodată, țărmurile Africii, Orientului Mijlociu și ale Extremului Orient, Oceanul Indian este calea de comunicație naturală și cea mai simplă între ansambluri geo-politice unde se găsesc populațiile cu cea mai mare densitate din rîndul țărilor în curs de dezvoltare ca și o mare parte din bogățiile acestora : petrolul din Golf, bumbacul din India, gaz-metanul și cauciucul din Malayezia și Indonezia, arama, aurul și diamantele din Africa de est și de sud. O cifră semnificativă : 600 000 tone petrol iau drumul Indiei sau pe cel al Capului Bunei Speranțe, plecînd din Golf și, aproximativ, o mie de cargouri străbat, zilnic, Oceanul Indian.

Interesului acordat regiunii bazinului Oceanului Indian de datele sale economice și comerciale i s-au adăugat, în anii din urmă, elemente noi, create de evoluțiile de natură politică din zonă. Profund interesate de viitorul întinderii de apă pe care o mărginesc, statele riverane au inițiat o vie activitate pentru menținerea liniștii și securității Oceanului, a climatului de pace și colaborare în această parte a lumii.

La 16 decembrie 1971, din inițiativa Republicii Sri Lanka și a altor state din regiune, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat o rezoluție în care se stipulează necesitatea ca zona Oceanului Indian să păstreze un caracter de neutralitate, excluzînd pe cît posibil prezențe și înfruntări de forțe militare străine.

Potrivit rezoluției, „Oceanul Indian este considerat, definitiv, ca o zonă a păcii", puterile străine fiind invitate să se „abțină de a impune o prezență militară" și „să-și evacueze toate bazele militare din Oceanul Indian". În decembrie 1972, Comitetul Politic al O.N.U. a adoptat o rezoluție pentru crearea unui comitet de studiere a documentelor adoptate în decembrie 1971.

Ideea necesității transformării Oceanului Indian într-o zonă a păcii a fost, de altfel, prezentă în cadrul Conferințelor din 1964, 1970, 1973 ale statelor nealiniate, a Conferinței Commonwealthului din 1971, a sesiunilor din ultimii trei ani ale Adunării Generale a O.N.U., ca și în declarațiile a numeroase personalități politice din regiune și din lume.

Prin glasul reprezentanților lor, Sri Lanka (inițiatoare a rezolutiei din 1971), India, Bangladesh, Iran, Birmania, Australia, Irak, Nepal, Tanzania, Indonezia, Malayezia, Madagascar și alte state direct interesate au exprimat, în repetate rînduri, și cu tot mai multă vigoare, imperativul eliminării surselor de încordare din regiune, al instaurării unui climat de siguranță și pace în zonă.

Crearea unei zone a păcii în Oceanul Indian, a arătat, de pildă, premierul Republicii Sri Lanka, Sirimavo Bandaranaike, „ar oferi o garanție trainică pentru pacea și securitatea unei mari părți a continentului asiatic, într-o măsură mult mai mare decît se oferă în prezent".

La rîndul său, ministrul de externe al Indiei, Swaran Singh, remarca : „Ne temem că orice prezență importantă a unei mari puteri antrenează prezența unor forțe navale aparținînd altor țări. Acest tip de rivalitate va crea probleme țărilor situate în această regiune, țări care, în marea lor majoritate, doresc ca Oceanul Indian să rămînă o zonă de liniște".

„Pînza de păianjen"

De fapt, situația de azi este o rezultantă a șirului de schimbări produse în peisajul politic al regiunii în cei șapte ani care au trecut de la închiderea Canalului Suez. Sînt ani în care s-a înfăptuit retragerea britanică de la „est de Suez", în care activitatea flotelor străine s-a intensificat și au apărut noi baze militare și, ca urmare, reacția statelor riverane s-a accentuat considerabil.

După cum se știe, ca un efect al limitării potențialului lor de mare putere, britanicii nu s-au mai putut menține în regiune și au hotărît retragerea de la „est de Suez", în conformitate, de altfel, cu logica evenimentelor politice de după al doilea război mondial, ca decolonizarea și apariția noilor state independente. Ca și în alte cazuri asemănătoare a urmat, de îndată, vehicularea teoriei „vidului de putere" ce s-ar fi creat în regiune și a necesității ca puteri externe să-și asume atribuții de „restabilire a echilibrului" în zonă.

Încă din 1964—65, adică puțin timp după ce Marea Britanie a făcut cunoscută intenția de a-și schimba politica la est de Suez, Statele Unite au angajat discuții cu fosta „regină a mărilor" în vederea implantării unei baze într-un punct convenabil din Ocean. În 1966, a fost semnat și un acord prin care Statele Unite puteau utiliza, în scopuri „defensive" — pe o durată de 50 de ani, deci, practic, nelimitat — insulele strategice (teritorii sub administrație britanică) din centrul părții occidentale a Oceanului Indian.

Vreme de cîțiva ani s-a asistat la o patrulare modestă de nave americane, timp în care însă noua strategie oceanică a S.U.A. s-a conturat tot mai clar. Astfel, acțiunile pentru obținerea de înlesniri de aprovizionare, transport, comunicare, prin reactivarea bazelor părăsite după cel de-al doilea război mondial, au devenit o parte din procesul de consolidare militară în largul oceanelor.

Războiul indo-pakistanez din iarna anului 1971 a coincis cu momentul pătrunderii, în Oceanul Indian, pentru prima oară, a unei forțe navale substanțiale aparținînd flotei a 7-a din Pacific. În decembrie 1971, cea mai mare navă de război, portavionul cu propulsie nucleară, „Enterprise", a intrat în Golful Bengal în fruntea unui grup de 7 nave. Explicația Pentagonului a fost în legătură cu necesitatea unei eventuale evacuări a cetățenilor americani din zona conflictuală. La 1 ianuarie 1972, responsabilitățile Comandamentului șef al Pacificului au fost extinse pînă la frontierele pakistaneze. Cîteva zile mai tîrziu, purtătorul de cuvînt al Ministerului apărării al S.U.A. a declarat că unități navale americane vor naviga în Oceanul Indian „din timp în timp, în viitor". „Această regiune ne interesează" — arăta el, și, invocînd disponibilitățile create de începutul dezangajării navale a S.U.A. din războiul din Vietnam, sublinia : „Cred că, de acum înainte, navele flotei a 7-a vor opera mai des acolo" (în Oceanul Indian — n.n.).

Într-adevăr, prezența marinei de război americane va fi mai substanțială și mai des repetată în perioada următoare. Presa și oficialitățile americane vor invoca, în sprijin, imperativele apărării accesului la căile maritime din zonă și vor face, tot mai des, aluzii la prezența maritimă sovietică din regiune, ca pretext al sporirii efectivelor lor militare în Ocean.

Într-un răspuns dat ziariștilor la o conferință de presă, ținută în aprilie 1972, la Bombay, amiralul Serghei Gorșkov, ministrul adjunct al apărării al U.R.S.S. și unul din conducătorii forțelor navale sovietice, specifica, însă, că prezența navelor sovietice în regiunea Oceanului Indian are drept scop exclusiv efectuarea de cercetări și analize oceanografice. Deși navele sovietice navighează în condiții grele în Oceanul Indian, sublinia amiralul Gorșkov, „totuși noi nu construim nici o bază în această regiune și nici nu intenționăm să obținem vreo bază", în vreme ce forțele navale ale S.U.A. au „cîteva baze" în Ocean și „mai construiesc noi baze, în cooperare cu marina britanică". Într-adevăr, revizuind decizia de retragere totală a guvernului laburist anterior, noul guvern conservator britanic venit la putere a hotărît menținerea a 6 nave de război dincolo de Canalul Suez, și și-a continuat colaborarea cu Statele Unite.

Trebuie semnalat și faptul că Franța — cu vechi interese în regiune, deși și-a revăzut între timp o serie dintre angajamente — a păstrat poziții importante, ca bazele din Diego Suarez și de la Djibouti, ceea ce îi permite păstrarea în permanență a unei flotile în apele Oceanului Indian.

Privind o hartă care indică diversele sfere de influență din regiune, un ziarist francez vorbea despre pericolul ce amenință, azi, Oceanul Indian ca despre „o pînză de păianjen" care se țese discret, dar consecvent, deasupra apelor, odinioară pașnice, ale fostei Mări a Indiilor.

Baze, insule, probleme

Dar, dacă Franța s-a mulțumit cu o prezență tradițională și cîteva gesturi mai mult spectaculoase decît importante, iar Marea Britanie și-a asumat, în cele din urmă, un rol de coechipier, Statele Unite, se pare că s-au hotărît să adopte o atitudine mai consecventă. După războiul arabo-israelian din octombrie 1973, marina militară americană va trimite cu regularitate detașamente speciale, formate din portavioane înspre și dinspre Oceanul Indian. Concomitent, se va pune problema stabilirii și dezvoltării de baze pentru aceste nave.

Înțelegerile stabilite cu Marea Britanie încep să dea roade și planurile de amenajare a insulelor-teritorii britanice din partea centrală a Oceanului încep să se concretizeze. Este vorba, în special, de lărgirea și utilarea insulei Diego Garcia — prima bază implantată în anii din urmă, de o putere străină, în Oceanul Indian.

Utilizarea acestor insule în scopuri aparent defensive, „pentru a controla mișcările navelor și avioanelor americane în regiune", a stîrnit vii nemulțumiri în rîndul țărilor de pe coastele Oceanului. Mai multe state, printre care India, Sri Lanka, Tanzania și altele au criticat instalarea forțelor navale americane și prezența tot mai activă a marinei de război a S.U.A. în apele Oceanului Indian.

Tot mai dese și mai numeroase au fost vocile care au ridicat probleme în legătură cu oportunitatea acestei competiții de forțe militare pe unul din oceanele lumii, traversat de vitale artere ale comerțului și economiei mondiale, despre primejdia potențială a unui asemenea curs.

Referindu-se la discuțiile purtate în primăvară în Congresul S.U.A. pe marginea sumei cerute de Pentagon pentru consolidarea bazei de pe Diego Garcia și abordînd, de fapt, subtextul global al sporirii considerabile în ultima vreme a prezenței americane în Oceanul Indian, cotidianul „International Herald Tribune" scria : „problema nu constă în investirea sumei derizorii de 20 milioane dolari pentru o singură insuliță. Problema rezidă în rolul american în ansamblu pentru dezvoltarea acestei regiuni. Tocmai din acest motiv se impune întrebarea dacă S.U.A. trebuie să se angajeze față de concepția strategică potrivit căreia Oceanul Indian și apele învecinate constituie în prezent o arenă propice și inevitabilă de rivalitate a marilor puteri.

Oceanul Indian părea de multă vreme a fi ultimul bazin important în care statele riverane și nu marile puteri aflate la distanță erau acelea care puteau stabili normele de navigație. A dispărut această situație ? Statele Unite nu au nici un fel de angajamente cunoscute față de vreunul din statele riverane, care să le impună necesitatea de a stabili o nouă bază militară".

Întrebarea ziarului „International Herald Tribune" este cu atît mai justificată cu cît tezele „inevitabilei rivalități" sînt tot mai perimate în condițiile primordialității ideilor destinderii și cooperării pașnice, a colaborării între state în scopul progresului, a dezvoltării lor accelerate.

Vocea statelor riverane

Este clar, deci, că, azi, bazinul Oceanului Indian are de făcut față unor evoluții care încearcă transformarea treptată a acestei vitale căi navigabile într-un teatru de concurență și litigii.

Adepții teoriei „vidului de putere" par însă să uite o coordonată esențială a situației : voința și interesele celui aproape 1 miliard de persoane care trăiesc în numeroasele state de pe țărmurile sau din imediata apropiere a Oceanului Indian. Securitatea și interesele lor sînt prioritare oricăror alte interese.

Majoritatea acestor state au luptat din greu pentru independență și suveranitate și dovedesc că sînt hotărîte să și le păstreze, combătînd orice amenințare la adresa idealurilor lor de pace și prosperitate. Este de înțeles, de aceea, dorința lor de a transforma și păstra această importantă întindere de apă ca pe o „zonă a păcii", liberă de orice prezență militară străină, de orice posibilitate de conflict, deschisă cooperării pașnice și comerțului mondial.

„Indonezia se pronunță în favoarea instaurării unei zone a păcii în Oceanul Indian" — a declarat, recent, președintele Suharto. Ministrul de externe indonezian, A. Malik, remarca, în același context, că țara sa „nu dorește ca Oceanul Indian să devină o regiune a cursei înarmărilor". Prin vocea purtătorului de cuvînt al Ministerului afacerilor externe, Malayezia își exprima regretul pentru extinderea facilităților militare în insula Diego Garcia „în special într-un moment cînd se depun eforturi pentru eliminarea competiției navale în Oceanul Indian și pentru transformarea acestuia într-o zonă a păcii". „Oceanul Indian trebuie să se transforme într-o zonă a păcii, liberă de rivalități militare" — specifica primul ministru al Iranului, Amir Abbas Hoveida.

Arătînd interesul Australiei pentru păstrarea păcii și liniștii zonei, premierul Whitlam a vorbit despre sprijinul pe care țara sa este gata să-l aducă propunerii ca națiunile interesate să acționeze în comun pentru transformarea Oceanului Indian „într-o zonă a păcii și cooperării".

Concepția țărilor riverane la Oceanul Indian despre asigurarea securității și dezvoltării regiunii căreia îi aparțin s-a cristalizat sub influența unei experiențe cîștigate în anii care au urmat celui de-al doilea război mondial, ani care au fost, pentru multe dintre ele, ani ai dezvoltării lor ca state suverane. În acest timp, a devenit evident caracterul perisabil și dăunător al alianțelor militare în care fuseseră atrase unele țări din zonă în vederea obținerii unei ipotetice „umbrele" protectoare din partea unor puteri străine.

Evoluția lumii politice contemporane în direcția intensificării legăturilor dintre toate părțile lumii, a stimulării cooperării și colaborării și, prin urmare, a unei mai bune cunoașteri reciproce, a semnificat pentru multe din statele bazinului Oceanului Indian ieșirea dintr-o veche și impusă rezervă și o redimensionare a opticii despre rolul lor și relațiile pe care trebuie să le desfășoare cu restul lumii.

În regiune s-au făcut tot mai auzite vocile care au respins ideea stabilirii, în continuare, de raporturi strîmte, de natură specială, și au cerut lărgirea cadrului de relații cu toate statele lumii și pe baza principiilor internaționale unanim acceptate. Afirmarea, pe toate planurile, a prestigiului statelor socialiste pe arena mondială, succesele principiilor și practicii promovate de aceste state au produs mutații semnificative în atitudinea multora dintre țările asiatice și africane din bazinul Oceanului Indian. O serie dintre aceste țări au ales calea necapitalistă de dezvoltare, iar majoritatea statelor regiunii dezvoltă continuu raporturile lor cu statele socialiste.

Pentru statele care, pînă mai ieri, au întreținut relații de tip special cu Occidentul, o soluție a actualei situații li se pare a fi obținerea neutralității politice. Aceasta neînsemnînd — o dovedesc acțiunile statelor respective — revenirea la o izolare de restul lumii, ci, dimpotrivă, o amplificare a raporturilor cu toate statele lumii în condiții de egalitate și respect reciproc. În acest sens, și-au desfășurat activitatea în ultima vreme statele membre ale ASEAN (Malayezia, Tailanda, Indonezia, Filipine, Singapore), grupare care a căpătat un tot mai pronunțat caracter economic, cooperativ.

În primăvară, în cadrul unei conferințe organizate în Singapore, aceste state au discutat metodele și mijloacele adecvate pentru a se propune O.N.U. o declarație în favoarea unei zone a păcii în Asia de sud-est. Declarația de principiu asupra creării unei zone a păcii, libertății și neutralității în această parte a globului a fost semnată de miniștrii de externe, încă din noiembrie 1971, la Kuala Lumpur.

Și în partea de apus a Oceanului s-a putut semnala, ca un fapt pozitiv, existența unei solidarități arabo-africane, care a influențat evoluția acestui sector al bazinului Oceanului Indian, în același sens, al impunerii cu pregnanță a intereselor proprii, vitale.

Un alt aspect în legătură cu preocupările actuale ale statelor riverane privește creșterea acțiunilor de cooperare regională. Astfel, în martie anul acesta, India a propus o conferință a statelor riverane Oceanului Indian, în care să fie discutate prezențele navale străine și problema instalării de baze militare. Cu acest prilej ministrul de externe indian, Swaran Singh, a declarat: „Instalarea de unități navale în baze mai mult sau mai puțin permanente este una din cauzele tensiunii din regiune".

La rîndul său, în urmă cu cîteva luni, Iranul a pledat pentru crearea unei Piețe comune a statelor riverane. Sahinșahul Mohammad Reza Pahlavi și-a exprimat speranța că statele riverane vor colabora în așa fel încît „nici o putere din afară nu va îndrăzni să pătrundă în regiune", care va trebui să rămînă o „zonă a păcii".

Semnalăm că 95 de state au votat pentru a treia oară, la 19 decembrie 1973, rezoluția favorabilă creării unei zone a păcii în bazinul Oceanului Indian, număr care depășește cu mult pe cel al statelor riverane.

În condițiile de azi, cînd procesul destinderii și amplificării contactelor pașnice, în direcția dezvoltării și propășirii cîștigă tot mai mult teren, transformarea definitivă a Oceanului Indian într-o zonă a păcii, colaborării și înțelegerii este nu numai necesară, ci și posibilă. Un asemenea curs corespunde intereselor popoarelor din zonă, ale păcii și colaborării în întreaga lume.

Liana Enescu

Lyon — orașul de la confluența Ronului cu rîul Saône

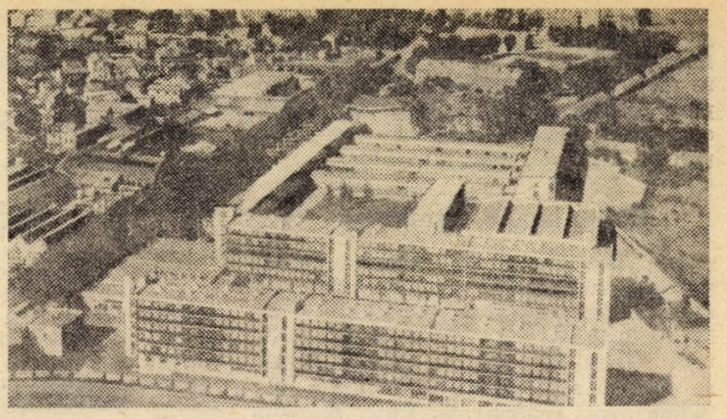

Institutul Național de Științe Aplicate

REPORTAJ PE GLOB

LYON

Paul Diaconescu

Al cui este acest oraș îmbrățișat de două ape care îl străbat, intîlnindu-se nu departe de statuia maiestuoasă a lui Carnot? Al cui este acest oraș dominat de coline abrupte, suite cîndva de negustori greci și de ostași romani, de călugări și de cruciați și urcate azi de către localnici cu telefericul?

Puține orașe ale lumii sînt revendicate de atîtea capitole ale istoriei, ale literaturii și științei, de atîtea influențe vecine sau îndepărtate, de atîtea profesii, vocații și gusturi.

Lyon — aflat la confluența Ronului cu riul Saône, situat la jumătatea drumului dintre Paris și Mediterana — a fost una din etapele cuceririi Galiei de către romani. Înaintea lor, negustorii greci au urcat pe apa Ronului pînă dincolo de izvoarele Senei. Așa s-a născut una din vocațiile esențiale ale orașului.

Lyonul este revendicat de revoluționari și de țesători, de comercianți și de bancheri, de inventatori și de artiști populari, de gastronomi și de viticultori. De unde această personalitate atît de bogată, atît de diversă?

La Lyon se mai vorbește și azi de drumurile „spre Italia", „spre Spania", „spre Elveția" etc., care au făcut din acest oraș nu numai un centru al Franței, ci și al unei vaste regiuni europene. După ce împăratul Cezar și-a instalat aici principala sa tabără, orașul a cunoscut o prosperitate extraordinară. În secolul II, cetatea deținea monopolul negoțului cu vinuri. În întreaga Galie, marinarii săi deveneau armatori, olarii — industriași, iar negustorii bogați ocupau un întreg cartier. Orașul devenea, cu timpul, un loc privilegiat de intîlnire pentru oamenii de afaceri din majoritatea țărilor mediteraneene ale Europei și chiar din Asia. În secolul XV, ființează celebrele tîrguri lyoneze și apar unele dintre primele bănci din lume. François I aduce apoi din Italia meșteri zidari și arhitecți, artiști și bucătari. În 1515, orașul numără 100 de ateliere de imprimerie; în 1548 — peste 400. François Rabelais publică în 1532 și 1534, cu prilejul tîrgurilor, „Oribilele și înspăimîntătoarele fapte și isprăvi ale foarte vestitului Pantagruel", apoi, încurajat de succesul acestei opere, „Viața de neprețuit a marelui Gargantua, tatăl lui Pantagruel". Nu întîmplător acești uriași iubitori de viață s-au născut la Lyon: orașul este considerat „capitala gastronomică a Franței". Și apoi nu trebuie uitat că nu departe se află faimoasele podgorii din care se stoarce, toamna, veselul Beaujolais.

Dar orașul este cunoscut, mai ales, datorită țesătorilor săi, creatorii mătăsurilor de Lyon, căutate în lumea întreagă. În secolul XIX, peste 30 000 de țesători ocupau o întreagă colină a orașului, pe care Michelet a definit-o „dealul care muncește". În 1831 și 1834, „dealul" s-a revoltat împotriva mizeriei și exploatării, ocupînd orașul, ceea ce a determinat burghezia să ridice forturi în jurul Lyonului, forturi cu tunurile îndreptate spre centru!

În acea epocă, Jacquard inventase războiul de țesut, Jouffroy experimentase navigația cu aburi, iar Montgolfier realizase una din primele ascensiuni cu aerostatul. Propulsate de negoț, industria, tehnica și științele se dezvoltau armonios.

Astăzi, după 20 de secole de istorie, aglomerația Lyonului, numărînd peste un milion de locuitori, constituie a doua concentrare urbană din Franța. Tradiții vechi sau noi au înflorit în ultimele decenii, transformînd orașul într-unul din cele mai importante și mai semnificative centre ale Franței contemporane. Astfel, Lyonul continuă să fie unul din primii producători mondiali de mătăsuri, alături de Milano și New York. În zilele noastre, fibrele sintetice au preluat ștafeta, făcînd din acest oraș primul centru european de țesături artificiale.

Dar principalul sector industrial — aproximativ 100 000 de muncitori — aparține metalurgiei. Datorită unor pionieri ai automobilului, care s-au născut și au lucrat aici, orașul este azi primul producător de autocamioane grele din Franța, firma Berliet fiind cunoscută în întreaga lume. De asemenea, o treime din producția franceză de motoare electrice se realizează aici.

Lyonul a rămas, însă, credincios primei sale vocații. Considerat în Evul Mediu ca „una din cheile regatului", orașul era, începînd din 1463, grație lui Ludovic al XI-lea, gazdă a patru tîrguri anuale. Restabilit în 1916, după o lungă întrerupere, tîrgul din Lyon devine un loc privilegiat de confruntare între industrii și creații ale unor popcare diferite, un important centru de schimburi și afaceri internaționale.

Am vizitat, în această primăvară, tîrgul lyonez, amenajat într-un parc denumit în mod simbolic „La Tête d'Or" (Capul de aur). Pe sute de hectare se aliniau cele

Vechiul Lyon conservă adevărate comori de arhitectură

Industria chimică este puternic ancorată în regiunea lyoneză

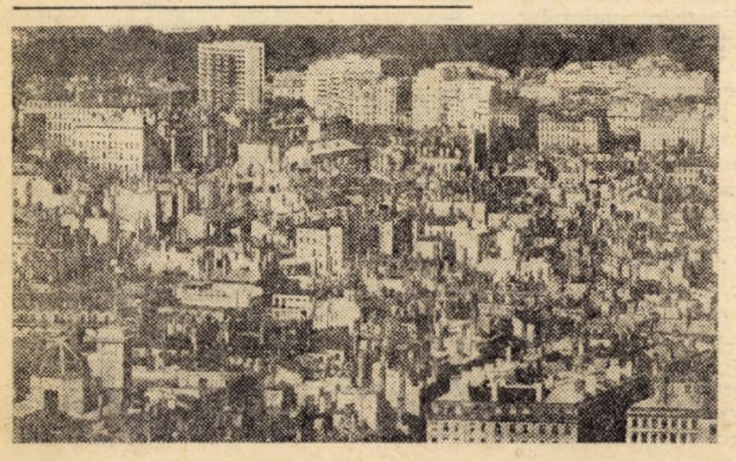

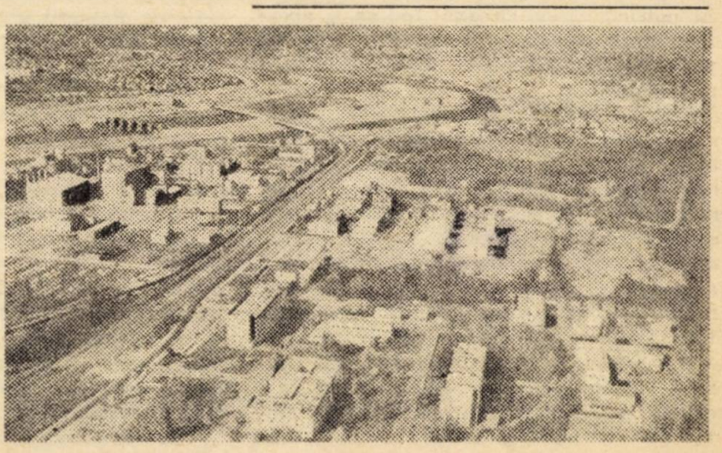

mai diverse produse din zeci și zeci de țări, reprezentînd aproximativ 2 000 de firme. Participarea României a devenit, în ultimii ani, tradițională. Oameni de afaceri lyonezi, precum și numeroși specialiști și comercianți din alte țări cunosc astăzi, prin intermediul tîrgului, capacitatea creatoare a poporului nostru, de la tractoare și automobile la motoare, mașini-unelte, produse petrochimice și pînă la obiecte de artă și artizanat. Dacă, în această vară, turiștii lyonezi vizitează România, faptul se datorează și standului organizat de O.N.T.-Carpați la ediția 1974 a tîrgului internațional. Lyonul contribuie, astfel, la dezvoltarea schimburilor comerciale și a relațiilor de cooperare dintre România și Franța, la cunoașterea și prietenia reciprocă între cele două țări și popoare.

O întîlnire întîmplătoare avea să confirme sensurile și profunzimile acestei prietenii. Vizitam, împreună cu secretarul comitetului de conservare și promovare a vechiului Lyon, străzile medievale, adevărate comori de arhitectură, de pe malul riului Saône. În fața unei clădiri, am întîlnit un om în vîrstă, primarul adjunct al orașului. Odată făcute prezentările, el a exclamat cu bucurie: „A, sînteți din România! Am avut onoarea și plăcerea să-l cunosc personal pe președintele României, domnul Nicolae Ceaușescu. L-am întîlnit aici, în vechiul Lyon, cu prilejul vizitei sale din vara lui 1970. De atunci, urmăresc cu interes și simpatie bogata sa activitate internațională și apreciez pasiunea, spiritul echitabil, luciditatea cu care contribuie la soluționarea marilor probleme ale lumii noastre".

Mărturii asemănătoare aveam să culeg de la alți locuitori ai vechiului oraș, care l-au salutat pe șeful statului român de la ferestrele unor clădiri construite în urmă cu patru sau cinci secole.

Păstrător al vestigiilor romane — faimoasele apeducte, amfiteatrele, forumul și capitoliul — precum și al monumentelor Renașterii, Lyonul cunoaște azi o transformare specifică pentru marile orașe din Franța. Datorită dezvoltării industriale, dar, mai ales, comerțului, sectorul terțiar a devenit preponderent în ocupațiile populației. Dacă, în 1962, acest sector reprezenta 37 la sută din populația activă, în 1968 s-a atins cifra de 51 la sută, iar tendința continuă. Iată de ce urbaniștii vorbesc despre o „explozie" a construcției de birouri. Între 1972 și 1975, ritmul construcțiilor reprezintă 125 000 de metri pătrați de birouri pe an. Cartierul Part-Dieu, unde se concentrează majoritatea acestor clădiri, se deosebește total de restul orașului prin peisajul său modern, prin blocurile-turn, masivitatea fațadelor sale de sticlă și metal.

O asemenea clădire găzduiește de cîteva luni încoace noua bibliotecă municipală, cea mai tînără și mai modernă bibliotecă din Franța. Cu o capacitate de 1,5 milioane de volume, conservate într-un depozit-turn cu 17 nivele, reprezentînd 90 de kilometri de rafturi, biblioteca inovează tehnica tradițională prin automatizarea împrumutului, prin rapiditatea și funcționalitatea relațiilor cu publicul. O sală de conferințe, holuri de expoziții, o discotecă lărgesc sfera activităților culturale, transformînd biblioteca într-un centru de atracție pentru tineretul lyonez. O impresie puternică oferă vizitatorului sala destinată conservării și consultării cărților din secolele 17 și 18. Mirosul specific al hîrtiei vechi, aroma pielii scorojite a coperților contrastează în chip ciudat cu mobilierul simplu și funcțional, cu pereții de sticlă.

În acest punct, vechiul și noul își dau mîna. Din cînd în cînd, privirea cititorului se ridică de pe filele îngălbenite pentru a îmbrățișa peisajul noului cartier, stabilind, astfel, o fericită punte între trecutul și viitorul orașului.

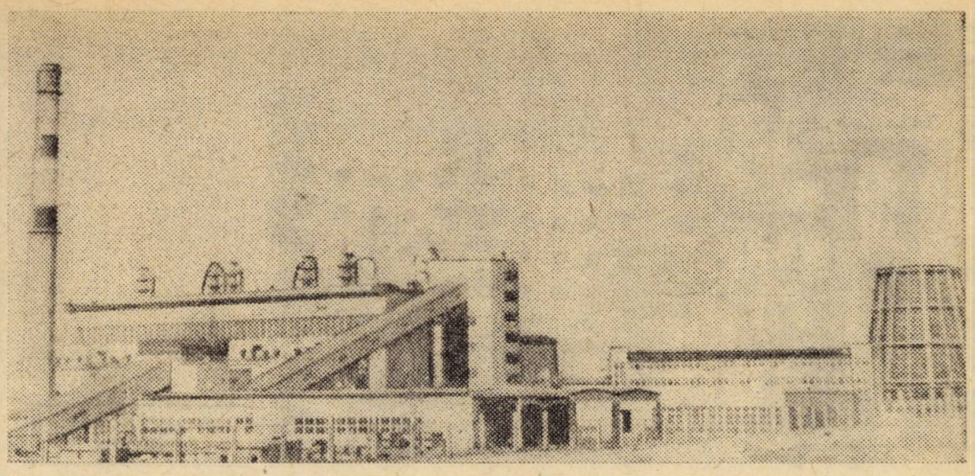

Termocentrala Darhan, cel mai mare obiectiv energetic din R. P. Mongolă

REPORTAJ PE GLOB

Ulan-Bator, Darhan...

Mihai Chebeleu

După ultima escală la Irkutsk, turboreactorul cu care survolăm Baikalul și masivul muntos, strălucitor sub mantia subțire a zăpezilor, aterizează în miez de noapte pe fîșia de beton a aeroportului Ulan-Bator — capitala Republicii Populare Mongole. Oricît de agreabile ar fi aceste ceasuri ale nopții și oricît de binefăcătoare ar fi răcoarea pe care o aduc peste pămîntul biciuit de razele dogoritoare ale soarelui de iulie, ele te lipsesc, totuși, de posibilitatea de a lua un prim contact cu realitățile capitalei mongole, denumită, pe bună dreptate — așa cum ne vom convinge mai tîrziu — „nava-amiral a întregii industrii a țării". Abia dimineața, cînd soarele urcă pe cerul strălucitor, de un albastru pe care nu-l mai întîlnești poate nicăieri, cînd la orizont se profilează siluetele întreprinderilor industriale și ale noilor cartiere de locuințe, cînd străzile sînt din nou asaltate de zgomotul cotidian și inundate de coloritul viu al deliurilor — tradiționalele caftane lungi de mătase — abia atunci imaginile reținute din lectura reportajelor își găsesc concretizarea în ceea ce înregistrezi în contactul direct cu realitatea.

Întemeiat în secolul al XVII-lea pe vatra unui străvechi oraș feudal, ca reședință a șefilor locali, sub numele de Urga, orașul își schimbă denumirea, în noiembrie 1924, în Ulan-Bator și devine capitală a țării. Astăzi, Ulan-Batorul se prezintă vizitatorului ca o adevărată sinteză a marilor progrese realizate de poporul mongol. Leagăn al luptei revoluționare, capitala, angajată într-o vastă operă de construcții industriale, edilitare și social-culturale, oferă, de altfel, vizitatorului primul contact nemijlocit cu viața, realizările și preocupările poporului mongol, care înaintează ferm, sub conducerea Partidului Popular Revoluționar Mongol, pe calea progresului și bunăstării.

Printre schimbările cele mai semnificative cu care se mîndresc atît locuitorii capitalei, cît și întregul popor mongol, sînt, desigur, cele din domeniul social-economic și cultural. În anii construcției socialiste, Ulan-Batorul a devenit principalul centru industrial al Mongoliei populare. Cele peste 70 de întreprinderi industriale ale capitalei produc mai mult de jumătate din întreaga producție globală industrială. Principala întreprindere a orașului este combinatul industrial „H. Cioibalsan",

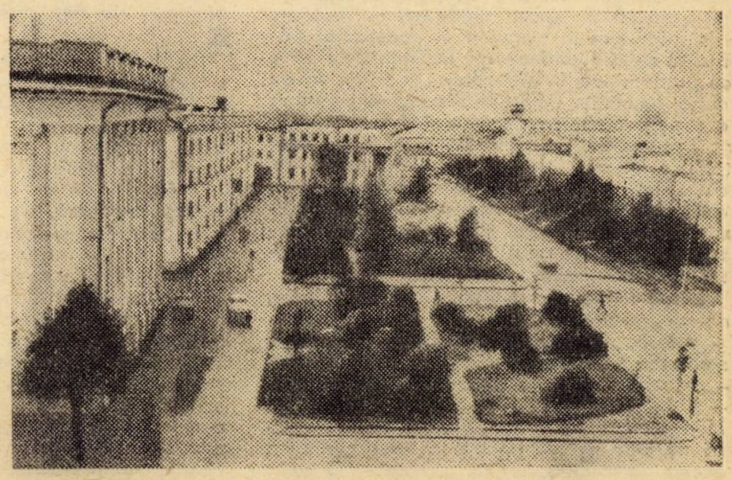

Vedere panoramică asupra unei piețe din Ulan-Bator

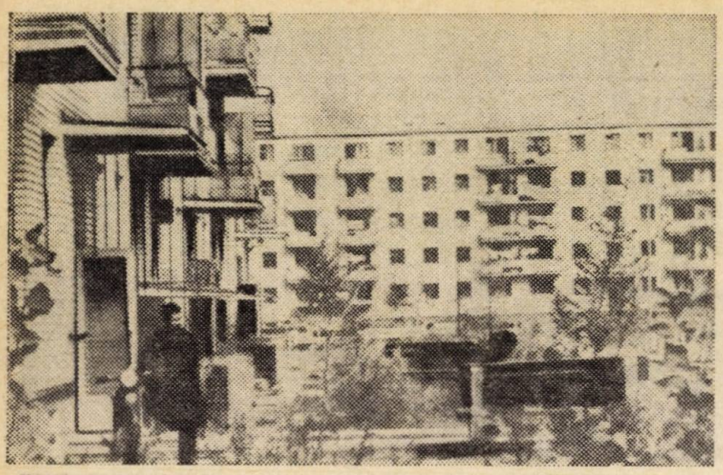

Construcții noi la Darhan

care grupează un mare complex de prelucrare a pielei și încălțămintei, secții de tăbăcărie și pentru producerea articolelor din piele, o fabrică textilă de spălare și sortare a lînii. În ultimele decenii, au fost construite numeroase întreprinderi — combinatul textil și cel pentru industrializarea cărnii, centrala termică, uzina mecanică de reparații auto, întreprinderi pentru prelucrarea lemnului, o fabrică de fier beton, întreprinderi ale industriei materialelor de construcții și un modern combinat de prelucrare a cărnii, un combinat poligrafic, o termocentrală ș.a.

Trăsătura caracteristică a vieții industriale a capitalei o impune însă multitudinea întreprinderilor care prelucrează produse animaliere brute (articole de piele, blănuri, fabrici de confecții din lînă). În oraș își desfășoară, de asemenea, activitatea numeroase ateliere ale meșteșugarilor mongoli, în care sînt produse broderii artistice, sculpturi în os, obiecte de artizanat. În perioada actualului plan cincinal (1971–1975), construcția de obiective industriale va cunoaște la Ulan-Bator un ritm și mai susținut, care va asigura capitalei un rol tot mai însemnat în dezvoltarea și modernizarea economiei naționale. Îndeplinirea sarcinilor de plan în domeniul construcțiilor industriale va asigura o creștere, în acest an, cu 9 la sută a volumului producției acestui sector, va duce la diversificarea ramurilor existente, la apariția altor obiective industriale noi și va juca un rol hotărîtor în schimbarea structurii schimburilor economice externe ale Mongoliei.

Reînnoit aproape în întregime în anii construcției socialiste, Ulan-Batorul se înfățișează ca un oraș în plină dezvoltare, cu bulevarde largi, edificii moderne, cu pînă la 10 etaje, grădini și parcuri, magazine și hoteluri. De la est la vest, capitala este străbătută de Bulevardul Păcii, lung de 20 de kilometri, flancat de cartiere noi, de edificii guvernamentale. Într-o perioadă relativ scurtă, Ulan-Batorul a cunoscut o dezvoltare vertiginoasă și pe plan edilitar. Au fost date în folosință aproape 35 000 de apartamente, iar, pînă în 1985, este prevăzut să se construiască încă 15 microraioane. Vor fi create, astfel, condiții ca cei peste 300 000 locuitori, cît numără capitala, să trăiască în blocuri moderne, cu încălzire centrală, lumină electrică și canalizare, părăsind pentru totdeauna tradiționalele iurte ce predominau, în Ulan-Bator, în primii ani de după revoluție. Capitala Mongoliei populare a cunoscut un ritm susținut și în construcțiile cu destinație social-culturală și științifică. Teatrul de operă și balet, teatrul dramatic, Academia de științe, cartierul universitar cu clădirea Universității, alte instituții de învățămînt superior, Palatul pionierilor, monumentele de artă, muzeele întregesc imaginea înnoitoare a capitalei.

După cîteva zile petrecute la Ulan-Bator, ne-am continuat itinerarul prin Mongolia populară, străbătînd un traseu care a inclus stațiunea balneoclimaterică Hughirt, Harhorin — vechea reședință a statului feudal mongol — și Darhanul, al doilea centru industrial al Mongoliei, situat în nordul țării. Istoria orașului nu este atît de bogată în evenimente ca aceea a Ulan-Batorului. Vîrsta — 15 ani; populație — peste 30 000 locuitori, care nu depășesc media de vîrstă de 24 de ani. Este cunoscut mai curînd ca oraș al tinereții. Darhanul, la cei aproape 15 ani de existență, sugerează, poate, în modul cel mai expresiv eforturile și succesele obținute de oamenii muncii din țara prietenă pentru valorificarea bogățiilor solului. Cu fiecare an, Darhanul își aduce o contribuție tot mai mare la eforturile generale de industrializare și modernizare a țării, revenindu-i 20 la sută din întreaga producție industrială a Mongoliei. Centrala termoelectrică, conectată la sistemul național energetic — unul din primele obiective industriale construite aici — și-a dublat capacitatea și furnizează energie electrică și abur întreprinderilor industriale din zona Darhan-Selenga, exploatărilor miniere din bazinul carbonifer Saringol, capitalei și orașului Suhe-Bator. Darhanul a fost dotat cu numeroase obiective industriale — fabrica de ciment și de materiale de construcții, combinatul pentru prelucrarea pieilor și blănurilor, o bază petrolieră, combinatul de produse alimentare, care au dublat, în ultimii trei ani, volumul producției industriale a orașului.

La Darhan, arații, foștii crescători de animale, își însușesc profesii noi pe șantierele orașului. Peste 10 000 de tineri din Darhan și din împrejurimi s-au calificat în peste 50 de profesii, iar, în anul 1973, școlile profesionale care funcționează în oraș au fost absolvite de peste 4 000 de muncitori, angajați acum în întreprinderile industriei ușoare ale combinatului de confecții și tricotaje, în fabricile de produse lactate și de industrializare a cărnii. Întreprinderile din zona industrială Darhan-Selenga se deosebesc printr-un înalt nivel de dotare tehnică. Orașul furnizează în prezent 67,4 la sută din volumul producției de energie electrică și 27,8 la sută din producția materialelor de construcții. În următorii ani, zona industrială Darhan-Selenga va deveni unul din cele mai mari complexe industriale din nordul Mongoliei populare. Vor intra aici în funcțiune obiective ale industriilor energetice, extractive, miniere, ale metalurgiei feroaselor și neferoaselor. Un rol hotărîtor în această direcție îl are înfăptuirea planurilor de exploatare și valorificare a bogatelor resurse de minereuri de fier, molibden, cupru, fluorită. ■

De la Darhan înspre regiunile din sud, am străbătut un traseu incluzînd zona carboniferă Saringol, orașele Dalanzagdad și Bulgan situate în podișul Gobi. Pretutindeni, pot fi remarcate elemente ale noului: un spital, o școală, o casă de cultură a tineretului, lanuri întinse de cereale, o termocentrală electrică, un șantier ș.a.

Prefacerile aducătoare de progres și civilizație sînt vizibile în toate regiunile țării, în toate sectoarele de activitate. În zbuciumata istorie milenară a Mongoliei a început o eră nouă în 1921, odată cu victoria revoluției socialiste. Această eră își face astăzi simțită prezența pretutindeni, deschizîndu-și șantierele sale care vor lăsa anilor ce vin alte monumente — uzine, școli, cartiere de locuit, cîmpuri roditoare, semne ale voinței acestui popor de a înfăptui noi succese pe calea construcției socialiste.

Propunere privind interzicerea armelor nucleare

Partidul Comunist din Japonia a dat publicității un document intitulat „Propunere concretă în vederea promovării încheierii unui acord internațional pentru interzicerea completă a armelor nucleare".

„Cursa internațională a dezvoltării armei nucleare a intrat recent într-o nouă fază gravă — se arată în documentul P.C.J. Elementele reprezentative ale noii faze sînt: India a devenit a șasea țară nucleară a lumii; Egiptul afirmă că Israelul deține arme nucleare tactice; Pakistanul este pe punctul de a deveni țară nucleară. Acum, cînd au trecut 30 de ani de la apariția primei arme nucleare în lume, situația demonstrează că nu există nici un fel de limite pentru extinderea cursei nucleare declanșate de S.U.A. și că această cursă evoluează spre un stadiu mai grav, implicînd mai multe țări.

Pentru a pune capăt cercului vicios al cursei înarmării nucleare, semnarea unui acord internațional asupra interzicerii complete — utilizare, experimentare, fabricare și depozitare — a armelor nucleare a devenit o sarcină din ce în ce mai presantă. În plus, nu există nici un fel de alte măsuri eficace pentru îndepărtarea efectivă a îngrijorării provocate de extinderea cursei înarmării nucleare și creșterea numărului puterilor nucleare, pentru eradicarea posibilității de război nuclear...

Anul trecut, în iulie, Partidul Comunist din Japonia a adresat un apel celor cinci guverne ale țărilor posesoare de arme nucleare pentru încheierea unui acord privind interzicerea totală a armelor nucleare; avînd în vedere noile evoluții ale cursei înarmării nucleare, P.C.J. trimite din nou scrisori unui număr de peste 140 de guverne ale lumii, chemîndu-le să depună eforturi pentru semnarea unui acord privind interzicerea completă a armelor nucleare".

După ce menționează acțiunile pe care P.C.J. intenționează să le întreprindă în cadrul Dietei, documentul continuă: „A 20-a Conferință mondială împotriva bombelor atomice cu hidrogen, care urmează să fie ținută în această situație, va deveni un for foarte important, unde se va face un apel puternic la încetarea cursei înarmării nucleare și la încheierea unui acord pentru interzicerea completă a armelor nucleare".

Partidul Comunist din Japonia va propune ca a 20-a Conferință mondială împotriva bombelor atomice și cu hidrogen să trimită o delegație specială la O.N.U., care să prezinte un raport asupra adevăratei situații a victimelor bombardamentelor atomice, cerînd eforturi pentru încheierea unui acord în vederea interzicerii complete a armelor nucleare.

Comitetul Central al Partidului Comunist din Japonia a trimis, la 1 iulie, scrisori guvernelor țărilor posesoare de arme nucleare — S.U.A., Marea Britanie, Franța, U.R.S.S. și China —, celor posesoare de tehnologie nucleară — India — cerîndu-le să încheie un acord internațional pentru interzicerea completă a armelor nucleare.

MOSCOVA

„Saliut—Soiuz" în zbor de lucru

Corespondență de la Laurențiu Duță

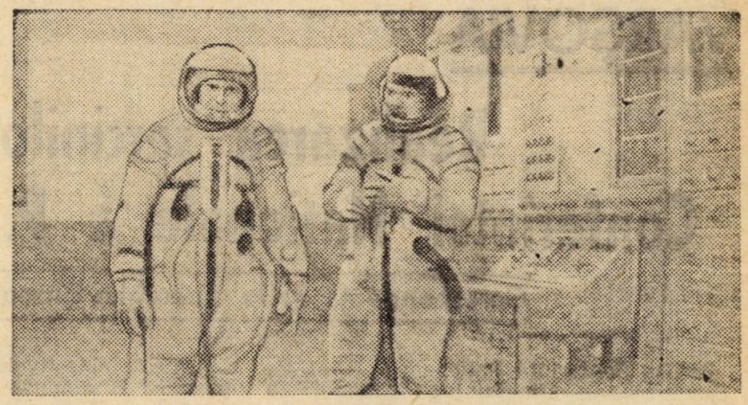

Iuri Artiuhin și Pavel Popovici la Centrul de pregătire a astronauților „Iuri Gagarin"

Declarația făcută presei de către președintele Comisiei de stat pentru această nouă experiență spațială — cu puțin înainte de startul navei cosmice pilotate „Soiuz-14" — a fost pe cît de laconică, pe atît de semnificativă : „Considerați acest zbor ca fiind de lucru. El va reprezenta una din etapele activității de cercetări cosmice din acest an". La rîndul său, șeful grupului de cosmonauți sovietici, generalul-maior de aviație V. A. Șatalov, preciza, tot la cosmodromul de la Baikonur : „Acesta nu va fi un zbor menit să stabilească recorduri nici în ce privește durata, nici din alte puncte de vedere".

Cele două declarații care au anticipat actualul experiment cosmic pe stația științifică orbitală „Saliut-3" (lansată la 25 iunie, cu opt zile mai devreme de nava „Soiuz-14" și care și-a desfășurat activitatea în regim automat pînă la 5 iulie) pot fi întregite de lunga listă a obiectivelor urmărite de cei doi cosmonauți, Pavel Popovici și Iuri Artiuhin : cercetarea obiectivelor geo-morfologice de pe suprafața terestră, a formațiunilor și fenomenelor atmosferice, spre a obține date pentru rezolvarea sarcinilor de economie națională ; cercetarea caracteristicilor fizice ale spațiului cosmic ; cercetări medico-biologice pentru studierea influenței factorilor zborului cosmic asupra organismului uman și definirea regimurilor raționale de activitate a echipajului la bordul stațiilor ; încercarea perfecționărilor aduse în construcția stației, precum și în sistemele de bord și aparatura acesteia.

La ora cînd transmit această corespondență, o bună parte din aceste sarcini erau în curs de îndeplinire, ba chiar îndeplinite. De exemplu, se consideră că regimul automat de funcționare a stației științifice „Saliut-3", pînă la 5 iulie, s-a dovedit adecvat sarcinilor ; că operațiunea de joncțiune, efectuată manual în dimineața de 5 iulie (ora 5,30 Buc.) de către Pavel Popovici, a fost încununată cu succes. Starea sănătății cosmonauților este foarte bună, după cum anunță ei în emisiile zilnice, sau după cum constată medicii de la centrul de urmărire a zborului.

Cîteva detalii despre stația „Saliut-3" care, față de modelele precedente, are o serie de modificări, unele chiar esențiale. Conducerea navei este mult mai precisă, mai economicoasă. O bună parte a energiei electrice, necesară la bord, este obținută din bateriile solare. Dar, spre deosebire de predecesoarele sale, ea expune soarelui numai paletele colectoare, fără să-și schimbe poziția. În afară de aceasta, deschiderea paletelor a fost mult mărită ; sistemul de termoreglare a fost substanțial condensat și este mult mai sensibil la schimbările din mediul exterior ; în cele patru încăperi (un laborator de lucru, o cameră de locuit, sala mașinilor și o cameră de trecere) au fost create condiții ca echipajul să-și dea, totuși, seama, unde este tavanul, unde este dușumeaua, unde sînt pereții. Tavanul a fost vopsit într-o culoare deschisă, dușumeaua — castaniu-închis, iar pereții — într-o culoare intermediară. Cosmonauții au apreciat că aceste culori le mențin senzația de „muncă terestră". Indiferent de aglomerarea programului, cei doi cosmonauți îndeplinesc cu rigurozitate acel „ritual al gimnasticii", alergînd pe pista mobilă, ridicînd diferite greutăți, pe o anumită perioadă.

Cîteva momente din procesul de urmărire, apropiere și joncțiune dintre „Soiuz-14" și „Saliut-3". Exact în momentul lansării navei cosmice pilotate „Soiuz-14", pe deasupra Baikonur-ului trecea „Saliut-3", ceea ce l-a și determinat pe glumețul Pavel Popovici să exclame : „Venim la întîlnire, frumoaso". Deoarece „Soiuz" se afla în urma stației orbitale cu 3 500 km, au fost efectuate două corecturi de orbită, iar, la 4 iulie, navei i s-au comunicat alte două impulsuri care au adus-o pînă la distanța de o jumătate de kilometru. „O văd" — a exclamat Popovici. Au intrat în funcțiune sistemele automate de căutare, orientare și apropiere, care au funcționat pînă la distanța de o sută de metri, cînd Popovici a preluat conducerea manuală. Aceasta constă, de fapt, din două minuscule manete, pe care cosmonautul a început să le manevreze cu trei degete. Cele două aparate s-au apropiat, apoi au început să „stea" pe loc (senzație înșelătoare, datorită vitezelor și nivelelor absolut egale). După instalarea „podului", Artiuhin, inginerul de bord, a „plutit" în noua „locuință", a aprins luminile, apoi a venit și Popovici, care își începuse reportajul în „Soiuz" și pe care l-a terminat în „Saliut". „Principala complicație a joncțiunii — arăta cosmonautul Alexei Eliseev, unul din conducătorii tehnici ai zborului — constă în faptul că trebuie controlate precis și complex numeroase motoare și aparate, ce funcționează extrem de «fluid»". Dar Popovici a lămurit lucrurile : „Joncțiunea a fost foarte ușoară, aș spune chiar gingașă. Ne așteptam la un șoc mult mai serios".

În prezent, „Soiuz-14", „înhămat" la „Saliut", aleargă în calitate de „cal liber". Curentul electric îl primește de la „nava-mamă". O serie de aparate au fost conservate pentru mai tîrziu. Căci, într-un viitor apropiat, tot această navă îi va aduce la sol pe temerarii cosmonauți.

Acum, cîteva date despre cei doi cosmonauți. În primul rînd, amîndoi sînt născuți în același an — 1930 (o constatare, cu valoare de concluzie, a medicilor care pregătesc și urmăresc starea sănătății cosmonauților : „vîrsta în jurul a 40 de ani este cea mai potrivită pentru zborurile în Cosmos, deoarece este vîrsta maturității fizice și creatoare, a experiențelor deja dobîndite"). Iuri Artiuhin a terminat școala meție în 1948 și a devenit student la Școala medie superioară militară de aviatori-tehnicieni de la Șerpuhov. A fost încadrat în grupul cosmonauților în anul 1963. Soția lui, Nina, lucrează la editura „Nauka" din Moscova. Au doi copii — Serghei, în vîrstă de 19 ani, și Vladimir, în vîrstă de 10 ani.

Cît despre Pavel Popovici, el este cunoscut încă din anul 1962, cînd a zburat pe nava cosmică „Vostok-4". De atunci însă, în viața sa (dar, mai ales, în familie), au intervenit schimbări. Astfel, în anul 1962, el a fost condus la cosmodrom de ceilalți doi membri ai familiei : Marina, soția lui, unul din aviatorii de frunte sovietici, doctor în științe și poet (recentul volum de versuri al ei se află acum în biblioteca soțului de pe „Saliut") și Natașa, care avea atunci numai șase ani (pe masa de lucru a lui Popovici de la Baikonur a rămas calendarul deschis la data de 3 iulie, cu însemnarea : „de sunat la Moscova, Natașa. De urat succes la examenul de admitere la facultate"). Acum, însă, la cosmodrom au fost trei membri ai familiei. Li s-a adăugat Oxana, născută după primul zbor în Cosmos al lui Pavel, și a cărei vioiciune legitimează opinia medicilor care afirmă că zborurile în Cosmos nu afectează cu nimic starea sănătății urmașilor. Un ziarist sovietic reproduce o scenă de familie la Popovici. Micuța Oxana, în vîrstă de șase ani, se apropie de tatăl ei, vădit afectată de o „discuție" în curte cu o altă fetiță :

— Tată, este adevărat că unchiul Lioșa Leonov (este vorba de cosmonautul Leonov, care va participa la zborul spațial comun sovieto-american în 1975) va zbura în Cosmos ?

— Da, va zbura !

— N-ai putea să zbori tu înaintea lui ? Te rog, străduiește-te !

— Am să mă străduiesc, Oxana.

În legătură cu misiunea în curs, cosmonautul Popovici a declarat că zborul actual nu este în directă legătură cu cel din anul viitor, sovieto-american. Indirect însă, da : „căci zborul comun al cosmonauților sovietici și americani ce va avea loc peste un an va fi efectuat tot de un fel de stație orbitală, dar cu echipaj multinațional. Poate că el va deveni prototipul expedițiilor internaționale de cercetări, de genul celor de pe continentul înghețat al Antarctidei".

Așa cum arătam la început, fiecare punct din programul de cercetări al experimentului „Saliut-3" poate constitui un program aparte, de lungă durată, pentru asemenea acțiuni. Bineînțeles că vor fi abordate, deocamdată, numai laturi esențiale ale acestor sarcini, care vor constitui un nou și serios pas în cercetarea și folosirea spațiului cosmic spre binele omului.

VARŞOVIA

Realizarea sarcinilor Conferinţei Naţionale a P.M.U.P.

Corespondenţă de la Gheorghe Ciobanu

Prima Conferinţă Naţională a P.M.U.P., desfăşurată la sfîrşitul lunii octombrie a anului trecut — dată ce coincide cu parcurgerea unei etape importante în aplicarea planului şi a hotărîrilor celui de al VI-lea Congres al partidului — a constituit un moment de o deosebită semnificaţie în viaţa poporului polonez.

În cele opt luni care s-au scurs de la acest eveniment — devenit un nou punct de referinţă în cadrul realizărilor programului de dezvoltare socială şi economică a Poloniei socialiste — hotărîrile adoptate au stat în permanenţă în atenţia conducerii de partid şi de stat. Această preocupare pentru urmărirea îndeplinirii hotărîrilor Conferinţei şi-a găsit expresia în recenta plenară a C.C. al P.M.U.P. — cea de a 14-a — în cadrul căreia Piotr Jaroszewicz, membru al Biroului Politic, preşedintele Consiliului de Miniştri, a prezentat o informare cu privire la realizarea sarcinilor social-economice în perioada care a trecut de la prima Conferinţă. Documentul de bilanţ prezentat de primul ministru, informarea lui Edward Babiuch, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.U.P., asupra activităţii Biroului Politic şi a Secretariatului C.C. după prima Conferinţă, precum şi luările de cuvînt ale participanţilor la plenară oferă un material bogat în concluzii asupra realizării programului celui de al VI-lea Congres şi a hotărîrilor primei Conferinţe, asupra înaltei dinamici de dezvoltare economică şi socială.

În ceea ce priveşte ritmul dezvoltării industriale, în primele cinci luni ale anului s-a înregistrat un spor de 13 la sută faţă de perioada similară a anului trecut, fiind mai ridicat decît prevederile planului (11,1 la sută). De semnalat faptul că dezvoltarea dinamică a producţiei a fost obţinută în contextul unei creşteri reduse a angajărilor, care se ridică la numai 2,5 la sută, faţă de 4 la sută în perioada ianuarie-mai 1973.

Creşterea continuă a productivităţii muncii, problemă căreia Conferinţa Naţională i-a acordat prioritate, este tratată în Polonia ca o problemă cu rol decisiv în dezvoltarea economică. Astfel, în cadrul plenarei s-a subliniat că „amplasarea optimă a angajaţilor, perfecţionarea organizării muncii şi accelerarea progresului tehnic, iar, pe această bază, obţinerea unei creşteri rapide a productivităţii muncii reprezintă, astăzi, cheia dezvoltării cu succes a economiei poloneze. În prezent, decisivă este tocmai utilizarea acestor rezerve". Pentru asigurarea creşterii productivităţii muncii, în perioada care a trecut de la Conferinţă s-a acordat o atenţie deosebită creşterii calificării muncitorilor, modernizării tehnologiilor, îmbunătăţirii organizării şi disciplinei muncii, stabilizării cadrelor. Preocuparea de viitor, după cum a reieşit din informarea premierului Piotr Jaroszewicz, o constituie „folosirea raţională a cadrelor, orientarea noilor cadre în primul rînd spre acoperirea completă şi justă a schemelor obiectivelor noi, date în exploatare în ramurile deficitare din punct de vedere al angajării".

Frontul investiţiilor, care cunoaşte o înaltă dinamică, a înregistrat în primele cinci luni ale anului succese deosebite. În acest an, se prevede ca fondurile de investiţii să fie cu 70 miliarde zloţi mai mari faţă de 1973 şi cu aproximativ 135 miliarde zloţi superioare prevederilor planului cincinal pentru anul curent.

Piotr Jaroszewicz a semnalat, în cadrul plenarei, o serie de neajunsuri, printre care — tendinţa de a construi noi întreprinderi în locul modernizării celor existente, realizarea investiţiilor fără a fi întotdeauna precedată de o bună pregătire a cadrelor, organizatorică şi materială, înregistrarea unor întîrzieri în realizarea capacităţilor de producţie proiectate.

Reliefînd hotărîrea guvernului de a lua toate măsurile necesare pentru ca aceste lipsuri să fie înlăturate cît mai grabnic, vorbitorul a arătat că se va asigura termenul de realizare a celor 109 investiţii de bază prevăzute a fi date în exploatare în acest an (30 de obiective urmează a fi date în funcţiune în următoarele 2—3 luni).

Conferinţa Naţională a trasat drept sarcină obţinerea unei creşteri rapide a eficienţei economice, ceea ce implică raţionalizarea şi economisirea carburanţilor, materiilor prime şi materialelor în toate domeniile şi ramurile economice. Tocmai această preocupare a determinat guvernul să elaboreze, la sfîrşitul anului trecut, un program de economisire a carburanţilor, energiei, materiilor prime şi materialelor, adoptînd măsuri necesare pentru a ocroti economia naţională de consecinţele creşterii vertiginoase a preţurilor pe piaţa internaţională. Atenţia a fost concentrată asupra utilizării corespunzătoare a rezervelor, precum şi a obţinerii unor economii suplimentare, mai ales în ce priveşte carburanţii lichizi, cimentul şi alte materii prime şi materiale din import. După cum a informat preşedintele Consiliului de Miniştri, guvernul a adoptat recent noi decizii vizînd raţionalizarea accelerată a economiei de carburanţi, materiilor prime şi materialelor.

Pe agenda de lucru a Conferinţei Naţionale s-au aflat la loc de frunte problemele comerţului exterior, colaborarea economică a Poloniei cu celelalte ţări — apreciate drept un factor cu rol tot mai sporit în crearea venitului naţional, modernizarea economiei şi în asigurarea necesarului de materii prime şi materiale. În anul 1973, volumul schimburilor comerciale cu străinătatea a crescut cu 26 la sută în comparaţie cu anul precedent, iar în perioada ianuarie-mai a.c. cu 36,5 la sută faţă de perioada similară a anului trecut.

După Conferinţa Naţională, a subliniat Piotr Jaroszewicz, „s-a înregistrat o dezvoltare continuă a colaborării cu partenerii socialişti, atît în domeniul comerţului exterior, specializării şi cooperării, cît şi în soluţionarea problemelor substanţiale ale viitorului cincinal". Referindu-se la „dinamizarea, în ultimii ani, a schimburilor comerciale cu ţările capitaliste, determinată, în primul rînd, de realizarea programului de modernizare a economiei prin achiziţii de maşini şi instalaţii moderne, de licenţe şi tehnologie, precum şi de necesitatea de a importa o serie de materii prime şi materiale", premierul polonez a subliniat : „În urma modificării preţurilor în schimburile cu ţările capitaliste, soldul în defavoarea noastră a crescut în 1973 cu aproximativ 1,2 miliarde zloţi devize, iar, în perioada primelor cinci luni ale anului curent, cu aproximativ 600 milioane zloţi devize. Aceste dificultăţi le învingem prin creşterea exportului". Primul ministru a subliniat că politica de modernizare rapidă a economiei va fi continuată şi perfecţionată, „folosindu-se în acest scop posibilităţile colaborării economice şi tehnico-ştiinţifice, precum şi achiziţiile din import, inclusiv în condiţii de credit". Se va menţine în continuare dezvoltarea consecventă a schimburilor externe cu toate ţările, în vederea creşterii participării Poloniei la diviziunea internaţională a muncii.

Analiza detaliată, efectuată în cadrul plenarei, a rezultatelor obţinute de economia poloneză în primele cinci luni ale anului în curs a condus la concluzia că sarcinile trasate de cel de al VI-lea Congres, ca şi de prima Conferinţă Naţională a partidului sînt realizate cu succes, iar Polonia se va prezenta la cea de a 30-a aniversare a renaşterii sale cu un bogat bilanţ, cu o înaltă dinamică de dezvoltare şi cu mari izbînzi pe tărîmul soluţionării problemelor sociale.

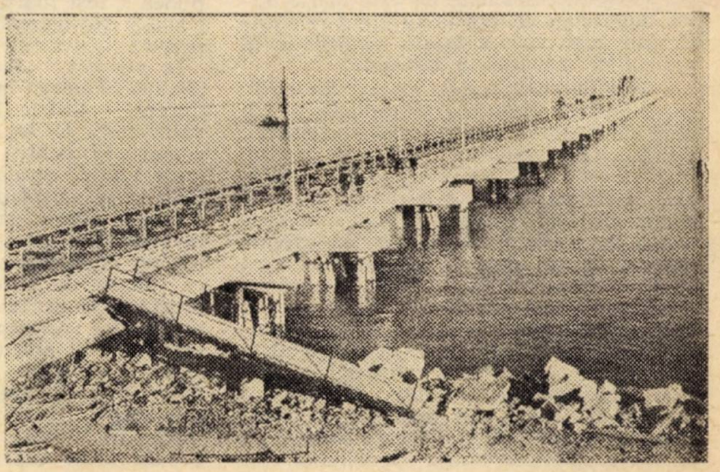

În acest an, fondul investiţiilor va fi mai mare cu 70 miliarde zloţi faţă de 1973. În imagine : o nouă amenajare portuară la Marea Baltică

PEKIN

Eforturi susținute pentru realizarea sarcinilor Congresului al X-lea

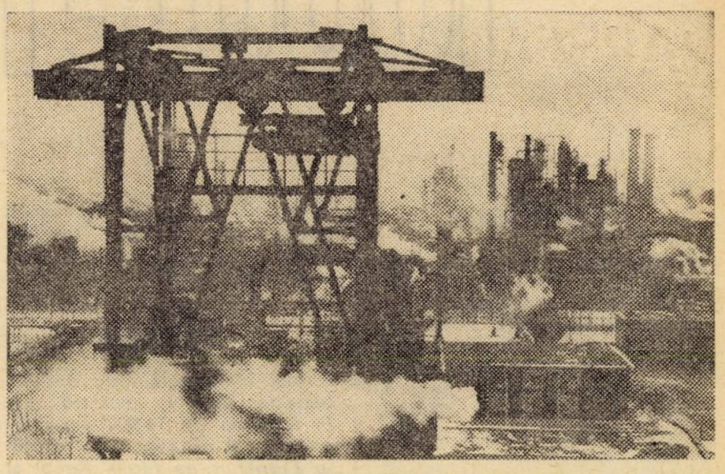

Centrul petrolier Takang — în plină și constantă dezvoltare

Corespondență de la Ilie Tecuță

După o vizită pe care o făcusem, nu de mult, în partea de nord a țării, reveneam, zilele trecute, la Pekin, dintr-o altă călătorie prin cîteva din cele mai importante centre industriale și economice din sudul R. P. Chineze, printre care Șanhai, Canton, Cianșa.

Răsfoind carnetul în care mi-am notat, pe tot parcursul acestor zile, însemnările și impresiile ce compun o imagine semnificativă a eforturilor și elocventelor realizări ale poporului chinez în perioada care a trecut de la desfășurarea — în toamna anului trecut — a celui de-al X-lea Congres al P. C. Chinez, constatam o dată mai mult faptul că, acționînd cu toată hotărîrea în spiritul însuflețitoarei chemări înscrise în programul partidului „de a depune toate eforturile, a năzui mereu înainte, a construi socialismul după principiul : mai mult, mai repede, mai bine și mai economic", oamenii muncii din toate sectoarele economiei naționale transpun în viață cu fermitate și entuziasm directivele și obiectivele trasate de cel mai înalt for al partidului.

Noul Hantziang

„Factorul fundamental în dezvoltarea industriei și agriculturii socialiste constă în valorificarea la maximum a inițiativei și talentului creator al muncitorilor, țăranilor și tuturor celorlalte categorii de oameni ai muncii", scria, nu demult, presa chineză, referindu-se la modul exemplar în care clasa muncitoare îndeplinește în prezent sarcinile sporite trasate de Congresul partidului pentru anul 1974.

O grăitoare manifestare a acestui spirit înaintat în construcția socialistă o constituie recenta încheiere a primelor lucrări ale unui mare complex hidroenergetic, situat la Tangtziangkou, pe cursul superior al rîului Hantziang, în China centrală. Este vorba despre un ansamblu-cheie, destinat amenajării și valorificării complexe a acestui fluviu, care joacă un rol multiplu în protecția împotriva creșterii nivelului apelor, în producția de electricitate, ca sursă de irigații, cale de navigație și în dezvoltarea industriei pescuitului. Giganticul ansamblu — care se înscrie în vastul context al amenajării complexe a munților, apelor, pădurilor și cîmpiilor — cuprinde un baraj de 2,5 kilometri, o centrală electrică, cu o putere instalată de 900 000 kW, un elevator capabil să ridice o sarcină de 150 000 kg, precum și două vane de captare a apei cu un debit total de 600 mc pe secundă.

Bazinul rîului Hantziang, cel mai mare afluent al fluviului Ianți, care izvorăște din munții Tzinling, în China de nord-vest, și își îndreaptă apele spre sud-est pentru a străbate 87 de districte și municipalități din provinciile Sensi, Hunan și Hupei, acoperă o suprafață de peste 170 000 km p. și constituie una din cele mai importante regiuni industriale și agricole ale țării.

Nu de mult, după terminarea primei faze a lucrărilor acestui complex hidroenergetic, în mijlocul munților din nord-vestul provinciei Hupei și sud-vestul provinciei Hunan, și-a făcut apariția un important baraj-rezervor, care controlează eficient creșterile de nivel pe cursul superior al fluviului. Regiunea meridională a Hunanului și cea septentrională a Hupeiului, altădată foarte aride, cu un randament agricol scăzut, dispun, la ora actuală, de suficiente resurse de apă. Folosirea cît mai bună a potențialului rezervorului este asigurată și de neobositele eforturi ale comunelor populare din aceste zone, în vederea accelerării construcției canalelor de irigație.

Firește, o lucrare de asemenea anvergură — ale cărei dimensiuni nu am făcut decît să le schițez — presupune deplasarea unei cantități de aproximativ zece milioane metri cubi de pămînt și piatră, turnarea a milioane de metri cubi de beton. În mod normal, aceste operații necesitau o îndelungată perioadă de pregătire, folosirea unor importante mijloace tehnice, dar constructorii n-au așteptat ca „totul să fie gata" pentru a demara : chemarea partidului de „a construi bizuindu-se pe propriile forțe și muncind cu dîrzenie", directivele Congresului al X-lea le-au insuflețit hotărîrea de a face totul pentru a realiza în condiții optime acest uriaș proiect. Astfel, probleme dintre cele mai complexe și-au găsit aici ingenioase rezolvări tehnice, datorită entuziasmului și cutezanței cu care au lucrat cei aproape o sută de mii de muncitori și tehnicieni pe aceste șantiere. După șase luni de muncă încordată, a fost realizat un baraj lung de 1 300 de metri și înalt de 13 metri. În același timp, pentru a fabrica un turbogenerator hidraulic, muncitorii au lucrat 50 de zile și nopți, la o temperatură de 30 de grade. La capătul acestor eforturi, produsul realizat corespundea normelor fixate la toți parametrii. Fabricarea axului alternatorului turbinei, care cîntărește cîteva zeci de tone, necesita o toleranță inferioară grosimii unui fir de păr... Introducînd îndrăznețe inovații tehnice și lucrînd cu multă minuțiozitate, muncitorii de la Tangtziangkou au reușit să realizeze acest element fundamental cu mașini-unelte de mică dimensiune, creînd, astfel, cu succes primul turbogenerator chinez cu o putere de 150 000 kW.

„Oamenii de fier" de la Takang

Efervescența creatoare a oamenilor muncii s-a concretizat la Tacin — acest cunoscut „drapel roșu pe frontul industriei" — în sporirea, în primul trimestru al acestui an, a producției de petrol brut și rafinat cu 27 și, respectiv, 28 la sută, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Sarcinile de plan stabilite pentru echipele de foraj, în lumina indicațiilor partidului, au sporit cu 81 la sută față de cele din 1973. Lucrînd în condiții climatice deosebit de aspre — temperaturi de 30 de grade sub zero — echipa nr. 1202, de pildă, a forat peste 11 000 metri în primele luni ale anului, stabilind, astfel, un nou record pentru sezonul de iarnă.

După Tacin și Sdhengli, prospectările și construirea exploatării petroliere de la Takang, ale cărei cîmpuri cu bogate zăcăminte de petrol și gaz natural sînt capabile să furnizeze mari cantități de materii prime de cea mai bună calitate, au căpătat o mare pondere în schimbarea compoziției combustibililor și dezvoltarea producției industriale și agricole a Chinei. Cu cîțiva ani în urmă, atunci cînd muncitorii de la marea exploatare petrolieră Tacin, despre care aminteam mai sus, au trimis aici un mic detașament, Takang nu era decît o plajă alcalină, situată într-o regiune inundată. Învingînd dificultățile pe care le-a ridicat vasta suprafață mlăștinoasă, acești muncitori curajoși, urmînd exemplul „omului de fier", Wang Cin-și, erou al exploatării de la Tacin, au forat puțuri de exploatare și au localizat noi zăcăminte de petrol acolo unde, multă vreme, s-a crezut că nu există „aur negru". Astăzi, răspunzînd chemării partidului — „revoluția progresează, edificarea socialismului se dezvoltă, un singur Tacin nu poate satisface necesitățile tot mai mari" — muncitorii petroliști de la Takang au reușit să dubleze principalele norme la producția de petrol brut, exploatarea capacităților de producție și numărul de zăcăminte de petrol descoperite.

Șirurile ordonate de sonde extrag petrolul, care este dirijat printr-o vastă rețea de conducte, zeci de macarale lucrează intens pe toată întinderea șantierelor, șoselele asfaltate duc la clădirile exploatării petroliere, la șantierele de foraj ale noilor sonde, la uzine, locuințe muncitorești, magazine sau spitale. Takangul, al treilea mare cîmp petrolifer construit în China, se află astăzi, la chemarea țării, în frunte, aducîndu-și din plin contribuția la îndeplinirea noilor sarcini de producție prevăzute în programul partidului, pentru continua dezvoltare industrială și agricolă a Chinei socialiste.

1000 +1

Repatriere

Podul aerian dintre Pakistan și Bangladesh – cel mai mare pod aerian organizat vreodată – a luat sfîrșit după ce a permis repatrierea, în decurs de nouă luni, a 232 120 pakistanezi și bengalezi, a anunțat, la Geneva, Înaltul Comisariat al O.N.U., pentru refugiați, care a condus această operațiune.

Risc

Președintele Nixon și-a asumat un risc efectuînd vizita în Orientul Mijlociu luna trecută, deoarece avea un cheag de sînge la piciorul sting, a afirmat o oficialitate a Casei Albe. Dr. Walter Tkach, principalul medic al Casei Albe, a declarat că l-a informat pe președintele Nixon asupra complicațiilor grave care s-ar putea produce datorită cheagului de sînge descoperit în cursul escalei la Salzburg. Tkach l-a sfătuit pe președinte să nu se ducă în Orientul Mijlociu, dar Nixon a răspuns că turneul prin cele cinci țări din regiune este important și că trebuie să-l efectueze. În prezent, cheagul de sînge este „fixat".

Credite

Israelul nu va rambursa decît 700 milioane dolari din creditul de 2 200 000 000 dolari acordat de Congresul S.U.A. în decembrie, cu titlul de ajutor militar. Un purtător de cuvînt al Casei Albe a declarat că președintele Nixon a semnat, la 30 iunie la Moscova, un decret transformînd în dar o tranșă de 500 000 000 dolari din creditele acordate cu acest titlu. Anterior, Nixon mai transformase în dar un alt miliard de dolari. Această măsură a intervenit la cererea ministrului apărării al Israelului, Shimon Peres, care a făcut recent o vizită la Washington.

Traseu

A fost inaugurată linia aeriană Moscova-Lima. Pe această rută, în lungime de 16 000 km, avioanele „IL-62" vor face escale la Frankfurt pe Main, Rabat și Havana. Cursele vor fi săptămînale.

Lege

Din inițiativa „Comitetului antiimperialist și antifascist" din Veneția, un proiect de lege pentru dizolvarea partidului neofascist „Mișcarea socială italiană – dreapta națională" a fost depus la Curtea de Casație din Roma. Este prima oară cînd un grup de cetățeni face uz de dreptul, stipulat în articolul 71 al Constituției, de a propune o lege Parlamentului italian.

Proprietate

La 5 iulie, a fost parafat la Praga Acordul privind reglementarea reciprocă a problemelor juridice de proprietate și financiare dintre Cehoslovacia și S.U.A. Într-o convorbire cu un corespondent C.T.K., J. Zantovsky, conducătorul delegației cehoslovace, a declarat: „S-a reușit să se lichideze ultimele rămășițe ale celui de-al doilea război mondial și, prin aceasta, să se creeze condiții pentru normalizarea continuă a relațiilor cu aliatul din perioada luptei împotriva dușmanului comun, în anii războiului, și pentru dezvoltarea de relații reciproc avantajoase în toate domeniile".

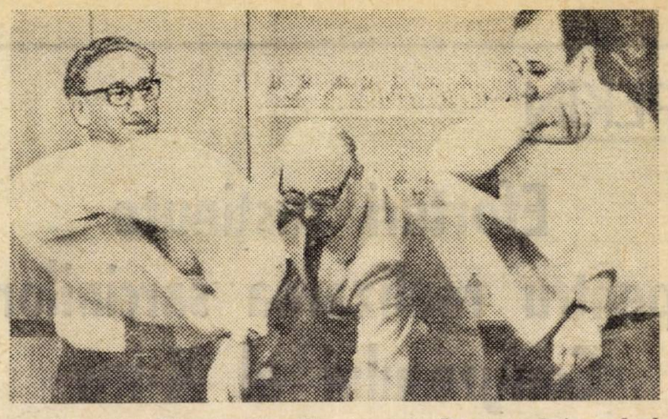

După meciul Olanda—Brazilia, jucat la Dortmund, în cadrul Campionatului mondial de fotbal, Henry Kissinger (stînga) și omologul său vest-german, Hans-Dietrich Genscher (dreapta), fac schimb de maieuri, pentru a da o notă de umor întrevederii lor, ulterioare meciului, de la Municipalitatea orașului

Greva șoferilor de autobuze a făcut necesară, la Dublin, intervenția armatei, care a pus la dispoziția transportului în comun 100 de camioane

Operație

Cabinetul președintelui Finlandei a anunțat că președintele Urho Kekkonen a suferit o operație de prostată la Spitalul Universității din Helsinki. „Operația a decurs fără complicații și președintele se simte bine", se afirmă în comunicatul oficial. Se adaugă că președintele va fi spitalizat aproximativ zece zile.

Întrevedere

Premierul Ciu En-lai s-a întîlnit, la 5 iulie, într-un spital din Pekin, cu senatorul democrat Henry Jackson și cu doamna Jackson, anunță agenția China Nouă. Premierul Ciu En-lai l-a rugat pe senatorul Jackson să transmită, la întoarcerea sa acasă, salutări președintelui Nixon și secretarului de stat Henry Kissinger.

Pe o plajă din sudul Spaniei, singurele care au rezistat soarelui și apei sînt cele două călugărițe, ferite, în schimb, de pericolul insolației

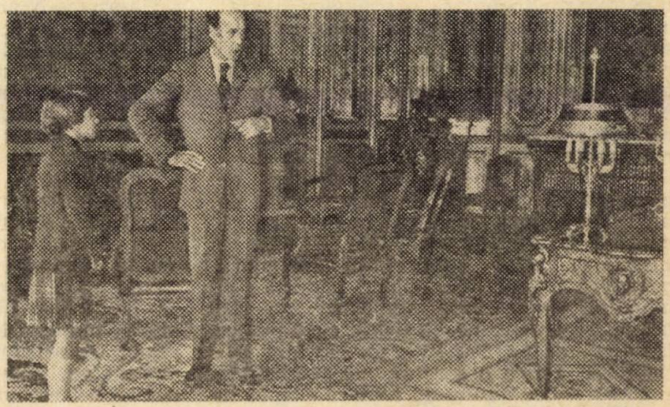

Cerîndu-li-se la școală să descrie un monument după natură, o școlăriță din Paris a ales Palatul Elysée, impresionîndu-l prin această inițiativă pe președintele Giscard d'Estaing. „Președintele m-a condus în biroul generalului de Gaulle și al lui Pompidou. Este un ghid foarte bun, mi-a explicat stilul Louis XV. Eu i-am răspuns: «Este foarte clasic»"...

Interviu

În cursul unui interviu acordat ziariștilor cubanezi și corespondenților străini, premierul Fidel Castro a anunțat că ar putea proceda la un schimb de mesaje pe cale normală cu președintele Comisiei pentru relații externe a Senatului S.U.A., William Fulbright, care și-a exprimat anterior interesul de a trimite în Cuba un reprezentant, relatează Prensa Latina. Fidel Castro a subliniat că Fulbright nu a adoptat o poziție răuvoitoare față de Cuba și că, „în mai multe rînduri, a condamnat blocada impusă împotriva noastră și politica nord-americană față de revoluția cubaneză". Răspunzînd reprezentantului unei agenții străine de presă, premierul cubanez a afirmat că este de acord să aibă întrevederi cu

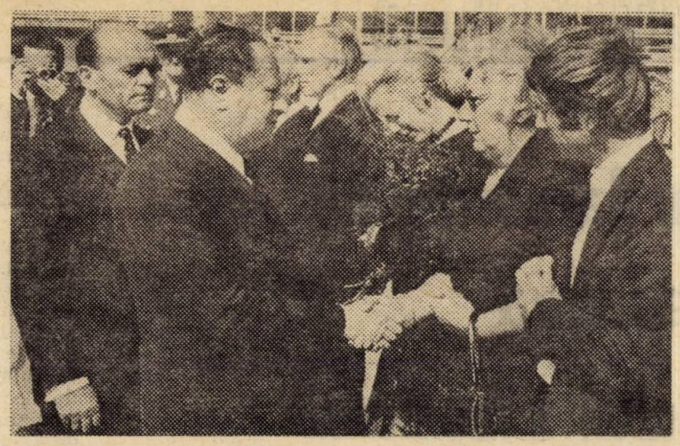

Familiile soldaților austrieci, membri ai contingentelor O.N.U., care au murit recent în Golan, primesc condoleanțe din partea cancelarului Bruno Kreisky și a ministrului apărării, Karl Lütgendorf

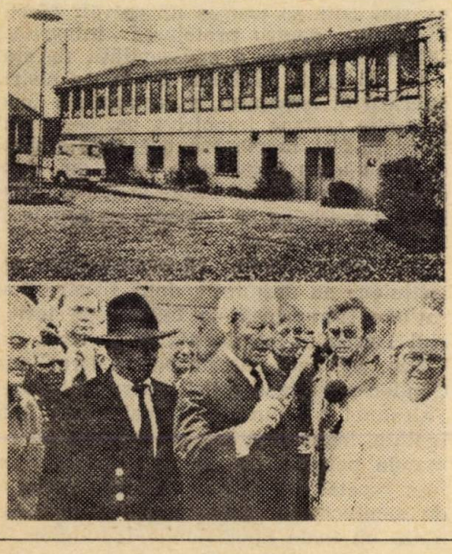

Willy Brandt a asistat la turnarea fundațiilor noului sediu de la Bonn al Partidului social-democrat (fotografia de jos). În fotografia de sus — clădirea cea veche

șeful diplomației nord-americane, Henry Kissinger, care „este o persoană realistă. Deoarece blocada nu este, însă, negociabilă, nu acceptăm să discutăm cu nimeni, pînă cînd această măsură nu va fi ridicată fără condiții".

Cheltuieli

Președintele Nixon s-a preocupat în timpul vizitei în U.R.S.S. și de problemele interne ale S.U.A. La Oreanda el a semnat unele proiecte de legi cu privire la majorarea limitei datoriei naționale americane pînă la 495 miliarde dolari, cel mai ridicat plafon din istorie, și cu privire la autorizarea guvernului federal de a continua politica de cheltuieli aproximativ în același ritm, încă trei luni de acum înainte. Extinderea autorizației acordate pentru cheltuielile federale pînă la 30 septembrie a fost necesară, deoarece Congresul nu a aprobat încă proiectele de legi cu privire la alocațiile pentru anul fiscal, care începe în S.U.A. la 1 iulie.

Sesiune

Guineea-Bissau a anunțat că intenționează să ceară admiterea sa ca membră a O.N.U. la viitoarea sesiune a Adunării Generale, care va începe la 17 septembrie.

Două prințese și 100 000 de trandafiri: Grace de Monaco și fiica sa, Caroline, au participat la deschiderea expoziției de trandafiri de la Viena

producție, firma „Volvo" va livra uzinelor „Csepel" utilaj de producție, instrumente și alte aparate în valoare de circa 4 milioane coroane suedeze, în schimbul cărora partea ungară va da producție finită.

Dezbatere

În cursul unei dezbateri televizate pe tema „Ce schimbări s-au produs într-o lună ?", Jacques Chirac, primul ministru al Franței, a invitat pe francezi să participe activ la redresarea conjuncturii economice a unei Franțe afectate de costul petrolului și de inflație. El a subliniat ritmul deosebit de rapid al primelor măsuri luate de guvernul său: planul de redresare a situației economice, acordarea dreptului de vot de la 18 ani, majorarea salariului minimal. În legătură cu recenta Declarație de la Ottawa, Chirac a precizat că Franța nu și-a luat nici un angajament atlantic suplimentar și că nu intenționează cîtuși de puțin să reintre în organizația militară a aliației.

Restricții

Guvernul israelian a hotărît să reducă cheltuielile de stat și particulare în cursul acestui an, au anunțat surse ale Ministerului de Finanțe. Unul din obiectivele propuse vizează o reducere de 1 miliard pînă la 2 miliarde lire israeliene (100–200 milioane lire sterline) a cheltuielilor guvernamentale pentru construcții și dezvoltare. Vor fi, de asemenea, impuse restricții asupra construirii de apartamente mari. Vor fi majorate, de asemenea, impozitele pe importul de articole de lux și semilux și im-

Cele două fațete ale monedei indoneziene, valorînd 2 000 de rupii, care a fost folosită pentru alegerea terenurilor la finala Campionatului mondial de fotbal. Este prima dintr-o serie emisă special în sprijinul acțiunilor inițiate de Fondul mondial pentru protecția vieții și de Uniunea internațională pentru conservarea naturii și a resurselor naturale

Societate

Uzinele „Csepel" din Budapesta, întreprinderea ungară de comerț exterior „Mogürt" și firma suedeză „Volvo" au constituit în Ungaria o întreprindere mixtă. Documentele de constituire, valabile pe o perioadă de zece ani, au fost semnate la Budapesta de reprezentanții celor trei organizații. În afara documentației tehnice și a tehnologiei de

pozitele asupra averii, precizează sursele.

Fotbal

În R.F.G., numărul fotbaliștilor aproape s-a dublat între 1971 și 1974 : sînt astăzi circa 135 000, împărțite în 2 000 de echipe. O revendicare esențială va fi, în curînd, satisfăcută : s-a decis organizarea unui campionat oficial național de fotbal feminin.

Bombardamentele asupra teritoriului Libanului

Mai mulți cititori ni s-au adresat cu rugămintea de a le prezenta amănunte în legătură cu bombardamentele întreprinse de Israel, în ultimul timp, asupra teritoriului Libanului.

Sate libaneze din sudul țării, situate în imediata apropiere a frontierei cu Israelul, unele localități din interior și mai multe tabere palestiniene aflate pe teritoriul Libanului au avut de suferit, în ultimele săptămîni, de pe urma repetatelor bombardamente israeliene ale artileriei cu tragere lungă, aviației și chiar ale vedetelor venite pe mare pînă în apropierea coastei. De fiecare dată, au fost înregistrate victime omenești în rîndurile populației libaneze și, în special, ale refugiaților palestinieni, precum și pierderi materiale.

Motivul invocat de autoritățile israeliene l-ar constitui operațiunile întreprinse de fedainii palestinieni pe teritoriul Israelului, considerîndu-se că grupele de acțiune ale acestora ar porni din Liban și că ele ar fi organizate și instruite în taberele de refugiați existente în această țară.

După cum se știe, în Liban există 16 tabere palestiniene (unele, cum ar fi Sabra și Chatila, chiar în inima Beirutului), dăinuind din 1948. Numărul palestinienilor din Liban se ridică la peste 300 000 de oameni. Taberele se află sub controlul organizațiilor rezistenței palestiniene și al forțelor lor armate, avînd administrație și poliție proprii. În tabere se găsesc și diversele sedii ale organizațiilor palestiniene. În decursul anilor, aceste tabere au suportat, în repetate rînduri, diverse atacuri israeliene, inclusiv operațiuni ale comandourilor, care au pătruns (de exemplu, anul trecut, în aprilie) chiar în mijlocul taberelor din Beirut, ciocnindu-se cu forțele de autoapărare ale rezistenței. Este de menționat că toate taberele dispun de un sistem organizat de apărare, inclusiv de armament antiaerian.

În luna aprilie a.c., după acțiunea grupului palestinian împotriva orașului israelian Kiryat Shmmon, situat la cîțiva kilometri de frontiera cu Libanul, comandouri israeliene au pătruns în cîteva sate libaneze și au aruncat în aer un număr de case, sub pretextul că acestea ar fi adăpostit pe fedaini ; comandourile au luat ca ostatici 13 cetățeni libanezi, eliberați, ulterior, după acordul de dezangajare din Golan. Represaliile masive au fost întreprinse și după acțiunea comandoului palestinian care a ocupat școala din localitatea israeliană Maalot, luînd ostatici un grup de elevi de liceu din Siad, găzduiți acolo peste noapte. A doua zi, aviația israeliană a atacat în valuri succesive tabăra refugiaților palestinieni de la Nabatie, unde trăiau aproape 10 000 de persoane, precum și taberele de la periferia orașului Saida și, în mod demonstrativ, mica localitate Manseurie din suburbiile Beirutului, la 2 km de aeroportul internațional. Atacurile din acea zi asupra taberelor au provocat 50 de morți, un mare număr de răniți și grele pierderi materiale, tabăra de la Nabatie, de exemplu, fiind literalmente distrusă. Au urmat, în continuare, atacuri combinate aero-navale împotriva taberelor din împrejurimile orașului Tyr, fiind, de asemenea, înregistrate victime omenești și distrugeri. Faptul că, în raport cu amploarea atacurilor aeriene, cu caracterul lor destul de nimicitor, numărul victimelor n-a fost prea ridicat, se explică prin evacuarea preventivă a taberelor și prin sistemul de adăposturi antiaeriene la adîncime de care dispun acestea.

Atacurile aeriene israeliene împotriva taberelor de refugiați palestinieni și bombardarea cu artileria a satelor libaneze de la frontieră au continuat și în ultima decadă a lunii iunie, pierderi omenești fiind din nou semnalate atît în taberele din marginea orașului Saida, cît și în cele din împrejurimile orașului Tyr. (Ambele orașe sînt situate pe țărmul Mediteranei la 40 km și, respectiv, 80 km sud de Beirut).

Libanul a protestat în mai multe rînduri pe lîngă Consiliul de Securitate al O.N.U. în legătură cu repetatele încălcări israeliene ale spațiului său aerian și ale teritoriului, împotriva bombardamentelor de aviație și artilerie pe care le are de suportat aproape zi de zi. În aprilie, Consiliul de Securitate a adoptat și o rezoluție de condamnare a actelor agresive întreprinse de Israel împotriva Libanului. După ultimele atacuri aeriene israeliene din iunie împotriva taberelor de refugiați palestinieni de pe teritoriul Libanului, guvernul de la Beirut a adresat noi proteste energice în cadrul unor declarații oficiale, cerînd încetarea imediată a unor astfel de acțiuni. Mai multe țări arabe au declarat că sînt gata să acorde un sprijin efectiv Libanului pentru protejarea integrității sale teritoriale și a suveranității de stat.

La 23 iunie, Shimon Peres, ministrul apărării al Israelului, a declarat că „operațiunile aeriene împotriva bazelor fedainilor au fost, momentan, suspendate, după ce și-au atins obiectivele lor". Dar, după cum s-a anunțat ulterior, artileria israeliană a continuat să bombardeze zonele de frontieră libaneze.

Este de menționat că organizațiile palestiniene au dezmințit, după fiecare operațiune întreprinsă de fedaini pe teritoriul Israelului, că aceștia ar fi venit din Liban, așa cum susține partea israeliană. Conducerea Organizației pentru Eliberarea Palestinei a anunțat cu mai multe luni înainte, înghețarea oricărei acțiuni de comando pornind de pe teritoriul libanez, fapt repetat, ulterior, cu diferite prilejuri de conducătorii palestinieni, care subliniază că toate operațiunile fedainilor întreprinse în ultimul timp sînt opera grupurilor din interiorul Israelului sau din teritoriile arabe ocupate de acesta.

Crăciun Ionescu

Alegerile din Islanda

În noaptea de 8—9 mai, apar neînțelegeri în parlamentul islandez în problema luptei împotriva inflației. Guvernul de coaliție de centru-stînga, condus de Olafur Johannesson, e pus în minoritate, partidul liberal de stînga părăsește coaliția, sînt anunțate alegeri anticipate.

Johannesson se afla la conducere din iulie 1971, iar cele trei partide care formau coaliția dispuneau de 32 mandate în Althing (Partidul progresului 17, Alianța populară 10, Partidul liberal de stînga 5) din totalul de 60. Campania electorală, destul de aprinsă pentru atmosfera politică a Islandei, a vizat, în principal, inflația, limitele zonei de pescuit și soarta bazei americane de la Keflavik. Opoziția și partidele coaliției au vederi deosebite în toate cele trei probleme. Mai întîi, Olafur Johannesson este acuzat că nu a reușit să conducă chibzuit economia statului, lăsînduse în cheltuieli cu urmări grave. În problema limitelor apelor teritoriale, Johannesson e de părere că trebuie menținută actuala limită de 50 de mile, în ciuda opoziției britanice, în timp ce Partidul independenței, principalul oponent, cere extinderea acestei limite la 200 mile marine, chiar înainte de a se lua vreo hotărîre la conferința de la Caracas. În sfîrșit, guvernul Johannesson s-a angajat să determine evacuarea bazei de la Keflavik înainte de 1976, în timp ce opoziția susține menținerea acestei baze.

Alegerile n-au dat cîștig nici opoziției, nici fostei coaliții. Partidul progresului și-a menținut numărul de mandate, Alianța populară a cîștigat unul, dar liberalii nu mai au decît două. În acest fel, ambele părți dispun de un număr egal de mandate, dar, pentru a forma un guvern, e nevoie, potrivit legilor, de cel puțin 32. Deci, era necesară o nouă coaliție. În urma consultărilor cu liderii celor cinci formațiuni politice, președintele Islandei, Kristjarn Eldjarn, l-a desemnat pe Geir Hallgrimsson, conducătorul Partidului independenței și conducătorul opoziției, cu formarea noului guvern.

Agenția TASS

MOSCOVA

COMUNICATUL COMUN SOVIETO-AMERICAN

— text integral —

ÎN CONFORMITATE cu înțelegerea privind efectuarea regulată de întîlniri sovieto-americane la nivel înalt și la invitația transmisă în timpul vizitei secretarului general al C.C. al P.C.U.S., L.I. Brejnev, în S.U.A., în iunie 1973, președintele Statelor Unite, Richard Nixon, cu soția s-au aflat într-o vizită oficială în Uniunea Sovietică între 27 iunie și 3 iulie 1974.

În cursul vizitei, președintele Richard Nixon a vizitat, în afară de Moscova, orașul Minsk și litoralul de sud al Crimeei.

Între conducătorii sovietici și președintele S.U.A. a avut loc un schimb temeinic și util de păreri asupra principalelor aspecte ale relațiilor dintre U.R.S.S. și S.U.A. și asupra situației actuale în lume.

Din partea sovietică, la tratative au participat secretarul general al C.C. al P.C.U.S., L.I. Brejnev, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., N.V. Podgornîi, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., A.N. Kosîghin, și ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., A.A. Gromîko.

Președintele S.U.A. a fost însoțit de H. Kissinger, secretar de stat al S.U.A., consilier al președintelui în problemele securității naționale, care a participat la tratative.

Tratativele s-au desfășurat într-o atmosferă deosebit de concretă și constructivă și s-au caracterizat prin dorința părților de a consolida în continuare înțelegerea reciprocă, încrederea și colaborarea pașnică între ele, dorința lor de a-și aduce contribuția la consolidarea securității internaționale și a păcii generale.

I. Progres în îmbunătățirea relațiilor sovieto-americane

Examinînd amănunțit evoluția relațiilor dintre U.R.S.S. și S.U.A. în perioada care a trecut din momentul întîlnirii sovieto-americane la nivel înalt din mai 1972, părțile au constatat cu satisfacție că, datorită eforturilor lor energice comune, s-a reușit în acest timp scurt să se asigure o cotitură radicală în aceste relații în direcția păcii și unei colaborări reciproc avantajoase largi, în interesul popoarelor celor două țări și al întregii omeniri.

Cu acest prilej s-a subliniat însemnătatea deosebită pe care o au pentru dezvoltarea favorabilă a relațiilor dintre U.R.S.S. și S.U.A. întîlnirile conducătorilor lor la nivel înalt, care se transformă într-o practică curentă. Aceste întîlniri creează posibilitatea de a se dezbate și rezolva în mod eficient și cu simț de răspundere problemele principiale și importante cu caracter bilateral și să se aducă o contribuție reciprocă la reglementarea problemelor internaționale care afectează interesele celor două țări.

Cele două părți salută stabilirea de contacte oficiale între Sovietul Suprem al U.R.S.S. și Congresul S.U.A. Părțile vor stimula dezvoltarea continuă a unor asemenea contacte, considerînd că ele pot juca un rol important.

Părțile au reafirmat hotărîrea reciprocă de a continua reorganizarea activă a relațiilor sovieto-americane pe baza coexistenței pașnice și a securității egale, în strictă conformitate cu spiritul și litera acordurilor realizate între cele două țări și a angajamentelor asumate de ele în baza acestor acorduri. În legătură cu aceasta, s-a subliniat din nou însemnătatea fundamentală a documentelor comune adoptate ca urmare a întîlnirilor la nivel înalt care au avut loc în 1972 și 1973, în primul rînd a bazelor relațiilor reciproce dintre U.R.S.S. și S.U.A., a acordurilor privind preîntîmpinarea războiului nuclear, a tratatului privind limitarea sistemelor de apărare antirachetă și a acordului provizoriu privind unele măsuri în domeniul limitării armamentelor strategice ofensive.

Părțile sînt profund convinse de necesitatea imperioasă de a face ireversibil procesul de îmbunătățire a relațiilor sovieto-americane. Ele consideră că, în urma eforturilor lor, a fost creată o posibilitate reală pentru realizarea acestui scop. Aceasta va deschide noi orizonturi pentru colaborarea largă, reciproc avantajoasă, și consolidarea prieteniei dintre popoarele sovietic și american și va contribui, astfel, la soluționarea multor probleme actuale aflate în fața lumii.

Călăuzindu-se de aceste obiective înalte, părțile au hotărît să continue neabătut să depună eforturi comune — în cazurile necesare în colaborare cu alte țări interesate — în primul rînd în asemenea domenii importante ca :

— înlăturarea primejdiei de război și îndeosebi a războiului care poate atrage după sine folosirea armei nucleare și a altor tipuri de arme de exterminare în masă ;

— limitarea și, în cele din urmă, încetarea cursei înarmărilor, îndeosebi strategice, avînd în vedere ca scop final realizarea dezarmării generale și totale sub control internațional corespunzător ;

— contribuția la înlăturarea surselor de încordare internațională și de conflicte militare ;

— consolidarea procesului de destindere și extinderea lui asupra întregii lumi ;

— dezvoltarea unei largi colaborări reciproc avantajoase în sferele comercial-economică, tehnico-științifică și culturală, pe baza principiilor suveranității, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, urmărindu-se să se contribuie la creșterea înțelegerii reciproce și a încrederii între popoarele celor două țări.

În mod corespunzător, în cursul actualei întîlniri la nivel înalt, părțile au considerat posibil să întreprindă noi măsuri constructive care, după părerea lor, nu numai că vor promova dezvoltarea relațiilor sovieto-americane, ci vor servi drept o contribuție substanțială la consolidarea păcii generale și lărgirea colaborării internaționale.

II. Limitarea în continuare a armamentelor strategice și alte probleme ale dezarmării

Părțile au analizat din nou cu atenție întregul domeniu al relațiilor lor reciproce legat de preîntîmpinarea unui război nuclear și limitarea armamentelor strategice. Ele au ajuns la părerea unanimă că acordurile fundamentale încheiate între ele în acest domeniu vor continua să fie instrumente eficiente de îmbunătățire generală a relațiilor sovieto-americane și a situației internaționale în ansamblu. U.R.S.S. și S.U.A. vor îndeplini și pe viitor cu strictețe obligațiile asumate potrivit acestor acorduri.

În cursul tratativelor, părțile au examinat temeinic toate aspectele problemei limitării armamentelor strategice. Ele au ajuns la concluzia că, după acordul provizoriu asupra unor măsuri în domeniul limitării armamentelor strategice ofensive, trebuie să urmeze un nou acord între Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii de limitare a armamentelor strategice. Ele au convenit că acest acord trebuie să cuprindă perioada pînă în anul 1985 și să se refere atît la limitările cantitative, cît și calitative. Ele au stabilit că elaborarea unui asemenea acord trebuie să fie terminată în măsura posibilităților cît mai curînd, înainte de expirarea termenului de valabilitate a acordului provizoriu.

Ele consideră în unanimitate că un asemenea nou acord ar corespunde nu numai intereselor Uniunii Sovietice și Statelor Unite ale Americii, dar și intereselor destinderii în continuare a încordării internaționale și ale păcii generale. Delegațiile U.R.S.S. și S.U.A. vor relua tratativele de la Geneva într-un viitor apropiat pe baza instrucțiunilor decurgînd din discutarea acestei probleme în cursul întîlnirii sovieto-americane la nivel înalt.

Luînd în considerare conexiunea dintre dezvoltarea tipurilor ofensive și defensive de armament strategic și relevînd realizarea cu succes a tratatului referitor la limitarea sistemelor de apărare antirachetă încheiat între ele în mai 1972, părțile au considerat de dorit să instituie limitări suplimentare aplicate dezvoltării acestor sisteme. În acest scop, ele au încheiat protocolul la tratatul din 1972, care prevede limitarea pînă la un raion a amplasării sistemelor de apărare antirachetă, în loc de două raioane permise pentru fiecare din părți de sus-amintitul acord.

Simultan, au fost semnate două protocoale, denumite „Proceduri care reglementează înlocuirea, demontarea sau distrugerea și informarea asupra acestora pentru armamentele ofensive strategice“ și „Proceduri reglementînd înlocuirea, demontarea sau distrugerea și informarea asupra acestora, pentru sistemele apărării antirachetă și a componentelor lor“. Aceste protocoale au fost elaborate de Comisia consultativă permanentă, înființată în vederea sprijinirii realizării obiectivelor și prevederilor tratatului și ale acordului provizoriu, semnate la 26 mai 1972.

Părțile au subliniat importanța serioasă pe care U.R.S.S. și S.U.A. o acordă rea-

lizării altor măsuri posibile — atît pe bază bilaterală, cît şi pe bază multilaterală — în domeniul limitării armamentelor şi al dezarmării.

Relevînd importanţa istorică a tratatului referitor la interzicerea experimentării armei nucleare în atmosferă, spaţiul cosmic şi sub apă, încheiat la Moscova în 1963, şi care are ca participanţi Uniunea Sovietică şi Statele Unite ale Americii, părţile s-au exprimat pentru ca încetarea experienţelor cu arma atomică să devină atotcuprinzătoare.

În dorinţa de a contribui la realizarea acestui obiectiv, U.R.S.S. şi S.U.A. au încheiat, ca un pas important în această direcţie, tratatul referitor la limitarea experienţelor în subteran cu arma atomică, document care prevede încetarea integrală, începînd de la 31 martie 1976, a experienţelor cu această armă peste un prag corespunzător de magnitudine şi limitarea altor experienţe în subteran la un număr minim.

Părţile au subliniat marea importanţă a tratatului privitor la neproliferarea armei nucleare. Reafirmînd intenţia comună de a se conforma angajamentelor asumate în conformitate cu acest tratat, inclusiv cu articolul VI al tratatului, ele s-au pronunţat în favoarea sporirii în continuare a eficienţei sale.

S-a semnat, de asemenea, o declaraţie comună, în care U.R.S.S. şi S.U.A se pronunţă în favoarea celor mai eficiente măsuri posibile îndreptate spre eliminarea pericolelor folosirii mijloacelor de înrîurire asupra mediului natural în scopuri militare.

Părţile şi-au reafirmat interesul faţă de o convenţie internaţională eficace, care să elimine din arsenalele statelor o asemenea armă periculoasă de exterminare în masă, cum este arma chimică. În dorinţa de a contribui la realizarea unui progres cît mai rapid în această direcţie, U.R.S.S. şi S.U.A. au convenit să examineze problema unei iniţiative comune în Comitetul de dezarmare în privinţa încheierii, ca prim pas, a unei convenţii internaţionale referitoare la cele mai periculoase şi mortale mijloace chimice de purtare a războiului.

Părţile sînt convinse că acei noi paşi importanţi pe care ele i-au întreprins şi intenţionează să-i întreprindă în domeniul limitării armamentelor, precum şi eforturile în continuare în direcţia dezarmării vor contribui la destinderea internaţională şi vor constitui un aport palpabil la soluţionarea unei sarcini istorice : eliminarea războiului din viaţa societăţii umane şi, implicit, asigurarea păcii generale. U.R.S.S. şi S.U.A. au reafirmat că un rol pozitiv în acest proces poate juca convocarea la momentul corespunzător a unei conferinţe mondiale de dezarmare.

III. Progresul în soluţionarea problemelor internaţionale

În cursul întîlnirii, au fost supuse unei analize temeinice principalele probleme internaţionale.

De ambele părţi a fost exprimată satisfacţia în legătură cu faptul că destinderea încordării, consolidarea păcii şi dezvoltarea unei colaborări reciproc avantajoase devin o trăsătură tot mai caracteristică a evoluţiei situaţiei internaţionale.

În acest context, părţile pornesc de la ideea că mişcarea ascendentă în ameliorarea situaţiei internaţionale nu se produce de la sine, ci reclamă o aplicare activă şi cu un scop precis a eforturilor în vederea depăşirii dificultăţilor rămase din trecut.

Pentru toate statele şi popoarele trebuie să devină un obiectiv primordial asigurarea pe bază individuală şi colectivă a unei securităţi trainice în toate regiunile lumii, înlăturarea şi lichidarea cît mai grabnică şi integrală a conflictelor internaţionale şi a surselor de încordare existente şi preîntîmpinarea apariţiei altora noi.

Uniunea Sovietică şi S.U.A. sînt adepte ale unei colaborări economice largi şi fructuoase a tuturor statelor, mari şi mici, pe baza deplinei egalităţi şi a avantajului reciproc.

Uniunea Sovietică şi Statele Unite reafirmă hotărîrea lor de a contribui — fiecare parte separat şi amîndouă în comun — la îndeplinirea tuturor acestor sarcini.

EUROPA

Examinînd dezvoltarea situaţiei din Europa de la ultima întîlnire sovieto-americană la nivel înalt, părţile au constatat cu profundă satisfacţie noi şi palpabile

Secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, şi preşedintele S.U.A., Richard Nixon, la Oreanda

mutaţii pe calea spre crearea pe continentul european a unor trainice relaţii de pace, bunăvecinătate şi colaborare.

Părţile salută marea contribuţie adusă la acest proces binefăcător de Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa.

Relevînd activitatea apreciabilă desfăşurată deja de conferinţă în multe probleme importante, ele consideră că acest progres constituie un indiciu că, la capătul actualei etape a conferinţei, vor fi concertate documente de mare importanţă internaţională, exprimînd hotărîrea statelor participante de a-şi construi relaţiile pe o bază fermă, elaborată în colectiv. U.R.S.S. şi S.U.A., în colaborare cu alţi participanţi, vor depune toate eforturile pentru a găsi soluţii acceptabile pentru toţi la problemele în suspensie.

Părţile şi-au exprimat convingerea că terminarea cu succes a Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa va deveni un eveniment remarcabil, în concordanţă cu interesele instituirii unei păci trainice.

Pornind de la această idee, U.R.S.S. şi S.U.A. s-au pronunţat ca etapa finală a conferinţei să aibă loc cît mai curînd. Cele două părţi pornesc, de asemenea, de la ideea că rezultatele tratativelor vor permite încheierea conferinţei la un nivel înalt, ceea ce ar corespunde însemnătăţii istorice a conferinţei pentru viitorul Europei şi ar conferi o mai mare autoritate deciziilor ei.

Părţile au relevat din nou importanţa perenă pentru evoluţia prielnică a climatului din Europa a tratatelor şi acordurilor încheiate în ultimii ani între statele europene cu sisteme sociale diferite.

A fost exprimată satisfacţia pentru primirea Republicii Democrate Germane şi a Republicii Federale Germania în Organizaţia Naţiunilor Unite.

Părţile au subliniat, de asemenea, că Acordul cvadripartit din 3 septembrie 1971 trebuie să deţină în continuare un rol-cheie în asigurarea stabilităţii şi destinderii în Europa. Îndeplinirea riguroasă şi consecventă a acestui acord de către toate părţile este considerată de către U.R.S.S. şi S.U.A. ca o condiţie necesară pentru menţinerea şi consolidarea încrederii reciproce şi a stabilităţii în centrul Europei.

U.R.S.S. şi S.U.A. consideră că, în scopul consolidării stabilităţii şi securităţii în Europa, destinderea politică pe acest continent ar trebui însoţită de măsuri de destindere militară. În acest context, ele acordă o mare însemnătate tratativelor desfăşurate cu participarea lor şi care se referă la reducerea mutuală a forţelor armate şi a armamentelor şi la măsurile conexe în Europa centrală. Părţile şi-au exprimat speranţa că aceste tratative vor duce la realizarea unor decizii concrete, care să asigure că nu va fi prejudiciată securitatea vreuneia din părţi şi nu vor fi admise avantaje militare unilaterale.

ORIENTUL APROPIAT

Părţile consideră că înlăturarea pericolului războiului şi al încordării în Orientul Apropiat constituie o sarcină de importanţă şi urgenţă primordiale şi că unica alternativă o constituie realizarea pe baza Rezoluţiei nr. 338 a Consiliului de Securitate a unei reglementări paşnice, echitabile şi trainice, care să ţină seama de interesele legitime ale tuturor popoarelor din Orientul Apropiat, inclusiv ale poporului palestinian, şi de dreptul la existenţă al tuturor statelor din respectiva regiune.

În calitate de copreşedinţi ai Conferinţei de pace de la Geneva pentru Orientul Apropiat, U.R.S.S. şi S.U.A. consideră important ca această conferinţă să-şi reia lucrările cît mai curînd posibil, iar la conferinţă să fie examinată şi problema altor participanţi din Orientul Apropiat. Cele două părţi consideră că principalul obiectiv al Conferinţei de pace de la Geneva, la a cărui realizare ele vor contribui pe toate căile, este instaurarea unei păci echitabile şi trainice în Orientul Apropiat.

S-a stabilit că între U.R.S.S. şi S.U.A. vor fi continuate contacte strînse în vederea coordonării eforturilor celor două

țări în direcția reglementării pașnice în Orientul Apropiat.

INDOCHINA

Părțile au constatat o anumită îmbunătățire continuă a situației din Indochina.

În cursul schimbului de păreri privind situația din Vietnam, părțile au subliniat că pacea și stabilitatea în această regiune pot să fie menținute și întărite numai pe baza respectării cu strictețe de către toate părțile a prevederilor Acordului de la Paris din 27 ianuarie 1973 și a actului Conferinței internaționale privind Vietnamul din 2 martie 1973.

În ceea ce privește Laosul, s-a menționat progresul în normalizarea situației, în urma creării organelor de coaliție ale puterii. Părțile s-au pronunțat, de asemenea, pentru îndeplinirea riguroasă a acordurilor respective.

Părțile au subliniat, de asemenea, necesitatea soluționării urgente și echitabile a problemei Cambodgiei, pe baza respectării drepturilor suverane ale poporului cambodgian la dezvoltare liberă și independență, fără nici un amestec din afară.

ÎNTĂRIREA ROLULUI O.N.U.

Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii acordă o mare însemnătate Organizației Națiunilor Unite ca instrument de menținere a păcii, securității și dezvoltării colaborării internaționale. Ele își reafirmă intenția de a continua eforturile în scopul creșterii prin toate mijloacele a eficienței Organizației Națiunilor Unite, inclusiv în ceea ce privește menținerea păcii, pe baza respectării cu strictețe a Cartei O.N.U.

IV. Relațiile economico-comerciale

În cursul întîlnirii, o mare atenție s-a acordat analizei situației și perspectivelor relațiilor între U.R.S.S. și S.U.A. în domeniul economico-comercial.

Părțile au confirmat că ele consideră lărgirea și adîncirea legăturilor reciproc avantajoase în acest domeniu, pe baza egalității și nediscriminării, ca o parte importantă a fundamentului pe care se construiește întregul complex al relațiilor sovieto-americane. Dînd o nouă amploare relațiilor economico-comerciale, corespunzător potențialului ambelor țări, se va cimenta acest fundament și se va acționa în folosul popoarelor sovietic și american.

Părțile au constatat cu satisfacție că, de la întîlnirea precedentă sovieto-americană la nivel înalt, relațiile economico-comerciale s-au dezvoltat în ansamblu pe o linie ascendentă. Aceasta și-a găsit expresie, îndeosebi, în creșterea substanțială a schimbului de mărfuri dintre cele două țări, care a fost, în anul 1973, de aproape 1,5 miliarde dolari. S-a menționat că există perspective favorabile de a depăși scopul propus în Comunicatul comun sovieto-american din 24 iunie 1973 privind sporirea volumului total al comerțului pe o perioadă de trei ani, 1973—1975, la 2—3 miliarde dolari. Comisia mixtă sovieto-americană pentru comerț continuă să fie un mecanism eficient, care stimulează creșterea amplă a relațiilor economice.

Părțile au evidențiat un anumit progres în stabilirea colaborării pe termen lung între firmele americane și organizațiile sovietice în înfăptuirea unor proiecte de anvergură, inclusiv pe baze de compensație. Ele sînt încredințate că această colaborare constituie un element important în dezvoltarea legăturilor economico-comerciale dintre cele două țări. Părțile au convenit să încurajeze încheierea între organizațiile și firmele sovietice și americane de acorduri corespunzătoare și realizarea lor practică.

Avînd în vedere progresul într-o serie de proiecte concrete, îndeosebi în producția de autocamioane, în realizarea unui centru comercial și în producția de îngrășăminte chimice, părțile au constatat că există posibilitatea de a încheia tranzacții corespunzătoare și în alte domenii care prezintă un interes reciproc, cum ar fi industria de celuloză și hîrtie, industria forestieră, metalurgia neferoaselor și siderurgia, gazele naturale, construcția de mașini, precum și extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile cu mare putere energetică.

Părțile au relevat dezvoltarea în continuare a contactelor și legăturilor productive între cercurile de afaceri din cele două țări, în care un rol pozitiv l-a jucat înfăptuirea hotărîrilor luate la precedenta întîlnire la nivel înalt cu privire la deschiderea reprezentanței comerciale a U.R.S.S. la Washington și a biroului comercial al S.U.A. la Moscova, precum și la înființarea Consiliului economico-comercial americano-sovietic. Ele și-au exprimat dorința de a continua să creeze condiții favorabile pentru dezvoltarea cu succes a relațiilor economico-comerciale dintre U.R.S.S. și S.U.A.

Cele două părți și-au reafirmat interesul față de intrarea cît mai grabnică în vigoare a Acordului sovieto-american cu privire la comerț, încheiat în octombrie 1972.

Dorind să contribuie la dezvoltarea în continuare a relațiilor economice dintre cele două țări, părțile au semnat un acord pe termen lung privind sprijinirea colaborării economice industriale și tehnice dintre U.R.S.S. și S.U.A. Ele consideră că realizarea consecventă a colaborării pe o perioadă de zece ani, prevăzută de acest acord, va constitui un factor important de întărire a relațiilor bilaterale în ansamblu, va fi spre binele popoarelor ambelor țări.

După ce au examinat modul în care se îndeplinește acordul în unele probleme ale navigației maritime, încheiat în octombrie 1972 pe o perioadă de trei ani, și ținînd seama de experiența acumulată, părțile s-au pronunțat în favoarea încheierii, înainte de expirarea valabilității acestuia, a unui nou acord în acest domeniu. Tratativele în legătură cu un asemenea acord vor începe în acest an.

V. Progrese în alte domenii ale relațiilor bilaterale

După ce au examinat îndeplinirea acordurilor de colaborare încheiate în 1972—1973, părțile au relevat activitatea utilă depusă de comisiile mixte și grupurile de lucru sovieto-americane în cadrul acestor acorduri, pentru stabilirea unor contacte regulate și a colaborării dintre organizații științifice și tehnice, oameni de știință și specialiști, oameni de cultură din cele două țări.

Părțile remarcă cu satisfacție că unirea eforturilor U.R.S.S. și S.U.A. în asemenea sfere ale colaborării cum sînt medicina și ocrotirea sănătății, protecția și ameliorarea mediului înconjurător, știința și tehnica, explorarea spațiului cosmic și a oceanului planetar, folosirea pașnică a energiei atomice, agricultura, transporturile creează premise pentru rezolvarea mai rapidă a unei serii de probleme tehnico-științifice actuale și complexe care stau în fața omenirii.

O asemenea colaborare aduce o contribuție substanțială la dezvoltarea structurii relațiilor sovieto-americane, le imprimă un conținut pozitiv tot mai concret.

Părțile vor năzui să lărgească și să adîncească colaborarea tehnico-științifică și schimburile culturale pe baza acordurilor încheiate între ele.

Bazîndu-se pe experiența pozitivă în domeniul colaborării tehnico-științifice și călăuzite de dorința de a asigura noi progrese în această sferă importantă a relațiilor lor reciproce, părțile au hotărît să extindă această colaborare la următoarele domenii noi.

Ținînd seama de necesitățile crescînde de energie ale industriei, transporturilor și altor ramuri ale economiei celor două țări și de necesitatea de a intensifica în legătură cu aceasta colaborarea tehnico-științifică pentru elaborarea metodelor optime de folosire a surselor de energie tradiționale și de valorificare a unor noi resurse de energie, precum și de a contribui la înțelegerea programelor și a problemelor energetice ale celor două țări, părțile au încheiat un acord de colaborare în domeniul energeticii. Răspunde de îndeplinirea acordului Comisia mixtă sovieto-americană, care va fi constituită în acest scop.

CONSTRUCȚIA DE LOCUINȚE ȘI ALTE TIPURI DE CONSTRUCȚII

Părțile au semnat un acord cu privire la colaborarea în domeniul construcției de locuințe și alte tipuri de construcții. Acest acord urmărește să contribuie la rezolvarea în comun a problemelor legate de metodele moderne de construcții de locuințe și de alte tipuri de construcții în asemenea direcții cum sînt creșterea rezistenței și îmbunătățirea calității clădirilor și a materialelor de construcție, planificarea și crearea de noi orașe, efectuarea de construcții în regiuni seismice și în regiuni cu condiții climaterice complicate. În vederea înfăptuirii acestui acord, va fi creată o comisie mixtă sovieto-americană de colaborare în domeniul construcției de locuințe și alte tipuri de construcții, care va stabili programe de lucru concrete.

În scopul asigurării unei securități mai mari pentru viața oamenilor care trăiesc în regiuni seismice, părțile au convenit să înfăptuiască în prima etapă un program de cercetări comune în scopul sporirii rezistenței clădirilor și a altor tipuri de construcții din aceste regiuni, îndeosebi cercetarea problemei comportării clădirilor din prefabricate în timpul cutremurelor.

CERCETĂRILE ÎN PROBLEMA INIMII ARTIFICIALE

În cursul realizării programelor comune în domeniul științei medicale și ocrotirii sănătății, oamenii de știință și specialiștii din ambele țări au ajuns la concluzia că este necesar să-și concentreze eforturile pentru rezolvarea uneia dintre cele mai importante și umane probleme ale științei

medicale contemporane — crearea inimii artificiale. Avînd în vedere marea complexitate teoretică și tehnică a lucrărilor viitoare, părțile au încheiat un acord special în această problemă. Comisia mixtă sovieto-americană de colaborare în domeniul ocrotirii sănătății își va asuma răspunderea pentru realizarea acestui proiect.

COLABORAREA ÎN DOMENIUL COSMOSULUI

Părțile și-au exprimat satisfacția în legătură cu evoluția favorabilă a pregătirilor în vederea primului zbor al navelor cosmice „Soiuz" și „Apollo" pilotate în comun de sovietici și americani, care urmează să aibă loc în 1975 și care prevede cuplarea lor și schimbul reciproc de cosmonauți. Conform acordurilor în vigoare, se realizează o colaborare rodnică și într-o serie de alte domenii legate de cercetarea spațiului cosmic.

Acordînd o mare însemnătate continuării colaborării sovieto-americane în cercetarea Cosmosului în scopuri pașnice, inclusiv în domeniul elaborării sistemelor de asigurare a securității zborurilor omului în Cosmos, și ținînd seama că este de dorit să se consolideze experiența în acest domeniu, părțile au căzut de acord să continue studierea posibilității unor noi proiecte comune după realizarea zborului cosmic sovieto-american, proiectat pentru luna iulie 1975.

TRANSPORTUL VIITORULUI

Recunoscînd însemnătatea dezvoltării mijloacelor de transport ale viitorului, părțile au căzut de acord că sistemele de transport terestre ultrarapide ale viitorului, inclusiv trenul cu suspensie magnetică, care pot asigura forme de transport economice, eficiente și sigure, ar putea constitui un nou domeniu recomandabil pentru activitatea comună. Un grup de lucru pentru elaborarea programului comun de colaborare în cercetările din acest domeniu, în conformitate cu acordul din 1973 cu privire la colaborarea în domeniul transportului, va fi creat la ședința Comisiei mixte sovieto-americane pentru problemele transportului, care va avea loc în toamna acestui an.

OCROTIREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

Dorind să lărgească colaborarea în domeniul ocrotirii mediului înconjurător, care se realizează cu succes în cadrul acordului încheiat între U.R.S.S. și S.U.A. în mai 1972, și să aducă o contribuție la înfăptuirea programului internațional „Omul și biosfera", ce are loc din inițiativa Comisiei O.N.U. pentru problemele învățămîntului, științei și culturii (UNESCO), părțile s-au înțeles să stabilească pe teritoriile lor anumite zone naturale — rezervații naturale pentru cercetări în domeniul biosferei — urmărind ocrotirea speciilor valoroase din punct de vedere genetic din lumea animală și vegetală, crearea unor sisteme ecologice și organizarea de cercetări științifice necesare pentru activitatea mai eficientă a omului de ocrotire a mediului înconjurător pe plan mondial. Activitatea în vederea realizării acestui proiect va fi desfășurată în conformitate cu obiectivele programului sus-menționat al UNESCO, de către Comisia mixtă sovieto-americană de colaborare în domeniul ocrotirii mediului înconjurător, înființată anterior.

SCHIMBURILE CULTURALE

Avînd în vedere însemnătatea schimburilor culturale ca modalități de îmbunătățire a înțelegerii reciproce, părțile și-au exprimat satisfacția în legătură cu acordul intervenit între Ministerul Culturii al U.R.S.S. și Muzeul Metropolitan din New York, referitor la schimburi de importante colecții de opere de artă. Acest schimb de colecții va avea loc conform acordului general cu privire la contacte, schimburi și colaborare, semnat la 19 iunie 1973, și prin care părțile au căzut de acord să contribuie la schimbul de expoziții între muzeele ambelor țări.

ÎNFIINȚAREA DE NOI CONSULATE

Ținînd seama de dezvoltarea intensă a legăturilor dintre U.R.S.S. și S.U.A. și de însemnătatea extinderii în continuare a relațiilor consulare pe baza Convenției consulare sovieto-americane și dorind să contribuie la comerțul, turismul și colaborarea dintre ele în diferite domenii, părțile au hotărît deschiderea de consulate generale suplimentare în alte două-trei orașe ale fiecărei părți.

Ca un prim pas, s-a ajuns la o înțelegere de principiu cu privire la înființarea concomitentă a unui consulat general al U.R.S.S. la New York și a unui consulat general al S.U.A. la Kiev. Convorbirile urmărind realizarea acestei înțelegeri vor avea loc în viitorul apropiat.

Părțile dau o înaltă apreciere caracterului sincer și constructiv și rezultatelor rodnice ale tratativelor care au avut loc între ele în cursul actualei întîlniri. Ele sînt convinse că aceste rezultate reprezintă un nou jalon important pe calea îmbunătățirii relațiilor dintre U.R.S.S. și S.U.A., spre binele popoarelor ambelor țări, o contribuție importantă la eforturile lor de consolidare a păcii și securității generale.

Subliniind din nou, în legătură cu aceasta, însemnătatea excepțională și marea utilitate practică a întîlnirilor sovieto-americane la nivel înalt, părțile și-au reafirmat înțelegerea de a le organiza în mod regulat, precum și în cazurile în care vor considera necesar pentru dezbaterea și soluționarea problemelor urgente. Părțile și-au exprimat, de asemenea, hotărîrea de a continua contacte și consultări active și strînse.

Președintele S.U.A. a invitat pe secretarul general al C.C. al P.C.U.S., L.I. Brejnev, să facă o vizită oficială în Statele Unite ale Americii în 1975. Această invitație a fost acceptată cu satisfacție.

Moscova, 3 iulie 1974

Leonid Brejnev
secretar general al C.C. al P.C.U.S.

Richard Nixon
președintele Statelor Unite ale Americii

Le Monde
PARIS

DIFICULTĂȚILE RELANSĂRII „CELOR NOUĂ"

TOATĂ LUMEA, cu excepția Angliei, care este supărată, cere imperios relansarea Europei occidentale. Și toată lumea, sau aproape toată, așteaptă ca Franța să ia inițiativa. Această atenție măgulitoare este logică, dar periculoasă.

Din punct de vedere tehnic, în cel de-al doilea trimestru al anului 1974, Franța nu numai că a prezidat consiliile de miniștri ale Comunității vest-europene și reuniunile cooperării politice ale Europei „celor nouă", dar, prin hotărîrea ultimei întîlniri la nivel înalt, de la Copenhaga, președintele Republicii a fost investit cu dreptul de a organiza „conferințe prezidențiale".

Din punct de vedere politic, promisiunile relansării vest-europene au fost unul din „laitmotivele" electorale mulțumită cărora candidatul Giscard d'Estaing a putut să-și lărgească „noua majoritate" pînă la Lecanuet (centru — n.n.)

Din punct de vedere diplomatic, Franța este, în cadrul Europei „celor nouă", singura în măsură să dovedească îndrăzneală. În centrul de gravitate al Europei occidentale, la încrucișarea lumii latine cu cea germană, beneficiind de un mai bun echilibru natural decît vecinii, Franța este sortită — ne-am dat seama și în trecut — să joace un rol de inițiator și de motor.

Dar acest privilegiu și această responsabilitate prezintă un risc : acela de a decepționa. Dacă ideea privind o „uniune mereu mai strînsă între popoarele europene" — pentru a cita din preambulul tratatului de la Roma — și-a croit un drum și beneficiază azi de un larg dar vag consens, problema care se pune pentru Giscard d'Estaing este cea a căilor și mijloacelor : cum trebuie procedat ? În mod evident, el nu are un răspuns gata la această chestiune.

Cum să unești popoare care nu merg toate în același pas ; o Germanie federală pe care criza de energie mai mult a avantajat-o și o Italie pe care aceeași criză a anemiat-o ? Cum să unești economiile, cînd nu mai este vorba de a împărți beneficiile unei anumite prosperități, ci de a repartiza deficitul unei inevitabile încetiniri ? Cum să construiești uniunea vest-europeană cu o Anglie care nu este gata, din punct de vedere psihologic, să-și asume angajamentele pe care și le-a luat ?

„Șarpele" monetar vest-european, uniunea economică, reforma instituțiilor, politica energiei nu sînt lipsite de interes, dar toate măsurile în acest sens nu vor avea o semnificație decît dacă se înscriu într-o concepție politică amplă, coerentă și completă.

Giscard d'Estaing are la dispoziție această vară pentru a reflecta. Purtătorul său de cuvînt a afirmat că Franța va lua o inițiativă la toamnă. Președintele Republicii dispune de șase luni pentru a reuși.

afrique asie
lettres et questions

CORUPȚIA DE LA PNOM PENH

MOARTEA lui Keo Sangkim, „ministrul" educației naționale în ultimul „guvern" Long Boret, și a lui Thach Chéa, adjunctul său, în cursul asaltului trupelor și polițiștilor lui Lon Nol împotriva liceului Yuveakchon, n-a făcut decît să scoată în evidență deteriorarea situației din Pnom Penh, încercuit de forțele armate ale F.U.N.C., subliniind, încă o dată, faptul că regimul lonnolist nu supraviețuiește decît datorită ajutorului american.

Forma violentă pe care o îmbracă represiunea împotriva mișcării studenților și profesorilor încă de la începutul lunii mai și amploarea acesteia nu sînt, de fapt, decît consecința unei lupte care, de mai mult de doi ani, opune elevii, institutorii, profesorii și intelectualii din Pnom Penh fantomelor care se succed, una după alta, în „guvern".

În tot cursul anului 1972, pentru respingerea statutului funcționarilor, pentru denunțarea alegerilor prezidențiale, în cursul anului 1973, pentru susținerea grevei muncitorilor, împotriva creșterii prețurilor, a încorporării cu forța în armată etc., studenții și profesorii s-au luptat, au manifestat, au lansat apeluri. Iar represiunea s-a abătut asupra lor : arestări, torturi, „sinucideri" în închisoare, închiderea școlilor etc. Deci „evenimentele din mai" nu sînt decît continuarea logică a incapacității regimului lonnolist de a combate agravarea condițiilor de viață ale populației din capitală, de a stăvili victoriile continue obținute de F.U.N.C. pe terenurile de luptă și pe plan diplomatic. Nouă este creșterea politizării luptei studenților și profesorilor, care nu se mai mulțumesc cu revendicări de salarii, condiții de viață și studiu. Desigur, lozinci ca „incapacitate + corupție = înfometarea poporului" sînt destul de dese, dar apar și alte teme. După ce au stigmatizat „corupția regimului putred al lui Lon Nol—Long Boret", care „trimite la moarte copiii altora, în timp ce ai lor duc în străinătate o viață lipsită de griji", studenții și profesorii au încercat să organizeze un congres popular care trebuia să se țină la liceul „18 Martie" (Yuveakchon) și, în vederea căruia, au publicat o importantă declarație. Aceasta sublinia: „Pe lîngă incapacitatea sa de a rezolva importante probleme și de a remedia situația dezastruoasă din diferite domenii, cabinetul Long Boret se mulțumește să conteze pe ajutorul străin — în special al Statelor Unite. Dar lipsa independenței în domeniul economic antrenează pierderea independenței în domeniul politic, ceea ce aduce după sine plasarea țării în mîini străine". Cele trei puncte pe care se axează acest apel : înlăturarea regimului lonnolist, condamnarea amestecului american și revendicarea independenței — care sînt, de altfel, fundamentul acțiunii F.U.N.C. și G.R.U.N.C. — au provocat regimului o adevărată panică, iar, în final, au dus la demisia lui Long Boret. Încarcerări, eliberări sub presiunea studenților și, în sfîrșit, la 4 iunie, asaltul poliției militare împotriva liceului „18 Martie", care s-a soldat cu numeroși răniți și doi morți printre studenți și în cursul căruia și-au pierdut viața Keo Sangkim și Thach Chéa.

Desigur, congresul popular nu a avut loc, dar mișcarea tinerilor, a profesorilor, a cărei coordonare cu muncitorii și soldații este tot mai strînsă, se va amplifica, încurajată de victoriile forțelor armate populare de eliberare.

Nguyen Huu Quoc

Manifestație studențească la Pnom Penh. Cauza : incapacitatea „regimului" de a rezolva orice fel de problemă

PROFIL

DR. RUDOLF KIRCHSCHLAEGER

președintele Republicii Austria

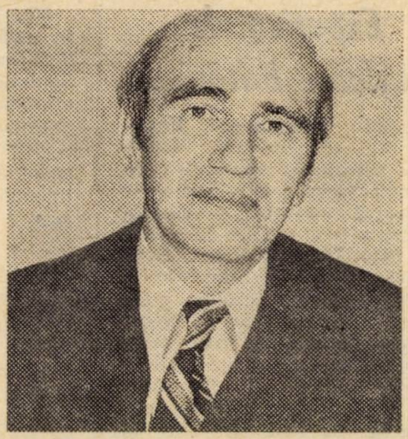

În urma alegerilor care au avut loc la 23 iunie, Rudolf Kirchschlaeger, candidatul partidului socialist, de guvernămînt, a devenit al cincilea președinte al Republicii Austria.

Rudolf Kirchschlaeger s-a născut la 20 martie 1915, la Obermühl (Austria de sus). În 1935, își dă bacalaureatul la Școala de construcții din Horn ; temporar, deține posturile de secretar comunal și funcționar de bancă ; în 1940, își ia doctoratul în științe juridice, ca absolvent al Universității din Viena, și intră în magistratură.

Imediat după război, a funcționat în colegiul de avocați din Krems, iar, în 1947, a fost numit șef de serviciu la o judecătorie de circumscripție. De la 1 ianuarie 1954, activează în postul de consilier juridic pentru probleme de drept civil la un tribunal de primă instanță din Viena. În iulie 1954, a fost atașat pe lîngă fostul serviciu al cancelariei federale pentru afaceri externe, calitate în care a participat ca membru al delegației austriece la tratativele finale privind încheierea Tratatului de stat, în mai 1955. De asemenea, a fost coautor al proiectului legii constituționale cu privire la neutralitatea permanentă a Austriei. În 1956, este numit șef al secției de drept internațional în înaltul Serviciu pentru afacerile externe, iar, în 1958, devine ministru plenipotențiar. Între 1962—1967, a deținut funcția de locțiitor al secretarului general pentru afacerile externe.

În 1960, dr. Kirchschlaeger a condus delegația austriacă la cea de-a doua conferință de la Geneva asupra dreptului internațional al mărilor și oceanelor, un an mai tîrziu a condus o delegație austriacă la conferința de la Viena, sub egida O.N.U., privind circulația diplomatică, iar în 1973 o alta, tot în capitala austriacă, asupra relațiilor consulare. Din 1956 pînă în 1965, a participat ca membru al delegației austriece la dezbaterile Adunării Generale a O.N.U. În 1963, devine șeful de cabinet al lui Bruno Kreisky, pe atunci ministru de externe, funcție pe care o deține și sub conducerea următorului ministru de externe, dr. Lujo Tončic-Sorinj. În 1967, este numit ambasador al Austriei la Praga. Între timp, dr. Kirchschlaeger a participat la negocieri preliminare privind o reglementare a relațiilor Austriei cu Piața comună, precum și la cele privind rezolvarea chestiunii Tirolului de sud.

Odată cu formarea — în urma alegerilor de la 1 martie 1970 — a noului guvern austriac, sub conducerea cancelarului Bruno Kreisky, i se încredințează, la 21 aprilie 1970, conducerea Ministerului de Externe. În guvernul format de Bruno Kreisky la 21 octombrie 1971, în urma alegerilor parlamentare anticipate ce au avut loc în același an, păstrează portofoliul afacerilor externe.

Cunoscută personalitate politică, Rudolf Kirchschlaeger a dobîndit, în ultimii patru ani, a largă reputație, atît pe plan intern, cît și pe plan extern, prin activitatea desfășurată ca șef al diplomației austriece. În această calitate, Rudolf Kirchschlaeger ne-a vizitat țara, la începutul acestui an.

În cadrul campaniei sale electorale pentru cea mai înaltă magistratură în stat, el și-a reafirmat atașamentul la principiile politicii fundamentale ale politicii austriece, angajîndu-se să vegheze ca Austria să rămînă o țară a neutralității permanente, deschisă dialogului cu toate națiunile.

POSTA REDACȚIEI

Experiențele nucleare britanice

Grigore Stănculescu, Făgăraș. Explozia nucleară subterană britanică efectuată în Nevada (despre care am scris în cadrul acestei rubrici în nr. 28) a fost a 27-a, începînd din 1956. Între 1956 — data primei explozii a unei bombe de fabricație engleză pe poligonul australian de la Woomera — și 1958, au fost efectuate 21 de experiențe nucleare în atmosferă de către Marea Britanie. 9 din aceste experiențe au fost efectuate la Woomera, alte 9 în insula Christmas (Pacific), iar 3 în insula Montebello (Pacific). Cele 6 experiențe subterane s-au desfășurat toate pe poligonul din Nevada. În ceea ce privește forța britanică — este formată din patru submarine nucleare : primul a devenit operațional în 1968, ultimul, la sfîrșitul anului 1969. Aceste nave sînt echipate fiecare cu cîte patru rachete „Polaris", de fabricație americană, purtătoare de focoase nucleare de construcție britanică.

Succesorul lui Maheu

Ilie Sorin, București. René Maheu își va încheia cel de al doilea mandat de director general al U.N.E.S.C.O. la 14 noiembrie a.c. René Maheu se află în această funcție din anul 1961 cînd, în urma demisiei, din rațiuni de sănătate, a lui Vittorino Veronese, a fost numit de Consiliul Executiv al Organizației director general interimar. În 1962, i-a fost confirmat mandatul pentru o perioadă de șase ani, iar în 1968 a fost reales. René Maheu a declarat către sfîrșitul lunii iunie că nu va solicita un nou mandat. El este în vîrstă de 69 de ani (s-a născut în martie 1905). Se consideră că succesorul lui René Maheu în funcția de director general al Organizației va fi Amadou Mohtar M'Bow (Senegal), actualmente subdirector general pentru educație. Candidatura lui M'Bow este sprijinită de 77 de țări nealiniate, plus Statele Unite. Amadou Mohtar M'Bow s-a născut la Louga, în 1921, este profesor de istorie și geografie, a fost ministru al educației în Senegal, apoi ministru al culturii și tineretului. A început să lucreze cu U.N.E.S.C.O. prin colaborarea la un proiect educațional al Organizației, în Senegal. În noiembrie 1970, a fost numit subdirector general al U.N.E.S.C.O.

Gh. Nicolescu, Iași. Recenta călătorie a președintelui Richard Nixon în Uniunea Sovietică a fost a treia vizită oficială a unui președinte american din februarie 1945 (Conferința de la Yalta). Precedenta vizită: Richard Nixon, în mai-iunie 1972. În ceea ce-l privește pe Richard Nixon personal, vizita sa a fost a cincea : 1959 — în calitate de vicepreședinte al S.U.A. ; 1966 și 1967 — călătorii particulare. Din 1959, conducătorii sovietici și americani s-au întîlnit de cinci ori : N.S. Hrușciov—Dwight Eisenhower, la Cap David, 1959 ; N.S. Hrușciov—John F. Kennedy, la Viena, 1961 ; Leonid Brejnev—Richard Nixon la Moscova, în 1972 ; la Washington, în 1973 ; din nou în Uniunea Sovietică, în 1974. Amănunte despre recenta întîlnire și despre acordurile încheiate, veți găsi consultînd nr. 28 și 29 ale revistei.

C. Wittenberger, Cluj. În nr. 52 din 1973 am publicat un reportaj despre insula Helgoland. Evident, după un timp, ne-ar putea interesa un articol pe această temă, dar nu ne putem pronunța asupra publicării înainte de a ne afla în posesia lui. Vom încerca să răspundem într-unul din numerele noastre viitoare despre Uniunea Europei Occidentale și parlamentul de la Strasbourg.

La moartea lui Peron

Cristofor Dănilă, Brașov. În nr. 28 al revistei au fost publicate informațiile solicitate de dv. despre fostul președinte Juan Domingo Peron. Moartea lui Peron a provocat intense reacții în diverse capitale latino-americane. Președintele peruan, Juan Velasco Alvarado, a trimis văduvei președintelui dispărut un mesaj în care exprima durerea țării sale pentru pierderea „unuia dintre cei mai iluștri și loiali prieteni ai Perului". Guvernul cubanez a decretat doliu oficial de trei zile ; textul acestei hotărîri a fost semnat de președintele Osvaldo Dorticos, primul ministru Fidel Castro și ministrul afacerilor externe, Raul Roa. Președintele Venezuelei, Carlos Andrez Perez, a declarat trei zile de doliu pe ansamblul teritoriului. Președintele Boliviei, Hugo Banzer, a adresat d-nei Peron un mesaj în care exprimă noului președinte al Argentinei durerea guvernului și poporului bolivian. În **fotografia** pe care o publicăm alăturat — ultima reuniune a cabinetului argentinian la care a participat președintele Juan Peron (al doilea din dreapta).

S. Teitel, str. Enăchiță Văcărescu, nr. 51, București, sectorul 5, tel. 23.01.59. vinde revista „Lumea" din anii 1969-1973 ; **Gh. Theodorescu, Calea Șerban Vodă, nr. 222, București, sector 5, tel. 63.44.52,** vinde întreaga colecție a revistei „Lumea", de la apariție, pînă în ianuarie 1974.

S. Vexler, București. Vă mulțumim călduros și de această dată pentru materialele trimise. Este adevărat că sînt cunoscute puține lucruri despre Sahara spaniolă. Totuși, revista noastră a scris în mai multe rînduri despre acest teritoriu.

V. Costea, Craiova. În nr. 27 (rubrica „1000 + 1") și în nr. 28 (rubrica „Poșta redacției") am publicat fotografiile sosirii șefilor reprezentanților R.D.G. în R.F.G. și R.F.G. în R.D.G., Michael Kohl și Günter Gaus. Publicăm în acest număr prezentarea de către cei doi șefi de misiuni a scrisorilor de acreditare : Michael Kohl președintelui Gustav Heinemann (stînga) și Günter Gaus președintelui Consiliului de stat Willi Stoph.

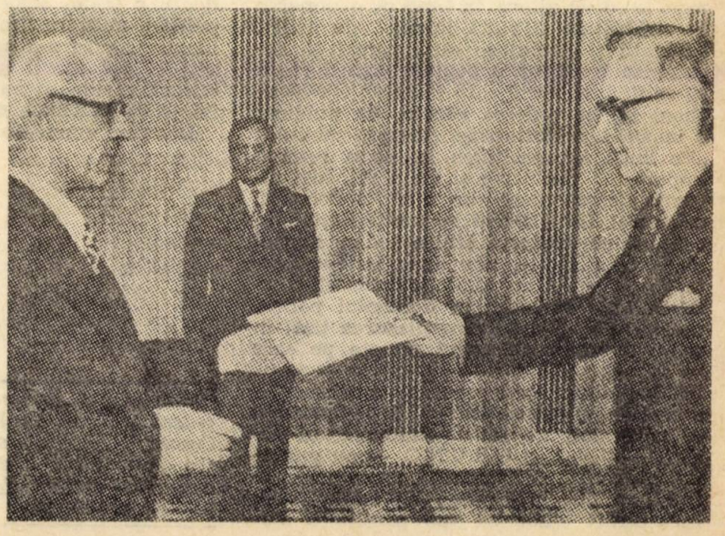

Walter Scheel, președinte

C. Iliescu, Ploiești. Walter Scheel, cel de-al patrulea președinte al R.F. Germania, a depus jurămîntul la o ședință comună a Bundestagului și Bundesratului, la 1 iulie. Mandatul de cinci ani al președintelui anterior Gustav Heinemann, s-a încheiat la 30 iunie, ora 24,00. În cuvîntarea pe care a rostit-o cu ocazia depunerii jurămîntului ca președinte, Walter Scheel a cerut generației tinere să evite „greșelile părinților săi, căci cel ce nu învață din istorie riscă să o repete", El a spus, de asemenea : „Atenția și conștiința noastră trebuie să fie treze față de ceea ce se întîmplă în restul lumii". Date biografice veți găsi consultînd rubrica „Profil" din nr. 23 a.c.

Mitingul elvețiano-spaniol

I. Luca, București. În cea mai mare sală publică din Geneva (14 500 locuri) s-a desfășurat, la 23 iunie, marele miting organizat de Partidul Elvețian al Muncii în colaborare cu Partidul Comunist Spaniol. Capacitatea sălii a fost prea mică pentru numărul de participanți elvețieni și spanioli sosiți cu avionul, trenul, autocarul, din Elveția, Anglia, Belgia, Olanda, Italia, R.F. Germania și Spania. Inițial, guvernul de la Berna interzisese lui Dolores Ibarruri și Santiago Carrillo să ia cuvîntul la miting. În așteptarea unor participanți, Dolores Ibarruri s-a apropiat de microfon și a interpretat un cîntec de luptă din timpul războiului civil, fiind îndelung ovaționată. Au fost, apoi, citite mesaje adresate adunării de o serie de partide comuniste și muncitorești din Europa occidentală, Australia și Canada, precum și de organizații politice din Spania și din emigrație. În continuare, a luat cuvîntul Jean Vincent, președintele Partidului Elvețian al Muncii. Participanții au ascultat apoi, înregistrate pe bandă de magnetofon, mesaje rostite de Santiago Carrillo și Dolores Ibarruri, aflați la tribună. Un element nou intervine în desfășurarea mitingului : partea finală a discursurilor celor doi conducători ai P.C. Spaniol a fost pronunțată, totuși, personal de către aceștia, de la tribună. „Astăzi — a subliniat în discursul său Santiago Carrillo, secretarul general al Partidului Comunist Spaniol — problema nu este cea a stabilirii unui guvern în Spania, ci aceea a libertății și democrației". Santiago Carrillo s-a referit la armată, în rîndurile căreia „nu lipsesc oameni de calitate". „Ceea ce le cerem militarilor — a spus secretarul general al P. C. Spaniol — nu este o insurecție, ci ca, o dată sosită clipa, să nu joace un rol de polițiști, să nu lupte împotriva poporului".

În alocuțiunea sa, Dolores Ibarruri, președintele P. C. Spaniol, s-a referit la răsturnarea fostului regim portughez, „datorită luptei unite a forțelor populare și mișcării forțelor armate, datorită inteligenței și patriotismului căpitanilor curajoși și șefilor armatei". Dolores Ibarruri s-a referit apoi la existența în Spania a unor sectoare civile, militare și religioase care militează pentru transformări democratice — „clasa muncitoare, țărănimea, studențimea, asociațiile profesionale, intelectualii, presa și chiar biserica, cu o ierarhie progresistă și mii de preoți care reconciliază, prin conduita lor, poporul cu biserica". „Aceste forțe — a subliniat președinta P.C. Spaniol — sînt imense".

Conferința Internaționalei Socialiste

Livia Tudor, București. Conferința Internaționalei Socialiste s-a desfășurat la Chequers, reședința de vară a primului ministru britanic. Au participat conducători ai aproximativ 25 de partide social-democrate și laburiste, ticipînd pentru prima oară în calitate de membru al guvernului țării sale — s-a declarat optimist în ce privește șansele unui acord cu Guineea-Bissau, în ciuda întreruperii convorbirilor de la Alger. În altă ordine de idei, se află

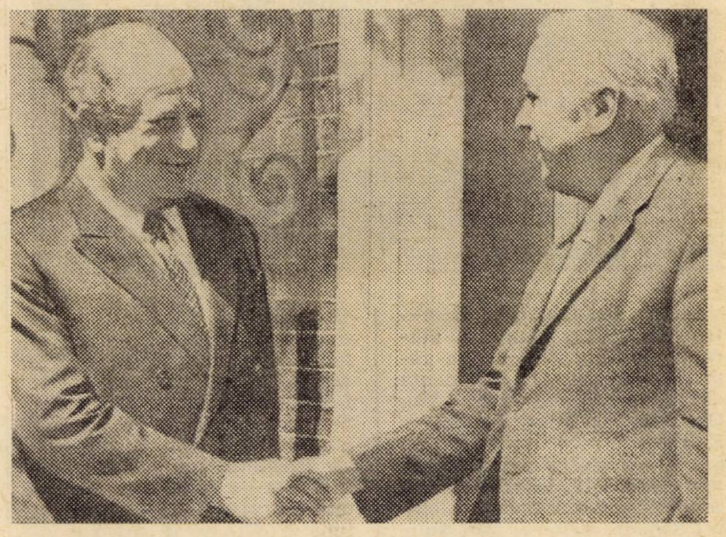

inclusiv 10 prim-miniștri și președintele Daniel Oduber din Costa Rica. S-au numărat printre delegați : cancelarul Austriei, Bruno Kreisky **(in fotografia** alăturată împreună cu premierul Harold Wilson), François Mitterrand, premierul olandez Joop Den Uyl, premierul israelian Y. Rabin, premierul Singaporelui, Lee Kuan Yew, ministrul de externe portughez Mario Soares. Conferința șefilor de partide din Internaționala Socialistă s-a încheiat în seara zilei de 30 iunie. Primul ministru britanic Wilson, care a ținut o conferință de presă la sfîrșitul reuniunii, a precizat că liderul socialist portughez, Mario Soares, — parcă Bruno Kreisky, cancelarul Austriei, s-a pronunțat, ca și ministrul de externe britanic Callaghan, în favoarea unei întîlniri la nivel înalt în ultima fază a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. Kreisky a afirmat că anumite dificultăți pot fi rezolvate mai ușor la acest nivel înalt. Wilson a indicat, de asemenea, că Bruno Kreisky a făcut o expunere asupra misiunii de informare a Internaționalei Socialiste în Israel, Siria și Egipt. Această misiune s-a pronunțat pentru începerea de tratative cu Uniunea Socialistă Arabă din Egipt în vederea creării unor legături speciale între ea și Internaționala Socialistă.

Alberta King

Dan Lucian Picu, Brașov ; Mihai Nueleanu, com. Aninoasa, jud. Gorj. Alberta King, în vîrstă de 70 de ani, mama pastorului Martin Luther King (asasinat în 1968), a fost ucisă în biserica baptistă „Ebenezer" din Atlanta — în timp ce asista la un serviciu religios — duminică 30 iunie. Ucigașul — un tînăr în jur de 20 de ani — a tras mai multe focuri de revolver. În biserică se aflau aproximativ 500 de persoane ; împreună cu Alberta King, a mai fost ucisă o persoană. Numele ucigașului, arestat imediat, este Marcus Wayne Chenault **(in fotografie).**

Dan Petrache, com. Drăghiceni, jud. Olt. Principatul Liechtenstein, aflat pe valea Rinului, între Austria și Elveția, e o monarhie constituțională condusă, din iulie 1938, de prințul Franț Josef II. Prințul își exercită drepturile legislative împreună cu o Dietă de 15 membri, aleși pentru o perioadă de 4 ani. Șeful guvernului și adjunctul său sînt numiți de prinț pentru 6 ani. Dieta alege, de asemenea, 3 consilieri, pentru 4 ani. În Liechtenstein moneda e francul elvețian. Limba oficială și dominantă e germana. Liechtenstein nu este membru al Organizației Națiunilor Unite.

POSTA REDACTIEI

Onoda (II)

Ştefan Brancu, com. Remetea Mare, jud. Timiş ; I. Macovei, Sinaia. Continuăm reproducerea unor fragmente din articolul apărut în „The Observer", semnat de Mark Frankland, în legătură cu soarta soldaţilor japonezi rămaşi în insulă, la sfîrşitul ultimului război mondial. „Despre Onoda, primele ştiri spunînd că ar fi în viaţă au sosit în 1950, cînd unul din ceilalţi trei soldaţi ai grupului său, pierzîndu-se de ceilalţi, s-a predat. Întrucît relaţiile Japoniei cu Filipinele erau destul de reci, nu s-a început căutarea celor doi. Patru ani mai tîrziu, după ce grupul lui Onoda s-a ciocnit cu o patrulă filipineză, o misiune japoneză de cercetare a fost trimisă în insula Lubang. Unul din oamenii lui Onoda a fost ucis într-o luptă (sergentul Shimada) ; cinci ani mai tîrziu, în 1959, după cercetări infructuoase, guvernul japonez aprecia că atît Onoda cît şi tovarăşul său au murit. Nu acelaşi lucru îl gîndeau şi localnicii, care afirmă că, în ultimii 29 de ani, 30 de persoane au fost ucise sau rănite. Alt moment în urma căruia guvernul şi-a schimbat părerea a fost un nou schimb de focuri, în octombrie 1972, între poliţie şi supravieţuitori. Kosuka, ultimul tovarăş al lui Onoda, a fost ucis. Japonezii au lansat alte trei mari operaţiuni de căutare, care au costat 150 000 de lire sterline. Au participat şi fratele lui Onoda şi tatăl său — amîndoi vorbind la megafoane. În zadar, însă. Onoda a auzit vocea fratelui său, dar nu s-a predat. În timpul unui raid într-un sat, a pus mîna pe un tranzistor şi a ascultat posturile japoneze, dar nu credea încă în înfrîngerea Japoniei.

Să se predea, l-a convins un student de 24 de ani, Norio Suzuki, în februarie acest an. Chiar şi după ce a fost convins că războiul s-a încheiat, Onoda a refuzat să se predea, solicitînd un ordin de la superiorul său. La înapoiere, Suzuki l-a căutat pe comandantul lui Onoda, fostul maior Hoshimi Taniguchi, astăzi în vîrstă de 63 de ani. Împreună au plecat în Lubang în luna următoare şi calvarul locotenentului Onoda s-a încheiat. Onoda fusese trimis în insulă de superiorul său cu ordinul de a hărţui adversarul în spatele liniilor sale. În 1944, avea 22 de ani şi era promovat locotenent. În insula Lubang a ajuns la începutul anului 1945. Avea sub comandă (cifrele oficiale variază) între 70 şi 200 soldaţi. În 1946, după uciderea unor soldaţi şi predarea a 40, Onoda s-a retras cu grupul său de 3 tovarăşi în junglă, unde viaţa a fost — cum relatează el însuşi — foarte grea.

Interesant este cum a fost descoperit de studentul Suzuki, care s-a instalat în Lubang după ce călătorise 4 ani prin Asia, Europa şi Africa. Acesta nu s-a apucat să cerceteze jungla în căutarea locotenentului, ci şi-a instalat cortul şi a aşteptat. Într-o zi, în timp ce-şi pregătea mîncarea, Onoda a apărut cu o puşcă în mînă. Suzuki l-a întrebat, simplu : «Sînteţi locotenentul Onoda ?»". **În fotografie :** Onoda, predîndu-se, formal, preşedintelui Filipinelor, Ferdinand Marcos.

Nicolae Zăvoi, Craiova. Iată informaţiile solicitate în legătură cu cererea R.F. Germania la care vă referiţi. Republica Federală Germania a cerut oficial să participe la Conferinţa de dezarmare de la Geneva, la 1 iulie a.c. Reprezentantul R.F.G. la sediul de la Geneva al Naţiunilor Unite, Axel Herbst, a remis un mesaj în acest sens celor doi copreşedinţi ai conferinţei de dezarmare — ambasadorul sovietic Alexei Roşcin şi ambasadorul american Joseph Martin. Cererea de primire va fi prezentată prin intermediul secretarului general, Kurt Waldheim, Adunării Generale a O.N.U. Se apreciază că cererea R.F. Germania va fi aprobată. Prin aceasta, R.F.G. va putea participa efectiv la tratativele de dezarmare începînd din anul 1975.

M. Sandu, Măicăneşti, jud. Vrancea. 1. Norvegia nu a aderat la Piaţa comună. Motivul — despre care am scris pe larg în nr. 42 şi 43 din 1972 — l-au format temerile că s-ar putea ştirbi, ulterior, suveranitatea naţională şi că unele domenii ale economiei norvegiene nu vor putea face faţă concurenţei celorlalţi membri ai comunităţii.

2. Am scris despre pactele militare — inclusiv N.A.T.O. — în cadrul acestei rubrici din nr. 12/1973.

3. Walter Scheel nu mai este preşedintele Consiliului ministerial al C.E.E. Această funcţie este ocupată acum de ministrul de externe francez. (Se ştie că preşedinţia Consiliului este asigurată de ţările membre, prin rotaţie).

4. Informaţii biografice detaliate despre noul preşedinte al Austriei publicăm în cadrul rubricii „Profil" din acest număr.

Al. Dumitriu, Bucureşti. 1. Pe baza acordului semnat între Cehoslovacia şi Austria la 21 decembrie 1973, deputaţii celor două Camere ale Adunării federale a R.S. Cehoslovace au adoptat, în unanimitate, proiectul de lege guvernamental privind modificarea frontierei de stat cu Austria. Proiectul de lege prevede un schimb reciproc de teritoriu de frontieră, ceea ce necesită o lege constituţională, deşi este vorba de o fîşie îngustă de pămînt (de ambele părţi, mai puţin de 1,7 kmp).

2. Nu s-au anunţat alegeri generale în Marea Britanie. Este adevărat însă, că, în ultimul timp, se vorbeşte tot mai mult de o asemenea eventualitate. Mulţi comentatori şi oameni politici sînt de părere că ele ar putea avea loc în luna octombrie. Nu se poate spune nimic precis, însă, pînă la convocarea candidaţilor laburişti, cînd se va discuta şi manifestul electoral, eveniment prevăzut pentru 27 iulie.

Vicenţiu Crăciunescu, com. Potcoava, jud. Olt. 1. Data fazei a treia a Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa (prima s-a desfăşurat anul trecut la Helsinki, a doua e încă în desfăşurare la Geneva) n-a fost fixată. Vă sugerăm consultarea articolelor publicate pe această temă de revista noastră.

2. Nu dispunem de informaţii privind persoana despre care ne întrebaţi.

Florea Marinescu, str. Dr. Adela Leonida, nr. 6, Bucureşti, sector 6, tel. 75.47.35. vinde colecţia „Lumea" de la începuturi pînă în prezent (553 numere) ; **Dumitru Ruxăndescu, str. Drumul Taberei 42, bloc T6, sc. 1, et. 7, ap. 93, Bucureşti, sector 7** vinde colecţia revistei pe anul 1973 şi doreşte să **cumpere** nr. 19 şi 21 din 1974 ; **Ioan Fudulu, str. Foişorului, nr. 16, et. I, ap. 16, Bucureşti, sector 4, tel. 22.49.87** oferă celor interesaţi numere disparate sau colecţii pe diferiţi ani ale revistei „Lumea". **C. Lungulescu, str. Ruşeţu, nr. 8, sc. B, et. 3 ap. 36, Bucureşti, sector 7,** oferă colecţia pe anii 1963—1969 şi alte numere disparate.

Emilian Zavadiuc, com. Cîrlibaba, jud. Suceava. Vă puteţi adresa Oficiului Organizaţiei Naţiunilor Unite din Bucureşti, str. Aurel Vlaicu nr. 16.

LUMEA

Redactor-şef
Ion Cârje

Redacţia şi administraţia : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internaţional 18.50.81. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64—66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

COMBINATUL CHIMIC

victoria

Aleea Uzinei nr. 8, orașul Victoria, jud. Brașov

livrează :

amoniac, acid azotic, uree, acid sulfuric tehnic, sulfit de sodiu tehnic, formaldehidă tehnică, adezivi ureoformaldehidici pentru industria lemnului, rășini ureoformaldehidice modificate, schimbători de ioni, paraformaldehidă, nitroceluloză, metanol de sinteză, carbonat de amoniu alimentar

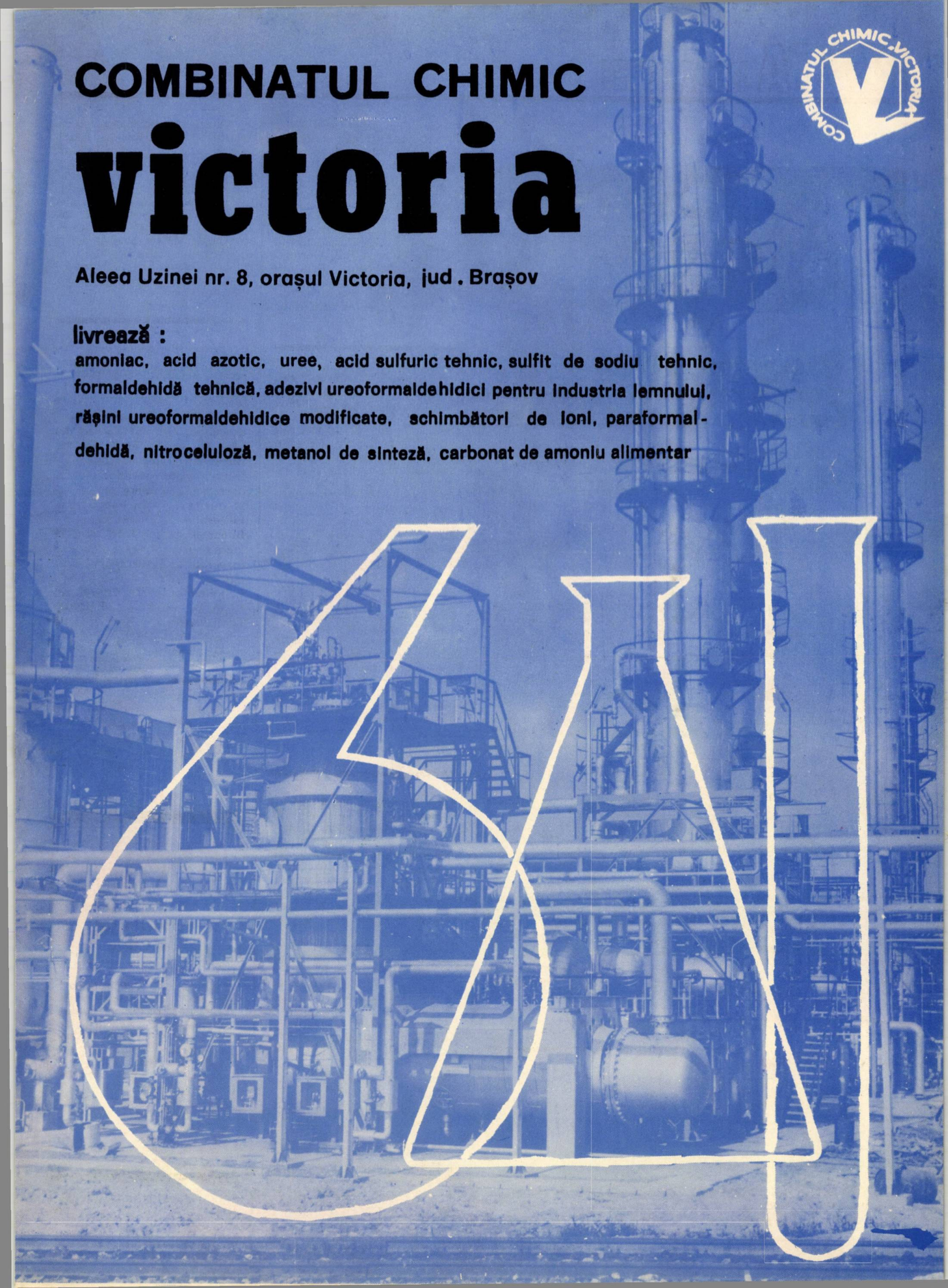

adas

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

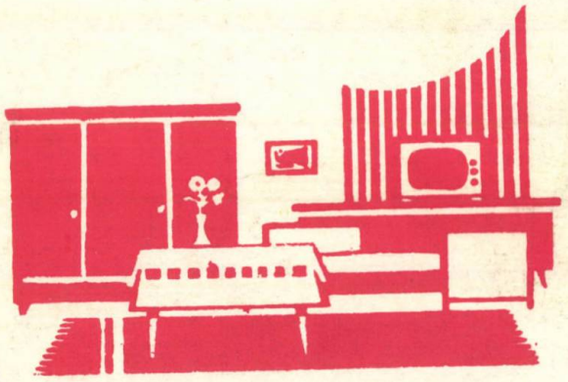

ASIGURAȚI BUNURILE DIN GOSPODĂRIA DV.!

Lei 2

Anchetă internațională

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 30 — 18 iulie 1974

AMPLE PERSPECTIVE DEZVOLTĂRII RAPORTURILOR DE PRIETENIE ȘI COLABORARE FRĂȚEASCĂ ROMÂNO-IUGOSLAVE

DOCUMENTAR

Sierra Leone

LISABONA

Evoluția situației politice

reportaj pe glob

Imagini poloneze

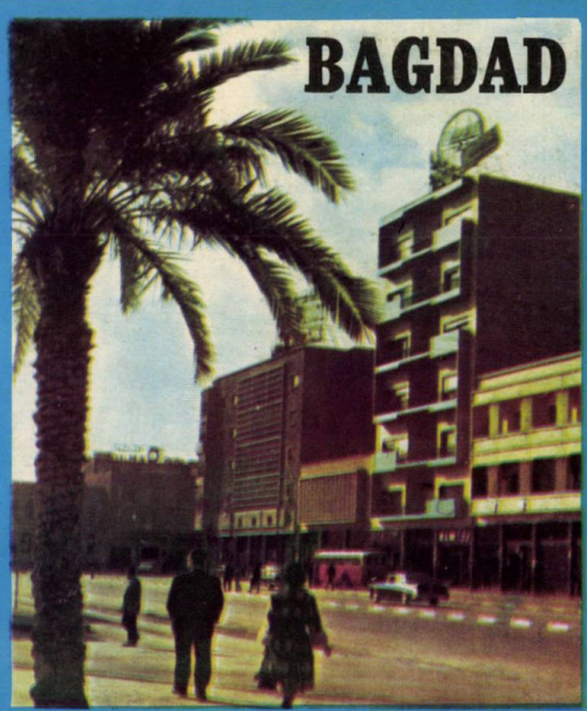

Răspundem cititorilor • 1000+1 • Puncte de vedere

Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Iosip Broz Tito, tovarășele Elena Ceaușescu și Iovanka Broz au făcut o vizită prin Capitală, oprindu-se la una din cele mai reprezentative unități industriale ale Bucureștiului, Întreprinderea de mașini grele

AMPLE PERSPECTIVE DEZVOLTĂRII RAPORTURILOR DE PRIETENIE ȘI COLABORARE FRĂȚEASCĂ ROMÂNO-IUGOSLAVĂ

În timpul unei convorbiri prietenești

Tovarășa Elena Ceaușescu și tovarășa Iovanka Broz vizitînd municipiul Constanța

LUMEA

Săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

30 (560)

18 iulie 1974

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Perspective ample întăririi și dezvoltării raporturilor româno-iugoslave. Vasile Crișu 2

Evenimentele din Cipru 4

20 de ani de la semnarea Acordurilor de pace cu privire la Indochina. Învățămintele Genevei. Liana Enescu 8

Lumea văzută de la București. Ion Cârje 10

Implicațiile scrutinului canadian 13

Lisabona. Soluționarea crizei guvernamentale. Vasile Oros 13

Bogotá. O viziune dinamică asupra lumii. Anca Voican 14

Paris. „Dreptate și libertate pentru poporul chilian !". Ion Mărgineanu 19

În căutarea Atlantidei. Florica Șelmaru 21

Elysée : ședința din 27 martie 25

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ
ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Răspund: Abdel-Halim Khaddam, Didier Ratsiraka, William Edgar Griffith 6

SINTEZE

Apropierea și egalizarea nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor socialiste — cerință obiectivă a colaborării frățești, a dezvoltării sistemului mondial socialist. Prof. univ. dr. Gheorghe Crețoiu 11

REPORTAJ PE GLOB

Lublin : renașterea Poloniei. Gheorghe Ciobanu 15

Ardenii. Stelian Țurlea 16

Ore irakiene. Mihai Matei 18

DOCUMENTAR

Sierra Leone. Dumitru Mirileanu 20

1 000+1 22–24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Boletin Informativo, Neue Zürcher Zeitung, Jeune Afrique, Die Weltwoche 26–29

PROFIL

Siaka Stevens, președintele Republicii Sierra Leone 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

SAPTAMINA

10-16 iulie

miercuri

— Tovarășul Ion Pățan, viceprim-ministru al guvernului, ministrul comerțului exterior și al cooperării economice internaționale, aflat într-o vizită oficială în Olanda, a fost primit de primul ministru, Joop Den Uyl, căruia i-a transmis, din partea președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, un mesaj de prietenie și cele mai bune urări poporului olandez.

— Bundestagul R. F. Germania a aprobat definitiv, cu majoritate absolută de voturi, legea privind ratificarea Tratatului dintre R.F.G. și R.S. Cehoslovacă.

— Miniștrii arabi ai petrolului, întruniți la Cairo, au hotărît ridicarea embargoului asupra produselor petroliere, impus Olandei cu nouă luni în urmă.

joi

— A luat sfîrșit vizita oficială de prietenie întreprinsă în țara noastră de tovarășul Iosip Broz Tito, președintele R.S.F. Iugoslavia, președintele U.C.I., împreună cu tovarășa Iovanka Broz, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu.

— Președintele Portugaliei, Antonio de Spinola, a demis întregul guvern, secretarii de stat și subsecretarii, a anunțat un purtător de cuvînt oficial.

— Norodom Sianuk, șeful statului Cambodgia, președintele Frontului Unit Național al Cambodgiei (F.U.N.C.), a dat publicității, la Pekin, o declarație în care respinge propunerile de „negocieri", „reconciliere", „pace" și „creare a unui guvern de coaliție națională", avansate în ultima vreme de regimul lonnolist de la Pnom Penh.

— La Panmunjon a avut loc prima reuniune de lucru la nivelul șefilor adjuncți ai delegațiilor Societăților de Cruce Roșie din nordul și sudul Coreei.

vineri

— Comitetul de coordonare a hotărît continuarea lucrărilor fazei a doua a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa în toamna acestui an, după o pauză de cinci săptămîni (între 29 iulie și 30 august 1974).

— La Cairo au luat sfîrșit lucrările reuniunii Organizației țărilor arabe exportatoare de petrol, la care au luat parte miniștrii petrolului din țările membre. A fost hotărîtă crearea unei companii arabe pentru investiții petroliere, cu un capital inițial de 100 milioane dinari kuweitieni.

— La Moscova au avut loc convorbiri între ministrul afacerilor externe al Uniunii Sovietice, Andrei Gromiko, și omologul său francez, Jean Sauvagnargues, aflat într-o vizită oficială în U.R.S.S.

— În cadrul unei reuniuni speciale a cabinetului de miniștri de la Vientiane, Guvernul provizoriu de uniune națională a hotărît dizolvarea Adunării Naționale.

simbătă

— Se anunță că în zilele de 11–13 iulie a.c. a avut loc, sub președinția secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ședința Comisiei de redactare a Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism — program care urmează a fi adoptat de Congresul al XI-lea al P.C.R.

— La Belgrad a văzut lumina tiparului, sub egida centrului editorial „Komunist", un nou volum intitulat „Scrieri alese", cuprinzînd selecțiuni din expunerile, cuvîntările și interviurile tovarășului Nicolae Ceaușescu.

— Este dat publicității Comunicatul comun cu privire la vizita în țara noastră a ministrului afacerilor externe al Republicii Malgașe, Didier Ratsiraka (9–13 iulie).

— Președintele Portugaliei, Antonio de Spinola, l-a numit pe colonelul Vasco Gonçalves în funcția de prim-ministru al țării.

duminică

— În capitala algeriană s-au încheiat lucrările primei Conferințe a tineretului din țările lumii a treia, la care au participat reprezentanți ai organizațiilor de tineret din peste 120 de țări din Africa, America Latină, Asia și din alte zone ale lumii. **Din țara noastră a luat parte, ca invitată, o delegație a Uniunii Tineretului Comunist și Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, condusă de tovarășul Nicu Ceaușescu, vicepreședinte al Consiliului U.A.S.C.R.**

— Ministrul trezoreriei al Statelor Unite, William Simon, a început o vizită în Egipt, consacrată studierii posibilităților de promovare a relațiilor financiare bilaterale.

luni

— A sosit în țara noastră, într-o vizită oficială, ministrul afacerilor externe al Republicii Indonezia, Adam Malik.

— În Cipru a avut loc o lovitură de stat, organizată de forțele armate (Garda națională).

— Curtea electorală din Columbia a proclamat în mod oficial pe Alfonso López Michelsen președinte ales al țării, urmînd să fie investit cu magistratura supremă în stat la 7 august a.c.

— Statele Unite și R. D. Germană au început, la Washington, negocierile finale în vederea stabilirii de relații diplomatice între cele două țări.

— Tratatul dintre R. S. Cehoslovacă și R. F. Germania a fost ratificat la sesiunea comună a celor două Camere ale Adunării Federale a R. S. Cehoslovace.

marți

— Este dată publicității Declarația Agenției române de presă „Agerpres", în legătură cu lovitura de stat organizată în Cipru de către forțe militare străine aflate pe teritoriul acestei țări.

În urma dialogului fructuos al președinților NICOLAE CEAUȘESCU și IOSIP BROZ TITO

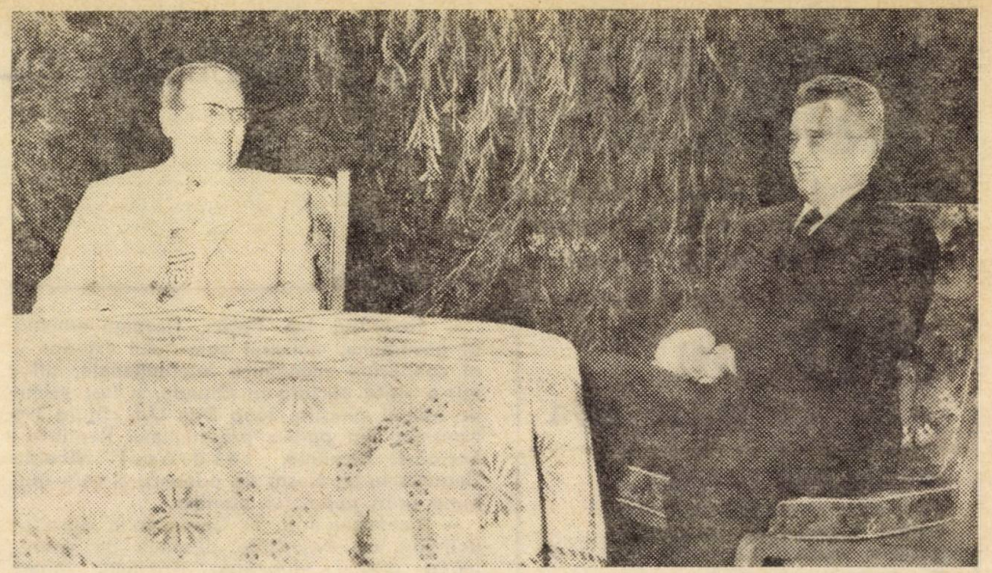

Aspect din timpul dialogului dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Iosip Broz Tito la stațiunea Neptun

PERSPECTIVE AMPLE ÎNTĂRIRII ȘI DEZVOLTĂRII RAPORTURILOR ROMÂNO-IUGOSLAVE

Cea de-a 12-a întîlnire dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, prilejuită de vizita președintelui Iugoslaviei în țara noastră, a constituit, prin rezultatele sale, un moment aparte, de majoră semnificație, al unei tradiționale practici bilaterale. Ea a scos cu putere în evidență, și de această dată, trăinicia bunelor raporturi ce se dezvoltă constant între cele două țări socialiste vecine, sentimentele de caldă prietenie frățească și solidaritate ce unesc popoarele român și iugoslave, dorința lor viguroasă de a îmbogăți continuu, ca formă și conținut, relațiile dintre ele, de a le ridica pe o treaptă superioară, în beneficiul reciproc, al socialismului și păcii în lume.

O grăitoare sinteză a rezultatelor convorbirilor — purtate într-o atmosferă de prietenie, sinceritate, stimă și deplină încredere reciprocă — reprezintă declarația președintelui Nicolae Ceaușescu, făcută cu o zi înainte de publicarea Comunicatului comun. **„În cursul vizitei** — arăta șeful statului român — **am purtat convorbiri asupra multor probleme și am ajuns la o înțelegere deplină cu privire la extinderea colaborării dintre popoarele noastre. De asemenea, am discutat în legătură cu unele probleme ale vieții internaționale. Am constatat cu satisfacție că partidele și popoarele noastre sînt animate de dorința de a colabora tot mai strîns în lupta pentru o politică nouă, de dezvoltare a colaborării pe baza egalității și respectului reciproc, a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător destinele, corespunzător năzuințelor sale".** De asemenea, președintele Iosip Broz Tito releva : **„Iugoslavia și România sînt două țări socialiste care arată cum pot să trăiască și să colaboreze două asemenea țări pentru o operă comună, în lupta pentru realizarea egalității în drepturi, în lupta pentru realizarea progresului, în lupta pentru pace, în lupta pentru prosperitatea popoarelor și țărilor noastre".**

Schimbul de păreri româno-iugoslav la cel mai înalt nivel cu privire la stadiul actual și posibilitățile de dezvoltare a raporturilor româno-iugoslave, ale cărui rezultate sînt consemnate de Comunicatul comun, a subliniat cu pregnanță trăsături devenite caracteristice evoluției din ultimii ani — avîntul permanent al colaborării, în toate domeniile, precum și posibilitățile existente, foarte largi, de extindere și aprofundare a conlucrării atît în opera de edificare a orînduirii noi, socialiste, cît și pe planul vieții internaționale, în scopul promovării unor idealuri scumpe tuturor popoarelor, acelea de pace, securitate și progres social. S-a constatat și cu acest prilej că colaborarea dintre cele două țări se caracterizează printr-un înalt grad de încredere, respect și înțelegere reciprocă. Cei doi președinți și-au exprimat,în această ordine de idei, satisfacția în legătură cu nivelul realizat și amplificarea continuă a relațiilor economice, față de rezultatele obținute în domeniul schimbului de mărfuri — notăm că acesta a crescut de 12 ori în 1974 față de realizările din 1964 — și au dat o apreciere pozitivă activității de un deceniu a Comisiei mixte româno-iugoslave de colaborare economică. Totodată, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au subliniat necesitatea îmbogățirii colaborării economice dintre cele două țări pe calea intensificării cooperării industriale și specializării în producție, ieșirii în comun pe piața mondială etc., și și-au exprimat convingerea că Acordul de lungă durată de colaborare economică, cooperare și specializare în producție, semnat la 11 iulie la București, va contribui la dezvoltarea multilaterală a colaborării economice reciproc avantajoase între cele două țări. Ei au convenit, de asemenea, ca România și Iugoslavia să extindă și pe mai departe colaborarea mutuală pe plan tehnico-științific.

După cum este cunoscut, din ansamblul acțiunilor concrete de cooperare româno-iugoslavă, construcția giganticului complex hidroenergetic de la Porțile de Fier reprezintă nu numai o realizare tehnico-economică de prim rang, dar și o mărturie a ceea ce sînt capabile să înfăptuiască două țări socialiste care pornesc de la dorința de a colabora pe baza deplinei egalități și a respectului reciproc, de a-și uni eforturile în vederea dezvoltării economico-sociale a fiecăreia. În cadrul convorbirilor de la București, atît țara noastră cît și Iugoslavia au evidențiat faptul că folosirea în continuare a potențialului hidroenergetic în sectorul comun al Dunării constituie o nouă contribuție la colaborarea fructuoasă dintre ele, stabilindu-se să se depună eforturi pentru găsirea de soluții optime în vederea accelerării începutului lucrărilor la potențialul amonte și aval.

În ceea ce privește domeniile culturii, învățămîntului, turismului, Comunicatul comun relevă că s-au constatat posibilități și dorința comună de a întări colaborarea, în interesul reciproc. Potrivit aprecierii celor doi președinți, Acordul de colaborare în domeniul informațiilor va contribui la o mai bună cunoaștere a realităților și rezultatelor dezvoltării socialiste a celor două țări, la apropierea popoarelor român și iugoslave.

O particularitate a Comunicatului comun româno-iugoslav o constituie referirile la minoritățile naționale sîrbă și croată în România și, respectiv, română în Iugoslavia, a căror existență este un rezultat al dezvoltării istorice, al vecinătății multiseculare. În acest sens, documentul subliniază că „soluționarea justă a problemei naționale în cele două țări, asigurarea drepturilor egale și de dezvoltare multilaterală a naționalităților constituie un factor important în edificarea socialismului în România și Iugoslavia, în întărirea relațiilor de prietenie dintre ele". Cele două părți consideră că o astfel de rezolvare este și în spiritul normelor internaționale adoptate de O.N.U. privind promovarea și apărarea drepturilor minorităților naționale. „Pornind de la principiile egalității în drepturi, respectului suveranității, integrității teritoriale și neamestecului în treburile interne — se arată în Comunicatul comun — cei doi

președinți consideră că soluționarea problemei naționalităților, cetățeni ai țărilor respective, constituie o chestiune internă a fiecăreia dintre cele două țări. Ei consideră, în același timp, că naționalitățile celor două state vecine trebuie să devină într-o măsură tot mai mare punți de apropiere și consolidare continuă a prieteniei dintre poporul român și popoarele iugoslave".

Întîlnirea la nivel înalt româno-iugoslavă a prilejuit și un schimb de vederi în legătură cu problemele actuale ale situației internaționale, ea reflectînd pozițiile constructive ale celor două țări, eforturile lor în direcția afirmării pe mai departe a tendințelor de destindere în lume, pentru promovarea securității și colaborării internaționale. Este demn de relevat faptul că, în cadrul întîlnirii, nu a fost vorba doar de o expunere de poziții și puncte de vedere în problemele internaționale. Așa după cum declara președintele Iosip Broz Tito la întoarcerea în patrie, s-a discutat, de asemenea, depre măsurile care trebuie întreprinse în direcția soluționării acestor probleme, despre contribuția pe care o pot aduce cele două țări în această privință. Salutînd procesul de destindere și de reglementare a litigiilor prin mijloace politice, la masa tratativelor, afirmarea tot mai puternică a voinței popoarelor de a trăi libere și suverane, potrivit intereselor lor naționale, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au subliniat necesitatea angajării mai active a forțelor iubitoare de pace și a participării, în condiții de egalitate, a tuturor țărilor, indiferent de mărime, de potențial economic și militar, de sistemul lor social, la rezolvarea problemelor păcii și securității în lume. În acest sens, atît țara noastră cît și Iugoslavia apreciază că lupta popoarelor pentru relații politice și economice întemeiate pe egalitatea în drepturi, împotriva tuturor formelor de presiune și dominație, reprezintă o parte componentă a luptei pentru pace și progres în lume. „Republica Socialistă România și Republica Socialistă Federativă Iugoslavia — se arată în Comunicatul comun — reafirmă convingerea lor că pentru a se asigura un climat stabil de pace și securitate pe plan internațional este imperios necesar ca relațiile dintre toate statele să se bazeze pe aplicarea strictă a principiilor respectării independenței și suveranității naționale, integrității teritoriale, deplinei egalități în drepturi și avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne ale altor țări, renunțării la folosirea forței și la amenințarea cu forța și rezolvarea conflictelor pe cale pașnică".

În cadrul convorbirilor, cum este și firesc, președinții României și Iugoslaviei au acordat o deosebită atenție problemelor europene, salutînd progresele înregistrate pînă acum la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa și, în același timp, subliniind necesitatea accelerării celei de-a doua faze, de la Geneva, a acesteia, pentru ca să poată avea loc în cel mai scurt timp cea de-a treia fază, la cel mai înalt nivel. Cele două țări și-au reafirmat, de asemenea, hotărîrea de a contribui, în continuare, la adoptarea unor documente clare, menite să statornicească între statele europene raporturi noi, de natură să garanteze securitate deplină, dezvoltarea liberă și independentă a fiecărei țări, promovarea unei colaborări egale în drepturi între țări suverane și rezolvarea problemelor politice și economice existente în Europa. Comunicatul comun menționează relevarea de către părți a utilității constituirii unui organism permanent, cu participarea tuturor statelor prezente la conferință, care să asigure continuarea întîlnirilor și consultărilor în problemele securității și cooperării pe continent. A fost, de asemenea, subliniat de către părți faptul că securitatea în Europa nu poate fi separată de securitatea în regiunea Mediteranei și, în general, în lume.

Problemele dezangajării militare și dezarmării sînt indisolubil legate de realizarea păcii și securității, măsurile concrete, efective, în această direcție neputînd fi despărțite de procesul de destindere și înțelegere pe plan politic în relațiile internaționale. Avînd în vedere acest fapt, cei doi președinți s-au pronunțat pentru desființarea bazelor militare existente pe teritorii străine, pentru retragerea trupelor în limitele frontierelor naționale, reducerea efectivelor militare și armamentelor, înghețarea și reducerea bugetelor militare, crearea de condiții ca, pe măsura dezvoltării încrederii și colaborării între state, să se treacă la lichidarea blocurilor militare. România și Iugoslavia s-au pronunțat din nou pentru dezarmarea generală, în primul rînd pentru dezarmarea nucleară.

Ca țări balcanice, România și Iugoslavia acordă o deosebită atenție dezvoltării în continuare, între toate statele din această regiune, a unor raporturi prietenești, de colaborare. Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au accentuat importanța dezvoltării unor relații de bună vecinătate între statele balcanice, precum și, după cum relevă Comunicatul comun, „necesitatea ca țările și popoarele din Balcani să-și orînduiască singure relațiile reciproce pe baza intereselor lor, în spiritul întăririi independenței și suveranității lor, al colaborării reciproce egale în drepturi și prieteniei, contribuind prin aceasta la transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, fără arme nucleare, la consolidarea securității și colaborării în Europa".

În legătură cu criza din Orientul Apropiat și cu rezultatele obținute la tratativele desfășurate pînă în prezent în scopul soluționării acesteia, cei doi președinți au apreciat pozitiv eforturile care au condus la realizarea acordurilor de încetare a focului și de dezangajare militară, considerîndu-le ca primi pași în realizarea de condiții pentru soluționarea pașnică a crizei. Totodată, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au reliefat necesitatea unei soluționări cît mai rapide, integrale, trainice și juste prin retragerea neîntîrziată a Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din iunie 1967, prin asigurarea drepturilor naționale legitime ale poporului palestinian, ceea ce presupune dreptul său la autodeterminare, inclusiv dreptul la formarea unui stat propriu, prin garantarea suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor și popoarelor din zonă. Cei doi președinți consideră că, pentru soluționarea trainică și dreaptă a crizei din Orientul Apropiat, este necesar ca la rezolvarea ei să participe toți factorii interesați și să se asigure participarea, în afara părților direct interesate, și a altor țări iubitoare de pace care pot să-și aducă contribuția în cadrul Conferinței de la Geneva de pace în Orientul Apropiat, organizată sub auspiciile O.N.U. Ei au evidențiat în mod deosebit necesitatea participării egale în drepturi a reprezentanților poporului palestinian și au fost de acord că Organizația de Eliberare a Palestinei este singurul reprezentant legitim al poporului palestinian.

Dînd o înaltă apreciere luptei eroice a poporului vietnamez, România și Iugoslavia vor acorda și în viitor sprijin deplin și ajutor poporului Vietnamului, luptei sale drepte pentru libertate, autodeterminare, independență, reconstrucția țării și progres social și economic. Cele două țări sprijină, de asemenea, în totalitate eforturile Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, cerînd energic aplicarea consecventă a prevederilor Acordului de la Paris. Părțile, se arată în comunicat, exprimă solidaritatea și sprijinul lor deplin poporului Cambodgiei și Guvernului Regal legitim de Uniune Națională al Cambodgiei în lupta împotriva intervenției militare străine și cer să se dea neîntîrziat poporului cambodgian posibilitatea să-și hotărască singur soarta. Cei doi președinți salută acordul privind instaurarea păcii și a concilierii naționale în Laos și cer să se respecte pe deplin suveranitatea și independența Laosului.

România și Iugoslavia sprijină propunerile și stăruințele Guvernului R.P.D. Coreene pentru unificarea pașnică a țării, fără amestec din afară.

O serie întreagă de alte probleme internaționale actuale au figurat pe agenda de lucru a celor doi președinți, țările noastre pronunțîndu-se cu fermitate pentru creșterea rolului O.N.U., micșorarea și lichidarea decalajelor dintre țările în curs de dezvoltare și cele avansate din punct de vedere economic, pentru înlăturarea oricăror restricții, bariere artificiale și discriminări care grevează relațiile economice și cooperarea, stingerea focarelor de război, pentru lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului, discriminării rasiale și apartheidului, pentru afirmarea dreptului fiecărui popor la autodeterminare și independență, declarîndu-și răspicat sprijinul și solidaritatea cu forțele progresiste, antiimperialiste.

Asupra dezvoltării raporturilor româno-iugoslave, în ansamblul lor, exercită o influență hotărîtoare relațiile prietenești de colaborare dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia. Apreciind pozitiv evoluția relațiilor și colaborării dintre cele două partide, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, tovarășul Iosip Broz Tito, au subliniat necesitatea identificării unor noi forme de colaborare și de îmbogățire a conținutului acesteia. Ei au constatat cu satisfacție că fructuoasa colaborare dintre P.C.R. și U.C.I. se dezvoltă pe baza principiilor independenței, egalității în drepturi, neamestecului și răspunderii fiecărui partid față de propria clasă muncitoare. Comunicatul comun subliniază că, pornind de la aceste principii, P.C.R. și U.C.I. vor acționa și în viitor pentru întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, pentru dezvoltarea colaborării cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste, cu alte partide și mișcări progresiste, în scopul găsirii căilor întăririi solidarității în lupta pentru progres social și pace.

Convorbirile atît de rodnice între președinții României și Iugoslaviei vor fi continuate : acceptînd cu plăcere invitația ce le-a fost adresată, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, vor face o vizită oficială de prietenie, în Iugoslavia.

Vasile Crișu

Evenimentele din Cipru

Lovitura militară — un act primejdios

Știrea loviturii de stat, organizate la 15 iulie în Cipru, a fost primita de poporul român, alături de celelalte popoare iubitoare de pace și legalitate din lume, cu sentimentele de firească indignare și neliniște pe care le trezesc, de fiecare dată, gesturile contrazicînd aspirațiile omenirii spre progres, pace și securitate. Dezaprobînd în modul cel mai ferm tentativa forțelor militare străine aflate pe teritoriul Ciprului de a impune, prin violență și dictat, fără a ține seama de interesele populației acestei țări, o anume evoluție evenimentelor din insulă, poporul român a condamnat actul din 15 iulie ca pe un amestec flagrant în treburile interne ale unui stat independent, suveran, membru al Organizației Națiunilor Unite.

Prin caracterul său impus și străin intereselor vitale ale Ciprului, acțiunea forțelor armate a pus în pericol independența greu cucerită, după ani de luptă și sacrificii, de către poporul cipriot, drepturile sale democratice, liniștea și securitatea tuturor locuitorilor insulei, aparținînd comunității grecești sau celei turcești. Recentele tulburări sînt cu atît mai regretabile cu cît, în ultima vreme, existau indicii că dialogul stabilit între cele două comunități — posibilitate unanim recunoscută ca singura în măsură să aducă o soluționare justă și durabilă divergențelor existente între ciprioții greci și turci — se afla pe un drum bun, că o înțelegere privind evoluția pașnică și prosperă a Ciprului era posibilă și de așteptat.

Întrerupînd cu brutalitate această evoluție, gestul militarilor din Garda națională a fost îndreptat împotriva ordinii constituționale, a guvernului legal și a conducătorului legitim al statului, președintele Makarios.

În același timp, intervenția străină din Cipru este în contradicție cu evoluția spre destindere, normalizare a raporturilor dintre toate statele lumii, stingerea focarelor de neînțelegere și conflict, rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor, astfel încît popoarele să fie singure în măsură să-și hotărască destinul. Pozițiile exprimate, în aceste zile, pe plan larg, european și internațional, au reliefat profunda dezaprobare față de un act care prejudiciază intensele eforturi actuale de stabilire a unei păci trainice, de edificare a unei atmosfere de securitate și colaborare în Europa. Este condamnabil faptul ca în vreme ce liderii politici ai țărilor de pe continent se străduiesc să găsească un limbaj comun pe calea înțelegerii și conlucrării, undeva, într-o parte a Europei, un grup de militari să încerce o acțiune cum e cea din Cipru, să însceneze o flagrantă încălcare a Cartei Națiunilor Unite, a principiilor fundamentale ale relațiilor internaționale, a celor mai elementare norme de legalitate și justiție internațională.

Consecventă politicii sale externe de strictă respectare a drepturilor legitime ale popoarelor, a normelor unanim acceptate în relațiile internaționale, „România — care dezvoltă relații largi de colaborare și prietenie cu Republica Cipru — își exprimă sprijinul deplin față de guvernul legal al președintelui Makarios, își reafirmă și cu acest prilej deplina solidaritate cu lupta poporului cipriot pentru apărarea suveranității patriei sale, a integrității teritoriale, împotriva loviturii militare organizate de trupele străine prezente în insulă" — se arată în Declarația pe care Agenția română de presă „Agerpres" a publicat-o în urma recentelor evenimente.

În aceste zile grele ale istoriei Ciprului, opinia publică din țara noastră sprijină cererile îndreptățite ale populației cipriote, ale guvernului ei legal, în frunte cu președintele Makarios, privind retragerea urgentă a militarilor greci din insulă, restabilirea ordinii constituționale, în conformitate cu aspirațiile naționale de libertate și independență ale poporului cipriot, cu normele de legalitate și etică internațională.

„În spiritul politicii sale consecvente, — se subliniază în Declarația «Agerpres» — România se pronunță cu hotărîre împotriva oricăror acte de forță și a oricăror forme de amestec în treburile interne ale altor state, pentru respectarea strictă a principiilor independenței și suveranității naționale, a dreptului poporului cipriot de a se dezvolta liber și de-sine-stătător, de a-și hotărî singur soarta în conformitate cu interesele sale, fără nici o ingerință din afară".

Cronologie

Nu ar fi deloc greșit să se afirme că, de la constituire pînă în prezent, istoria statului cipriot a fost una dintre cele mai zbuciumate. „Problema cipriotă" s-a aflat permanent în atenția observatorilor politici. În prezent, Cipru trece printr-o nouă criză de o intensitate deosebită. În ultimele șase luni, acțiunile violente — atentate, răpiri, atacuri asupra posturilor de poliție, furturi de arme — au căpătat o intensitate care a obligat guvernul cipriot să ia o serie de măsuri de păstrare a ordinii. Simbol al menținerii „statu quo"-ului Ciprului, al independenței, suveranității și integrității teritoriale a insulei, șeful statului, arhiepiscopul Makarios, a devenit ținta principală a acțiunilor teroriste și, în cîteva rînduri, a scăpat unor atentate. Moartea, în ianuarie anul acesta, a liderului E.O.K.A., generalul Grivas, îi determinase pe unii comentatori să vorbească despre o cotitură în existența organizației, în sensul fie al destrămării, fie al atenuării caracterului ei violent. Dar evenimentele au contrazis aceste supoziții. Măsurile de clemență ale guvernului au fost respinse de partizanii Enossisului, activitatea lor intensificîndu-se tot mai mult, după cum reiese chiar și dintr-o succintă trecere în revistă a unor evenimente și declarații politice cuprinse de perimetrul cipriot de la începutul acestui an :

28 ianuarie — în urma unei crize cardiace, generalul Grivas, conducătorul organizației E.O.K.A., încetează din viață la Limassol.

29 ianuarie — la încheierea unei ședințe a Consiliului de Miniștri, convocate în legătură cu dispariția generalului Grivas, președintele Makarios anunță amnistierea tuturor membrilor E.O.K.A. și suspendarea tuturor proceselor intentate adepților lui Grivas, acuzați de participare la acțiuni cu caracter antistatal.

Biroul Politic al C.C. al Partidului Progresist al Oamenilor Muncii din Cipru (A.K.E.L.) dă publicității o declarație în care sprijină gestul guvernului și-l caracterizează ca „o nouă expresie a bunăvoinței acestuia și a necesității de a se pune capăt violenței și terorismului".

31 ianuarie — un purtător de cuvînt al E.O.K.A. declară că organizația respinge oferta de amnistiere a guvernului. „Lupta noastră pentru Enossis continuă", specifică el.

4 februarie — sînt reluate atentatele cu dinamită. Cotidianul „Patris", organ al adepților Enossisului, confirmă continuitatea luptei.

19 februarie — după o întrerupere, la Nicosia se reiau convorbirile dintre reprezentanții celor două comunități, greacă și turcă.

28 februarie — „Problema cipriotă este o problemă simplă. Ea a fost complicată de intervențiile din afară, care căutau să servească alte interese decît interesele Ciprului. Linia noastră este de a avea un stat independent, suveran...", declara arhiepiscopul Makarios într-un interviu acordat revistei „Lumea".

11 martie — Glafkos Clerides, președintele Camerei Reprezentanților și conducătorul delegației ciprioților greci la convorbirile intercomunitare, arată că tratativele în vederea soluționării problemei cipriote au intrat într-o „fază decisivă". Soluția avută în vedere — remarcă el — se bazează pe ideea „menținerii unui stat cipriot unitar și suveran".

15 martie — este sporit numărul ofițerilor greci din Garda națională a armatei cipriote grecești. Pentru prima oară, pe lîngă ofițeri sînt trimiși și subofițeri, în vederea întăririi armatei cipriote de origine greacă.

3 aprilie — convorbirile intercomunitare se întrerup. Roberto Guyer, secretar general adjunct al O.N.U. pentru probleme politice speciale, se deplasează la Nicosia, Ankara și Atena pentru consultări în vederea reluării convorbirilor intercipriote și a examinării situației din Cipru.

23 aprilie — în continuarea unui șir de violențe, 50 de adepți ai organizației E.O.K.A.-2 întreprind un raid împotriva localității Anglisides, rănind mai multe persoane.

26 aprilie — buletinul oficial al Ciprului publică hotărîrea Consiliului de Miniștri de a interzice organizația teroristă E.O.K.A.-2.

6 mai — un grup de membri ai E.O.K.A. sustrag, din depozitele unui centru de pregătire al armatei cipriote, o importantă cantitate de arme și muniții. Apelul guvernului ca membrii organizațiilor ilegale să se predea rămîne fără ecou.

14—20 iunie — au loc noi acte teroriste : 10 explozii distrug zeci de clădiri și magazine la Famagusta ; se descoperă, la Paphos, depozite de arme ; la Limassol este asasinat secretarul regional al Uniunii Agrare, Andreas Armeftis.

21 iunie — într-o ședință specială, Camera Reprezentanților examinează situația creată în insulă în urma noului val de violență și terorism, declanșat de partizanii E.O.K.A.-2. La rîndul său, Consiliul de Miniștri, întrunit sub conducerea arhiepiscopului Makarios, analizează situația internă și decide adoptarea imediată de măsuri împotriva violenței.

24 iunie — „Aproximativ zece ofițeri greci, aflați în Cipru, au fost rechemați de

guvernul de la Atena și vor părăsi insula ca urmare a unui demers al președintelui Makarios care i-ar fi acuzat pe acești ofițeri de colaborare cu E.O.K.A.-2" — scrie ziarul „Alithia".

2 iulie — guvernul cipriot decide reducerea duratei serviciului militar al ciprioților greci, în cadrul unor măsuri urmărind reducerea influenței ofițerilor greci din Garda națională.

3—4 iulie — se produc serioase ciocniri între Garda națională și membrii poliției de rezervă, cauzate de nemulțumirea manifestată de soldații Gărzii naționale față de măsurile guvernamentale de reducere a stagiului militar și de punere a Gărzii sub controlul statului.

5 iulie — în cursul unei întîlniri cu ziariștii, arhiepiscopul Makarios declară că a adresat, la 4 iulie, o scrisoare președintelui Greciei, Phaedon Ghizikis, referitoare la criza relațiilor greco-cipriote și specifică faptul că va dezvălui conținutul scrisorii la 6 iulie.

6 iulie — se dă publicității textul mesajului arhiepiscopului Makarios, adresat președintelui Greciei, în care se subliniază deciziile guvernului cipriot de a reduce efectivele Gărzii naționale, de a obține rechemarea ofițerilor greci la Atena (ca dată limită se fixează 20 iulie) și punerea Gărzii sub controlul total al Nicosiei.

12 iulie — autoritățile cipriote arestează mai multe persoane acuzate de apartenență la organizația ilegală E.O.K.A.-2, printre care Lefteris Papadopoulos, căpitan al Gărzii naționale, considerat coordonatorul organizației E.O.K.A.-2.

12 iulie — comandantul Gărzii naționale cipriote, generalul G. Denissis, sosește la Atena în legătură cu cererea președintelui Makarios ca Grecia să-și retragă 600 ofițeri din Gardă.

— Tot la Atena sosește și ambasadorul Greciei în Cipru, Efstathios Lagakos, pentru a prezenta o informare despre situația din Cipru.

— Consiliul de Miniștri grec examinează evoluția cipriotă și mesajul președintelui Makarios.

— La 15 iulie cursul, mai mult sau mai puțin pașnic, al evenimentelor înregistrează brusc o cotitură violentă. Printr-o lovitură de stat, forțele armate pun mîna pe putere, înlăturîndu-l pe arhiepiscopul Makarios și proclamînd o nouă conducere. Știrile sînt foarte confuze, nepermițînd o imagine clară a ceea ce se întîmplă în insulă. Din diverse surse și vești captate prin intermediul stațiilor de radio învecinate, agențiile de presă trasează următorul film al evenimentelor :

15 IULIE, 8h07' G.M.T. — Se află din cercurile aviației libaneze că aeroportul internațional din Nicosia a fost închis la orele 6,58.

8h09' — Postul de radio cipriot, captat la Beirut, anunță moartea arhiepiscopului Makarios.

8h30' — Postul de radio cipriot, captat la Rhodos, anunță că Garda națională a preluat puterea.

8h52' — Garda națională comunică oficial într-un anunț (repetat apoi la scurte intervale de timp) că arhiepiscopul Makarios e mort, că armata e stăpînă pe situație, deși rămîn cîteva puncte de rezistență.

10h01' — Comunicațiile telefonice ale Ciprului cu străinătatea continuă să fie întrerupte. Știri din Atena anunță că soldați și care blindate străbat Nicosia și orice purtător de arme este executat pe loc.

10h23' — Forțele armate turce sînt puse în stare de vigilență.

11h — Garda națională publică un comunicat în care anunță că principalele obiective ale juntei ar fi reunificarea populației grecești și căutarea în continuare a unei soluții a problemei Ciprului.

13h30' — Radio Cipru anunță că Nicolaos Samson a fost „investit" ca „președinte". Nicolaos Samson este proprietarul unui cotidian cipriot susținător al tezelor Enossisului, unul din adepții generalului Grivas.

13h44' — „Makarios este în viață, ridicați-vă contra noului regim care încearcă să se impună" — este mesajul transmis în limba greacă de o stație de radio de proveniență cipriotă captată la Tel Aviv.

15h47' — Premierul turc Bulent Ecevit, care și-a întrerupt vizita în provincia vestică Afyon, avertizează asupra oricărei acțiuni care ar afecta drepturile populației turce din insulă. „Turcia nu va accepta o politică a faptului împlinit" — declară premierul turc.

16h53' — La sediul O.N.U. din New York se anunță primirea unui raport preliminar al statului major al forțelor O.N.U. în Cipru indicînd că luptele se desfășoară în jurul palatului prezidențial ca

Arhiepiscopul Makarios

și în apropiere de aeroportul internațional din Nicosia.

17h19' — James Callaghan, ministrul de externe al Marii Britanii, anunță că sînt studiate modalitățile de evacuare a coloniei britanice, în caz de necesitate.

17h54' — O stație de radio cipriotă transmite un mesaj adresat personal populației grecești din Cipru de arhiepiscopul Makarios. Mesajul e reluat apoi de postul de radio Ankara : „Sînt în viață și continui să rămîn singurul președinte legal al Ciprului. Cei care au încercat să mă înlăture nu au reușit decît să pună mîna pe postul de radio din Nicosia prin care transmit tot felul de născociri. Rebelii care reprezintă forțele reacțiunii caută să scindeze națiunea, dar încercarea lor a eșuat. Libertatea triumfă".

16 IULIE, 00h07' — Zenon Rossides, reprezentantul Ciprului la O.N.U., cere convocarea Consiliului de Securitate al O.N.U.

03h05' — Președintele Makarios s-a întîlnit și a discutat în cursul zilei de luni cu un ofițer britanic, membru al forțelor O.N.U. din Paphos, indică Ministerul Afacerilor Externe al Marii Britanii.

3h43' — Guvernul de la Ankara a decis să ceară Marii Britanii să ia poziție în vederea apărării drepturilor la independență, suveranitate și integritate teritorială ale Ciprului, drepturi consfințite de tratatele internaționale semnate la Londra și Zürich, și conform cărora Marea Britanie, Turcia și Grecia sînt puteri garante ale independenței Ciprului.

7h39' — În timp ce „Radio-Nicosia" anunță formarea noului guvern cipriot, sub conducerea lui Nicolaos Samson, postul de radio din Paphos, „Ciprul liber", sub controlul forțelor fidele președintelui Makarios, afirmă că orașul Limassol este controlat de aceste forțe.

7h58' — Se difuzează un apel adresat de președintele Makarios către „toate forțele, țările prietene, popoarele iubitoare de pace pentru a susține națiunea cipriotă în lupta sa pentru independență, suveranitate, drepturi democratice".

10h17' — De la cartierul general al forțelor O.N.U. se află că Garda națională a limitat libertatea de deplasare a „căștilor albastre". După spusele purtătorului de cuvînt al forțelor O.N.U., ar fi început o „mobilizare parțială" printre cipriotii greci, iar rezerviștii sînt chemați sub arme.

10h29' — Ambasadorul Marii Britanii în Grecia exprimă Ministerului elen al afacerilor externe grava preocupare a guvernului britanic pentru situația din Cipru.

11h01' — Consiliul N.A.T.O. se reunește la Bruxelles pentru a discuta evoluția cipriotă.

17h03' — Ministrul de externe al Marii Britanii, James Callaghan, anunță acceptarea cererii președintelui Makarios de a se refugia la o bază britanică. Numele bazei nu este specificat, din „motive de securitate", dar, unele știri avansează numele bazei de la Akrotiri. Mai tîrziu, în cursul zilei de marți, Ministerul de externe britanic anunță că președintele Makarios a părăsit Ciprul, fără a preciza destinația.

După cum transmit agențiile de presă, pe tot parcursul zilei, în diferite puncte de pe insulă, se semnalează ciocniri între forțele armate și cele ale poliției de rezervă.

19h00' — La New York este convocat Consiliul de Securitate al O.N.U. în legătură cu situația din Cipru.

Vestea loviturii de stat militare din Cipru a stîrnit puternice proteste în întreaga lume.

Mario Pedini, secretar de stat italian al afacerilor externe, exprimă „preocuparea țării sale pentru viitorul Ciprului și situația din Mediterana".

Într-o declarație oficială, agenția sovietică de presă TASS condamnă lovitura de stat și exprimă speranța că vor fi luate măsurile necesare pentru încetarea ingerințelor ostile guvernului arhiepiscopului Makarios, considerat ca singurul guvern legal al Ciprului.

„Politica noastră constă în continuare în sprijinirea independenței și integrității teritoriale a Ciprului, a reglementărilor în vigoare și noi lansăm un apel către toate celelalte țări pentru a urmări o politică de același fel", declară Robert Anderson, purtător de cuvînt al Departamentului de Stat american.

Într-o declarație oficială, guvernul iugoslav consideră că situația creată „introduce un nou element de tensiune în această zonă nevralgică" și condamnă „intervenția împotriva Republicii Cipru prietene și a președintelui ei".

La rîndul său, guvernul bulgar apreciază că „intervenția brutală a forțelor reacționare teroriste" amenință suveranitatea și independența insulei, „ceea ce poate avea serioase repercusiuni pe plan internațional".

Ministrul egiptean al afacerilor externe, Ismail Fahmi, a subliniat preocuparea cu care președintele Sadat urmărește situația din Cipru „avînd în vedere sensibilitatea acestei regiuni pe planul strategiei și al securității" și a exprimat speranța că „nu va exista nici un amestec în afacerile interne ale Ciprului, țară nealiniată".

„Întrevederile Ceaușescu – Assad au demonstrat importanța relațiilor bilaterale"

Abdel-Halim Khaddam

vicepremier, ministrul afacerilor externe al Siriei

Din fișa biografică a actualului șef al diplomației siriene – parcursă cu cîteva ore înainte de convorbirea avută cu domnia-sa – semnalez următoarele : Abdel-Halim Khaddam s-a născut în 1932, în orașul Banias. După absolvirea facultății de drept din Siria (1951), activează mai mulți ani ca avocat și în administrație. În 1969, intră în guvern ca ministru al economiei și comerțului exterior, an în care este ales și membru al celor două comandamente – național și regional – al Partidului Arab Socialist Baas. Funcția de vicepremier, ministru al afacerilor externe o deține din 1970.

– Domnule vicepremier, cum apreciați stadiul actual și prespectivele de dezvoltare a relațiilor româno-siriene ?

– Vizita întreprinsă la începutul anului de președintele Nicolae Ceaușescu în Siria a avut, consider, un mare efect asupra evoluției relațiilor dintre România și Siria. Întrevederile desfășurate la Damasc între cei doi președinți – Nicolae Ceaușescu și Hafez Al Assad – au demonstrat importanța promovării relațiilor bilaterale. Într-un viitor apropiat, aceste relații vor cunoaște, fără îndoială, o și mai mare dezvoltare în diverse domenii, spre folosul ambelor țări și popoare.

– Ce credeți că stă la baza prieteniei statornicite între România și Siria ?

– Relațiile de prietenie dintre Siria și România sînt fundamentate pe următoarele principii : respectul mutual ; scopurile comune în lupta împotriva imperialismului și edificarea socialismului ; o viziune comună față de o serie de probleme care sînt legate de soarta omului și a popoarelor, de securitatea și pacea mondială ; înțelegerea manifestată de fiecare țară față de condițiile și situația celeilalte țări, față de lupta poporului său și scopurile acestei lupte.

– Acum, la încheierea procesului de dezangajare în Golan, v-am ruga să ne prezentați poziția Siriei față de această etapă pe calea soluționării conflictului din Orientul Apropiat.

– Pentru a răspunde la întrebare, trebuie să încep prin a explica natura convorbirilor și împrejurările care au precedat semnarea acordului de dezangajare în Golan. El a fost încheiat în timp ce luptele erau în toi pe front, iar Israelul a vrut să-i dea un aspect definitiv. Dar, dacă trecem în revistă conținutul lui, remarcăm următoarele :

În primul rînd, acest acord nu este un acord de pace, ci, mai degrabă, un pas spre aplicarea rezoluției 338 a Consiliului de Securitate. După opinia noastră, acordul trebuie să ducă la retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate și la salvgardarea drepturilor naționale, legitime ale poporului palestinian. În consecință, continuitatea acordului depinde de aplicarea integrală a rezoluției 338. Noi considerăm că, într-o perioadă acceptabilă, această rezoluție trebuie să fie pusă în aplicare, deoarece nu vrem să revenim la starea de fapt care exista înainte de octombrie 1973, adică la situația de „nici pace nici război", situație care poartă în ea germenii unui nou război.

În al doilea rînd, acordul de dezangajare reprezintă fixarea încetării focului – legată de aplicarea rezoluției 338 – iar, dacă Israelul va încerca să se eschiveze de la responsabilitățile care decurg din această situație, va trebui să-și asume toate consecințele.

În al treilea rînd, acordul a dus la retragerea Israelului de pe o parte din teritoriile siriene ocupate, pe o adîncime care atinge uneori 30 de km, ceea ce a dat Siriei un avantaj strategic. Conform acordului, au avut loc o retragere israeliană și un avans sirian. Israelul a declarat întotdeauna că nu va ceda nici o bucată din Golanul ocupat, dar, ca urmare a acordului, a fost obligat să evacueze o parte din acest teritoriu.

În sfîrșit, conform acordului, forțele de observatori ai O.N.U. – U.N.D.O.F. – și nu „căștile albastre" vor staționa în zona-tampon, care are o profunzime ce variază între 300 m și 3 km și aceasta pe o durată de 6 luni. Așteptăm ca, în această perioadă, să aibă loc noi progrese ale retragerii.

În esență, acordul de dezangajare poate duce la o pace durabilă și justă, dacă Israelul se angajează să aplice rezoluțiile Națiunilor Unite, dar, totodată, poate duce la un nou război, dacă nu va respecta aceste rezoluții ca și Carta O.N.U.

În actuala etapă a luptei poporului sirian, scopul nostru clar constă în realizarea eliberării totale a teritoriilor arabe ocupate și salvgardarea drepturilor naționale ale poporului palestinian. Restabilirea păcii în Orientul Apropiat este strîns legată de înfăptuirea acestor două obiective. De aceea, am considerat, așa cum s-a precizat și în acordul de dezangajare, că acest acord nu poate fi o pace definitivă, ci un pas spre o asemenea pace. Ceea ce s-a făcut pînă acum reprezintă o încetare a focului și nu a războiului. Important este ca Israelul să tragă învățămintele din războiul din octombrie și să înțeleagă că drumul spre pace nu poate trece prin ocuparea de teritorii străine și nici prin expulzarea și spolierea drepturilor poporului palestinian.

– În perspectivă, ce poziție adoptă Siria ?

– Este normal să considerăm că trebuie acționat neîntîrziat pentru aplicarea rezoluției 338. Dacă nu, orice altă situație poate duce la o nouă conflagrație în Orientul Apropiat. De altfel, sîntem pe cale de a întreprinde contacte cu frații noștri arabi, cu Uniunea Sovietică și Statele Unite pentru a fixa data viitorului pas ce trebuie întreprins.

– Care sînt, în momentul actual, preocupările prioritare de politică externă ale guvernului sirian ?

– Așa cum am arătat, politica externă siriană caută să realizeze, în actuala etapă a luptei noastre, cele două obiective mai sus evocate, și anume – retragerea totală din teritoriile arabe ocupate și garantarea drepturilor naționale ale poporului palestinian. În acest scop, strategia acțiunii politice siriene se bazează pe următoarele. Pe plan interarab : întărirea solidarității arabe și desfășurarea eforturilor pentru a mobiliza întregul potențial arab și pentru a folosi toate capacitățile în vederea înfruntării prezenței străine pe pămîntul arab ; evitarea luptelor marginale ce ar putea interveni pe scena arabă, astfel încît să orientăm și să canalizăm eforturile principale împotriva inamicului principal ; aprofundarea tendințelor spre unitatea arabă. Pe plan internațional : întărirea legăturilor de prietenie cu țările socialiste ; consolidarea grupului țărilor nealiniate și promovarea colaborării cu acest grup ; stabilirea de bune relații cu restul țărilor „lumii a treia" și desfășurarea eforturilor pentru întărirea lor ; sprijinirea mișcărilor de eliberare națională și stabilirea unei cît mai strînse colaborări cu forțele naționale și progresiste din lume în lupta noastră comună împotriva imperialismului ; promovarea de relații cu restul țărilor lumii, astfel încît să poată interveni o evoluție a poziției acestora față de lupta noastră.

Prin prisma acestei ultime idei, Abdel-Halim Khaddam explica și rațiunile care au determinat Siria să restabilească relațiile diplomatice cu Statele Unite. „În plus – **adăuga domnia-sa** – S.U.A. au declarat, în cursul întrevederilor bilaterale, că încearcă să-și modifice politica lor în Orientul Apropiat, ceea ce poate duce la o mai bună înțelegere a situației existente în regiune. Ultimele contacte dintre cele două țări, mai ales în cursul vizitei la Damasc a președintelui Richard Nixon, au dus la restabilirea acestor relații".

De la trimisul nostru la Damasc
Rodica Georgescu

„Cooperarea româno-malgașă are baze foarte solide"

Didier Ratsiraka

ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe

Didier Ratsiraka s-a aflat, pentru a doua oară în țara noastră (prima dată a fost în martie 1973), în fruntea delegației guvernamentale malgașe care a participat la lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale de colaborare româno-malgașă.

În ultima zi a vizitei sale, după semnarea documentelor lucrărilor sesiunii, ministrul de externe malgaș – așa cum ne promisese încă de la Mogadiscio – a avut amabilitatea să ne acorde un interviu.

– Ați fost primit de președintele Nicolae Ceaușescu. Ce ați dori să comunicați cititorilor noștri în legătură cu această a doua întîlnire pe care ați avut-o cu șeful statului român ?

– Într-adevăr, ca și anul trecut, am avut deosebita onoare de a fi primit de președintele Ceaușescu într-o atmosferă cordială. Aș remarca, în context, marea competență a președintelui României în problemele pe care le abordează, faptul că primește și discută sincer, prietenește cu oaspeții, într-o manieră care impune prin simplitatea și firescul ei.

Ne-a impresionat, de asemenea, faptul că președintele Ceaușescu a avut amabilitatea să ne primească în timpul său de odihnă.

– Ați declarat, anul trecut, că priviți cu optimism viitorul relațiilor româno-malgașe. V-a fost confirmată de sesiunea comisiei mixte această convingere ?

– Ați asistat la semnarea Protocolului sesiunii comisiei noastre cînd, de altfel, mi-am și exprimat satisfacția în legătură cu adoptarea lui. Textul său demonstrează clar că am trecut în revistă un număr important de probleme și că, în consecință, am căzut de acord asupra unor decizii care vor contribui la întărirea cooperării româno-malgașe. Spiritul convorbirilor – deschis, de lucru – și atmosfera prietenească, de deplină înțelegere au condus la finalizarea fericită a acestora. Avem, deci, toate motivele să fim satisfăcuți de evoluția acestor relații, de faptul că actuala noastră vizită și discuțiile purtate în timpul ei au fost foarte fructuoase. Cooperarea româno-malgașă are baze foarte solide, ceea ce ne determină să privim viitorul ei cu deosebit optimism, întrucît prima sesiune a comisiei mixte desfășurate la București a marcat cu putere un pas înainte în evoluția acestei colaborări.

– La doi ani după instalarea guvernului condus de generalul Ramanantsoa, care ar fi principalele concluzii pe care le degajați ?

– Înainte ca generalul Ramanantsoa să preia puterea, nemulțumirea populară ajunsese la maximum. Poporul ieșise în stradă pentru a manifesta. Esențialul pentru noi era, deci, de a lua decizii care să rupă cu trecutul și care să meargă în sensul aspirațiilor naționale. Am declanșat procesul unei renovări naționale, operînd transformări structurale profunde, de natură să conducă, progresiv dar sigur, la lichidarea subdezvoltării, administrarea directă a unităților social-economice de bază, controlul democratic al diferitelor verigi ale aparatului de stat și restaurarea autenticității noastre naționale pentru a contribui mai bine la concertul civilizațiilor.

Pe plan extern, am redefinit total strategia diplomației noastre, axîndu-ne într-un mod conștient și deliberat, în pofida insularității noastre și modestiei mijloacelor, pe eliberarea totală a Africii, apărarea intereselor tuturor popoarelor frustrate de drepturile lor.

– V-am întîlnit la recenta sesiune a O.U.A. de la Mogadiscio. V-aș ruga s-o caracterizați...

– A fost importantă atît prin atmosferă, cît și prin decizii. De altfel, președintele republicii noastre sublinia, cu acel prilej, că astăzi conștiința africană se dovedește a fi tot mai puternică și irezistibilă pe întregul continent. Viitorul organizației noastre îl privim cu optimism.

– Alte impresii despre a doua dv. vizită în România...

– Poporul român este un popor brav care, de-a lungul veacurilor, a știut să-și apere independența, identitatea și originalitatea sa. Cît privește această nouă vizită, a fost un nou și bun prilej de a descoperi cu bucurie frumusețea altor orașe românești, cu precădere a celor de pe încîntătorul dv. litoral. Pe scurt, satisfacțiile convorbirilor fructuoase de la mai multe ministere au fost dublate de o adevărată plăcere de a descoperi noi bogății ale sufletului românesc și realizările sale de prestigiu.

Interviu realizat de Dumitru Constantin

„Președintele Ceaușescu – principalul exponent al unei viziuni deschise către lumea întreagă"

William Edgar Griffith

Profesorul William Edgar Griffith, specialist în științe politice, ne-a vizitat, recent, țara. La această vizită și alte probleme legate de specialitatea domniei-sale se referă interviul care urmează.

– Domnule profesor, ați venit în România, ați stat trei zile ; de obicei nu întrebi, în cadrul unui interviu, „de ce" această vizită, care a fost scopul ei. Totuși, îmi voi permite să vă pun această întrebare, pentru că știu foarte puțin despre motivul vizitei dv.

– Nu e prima mea vizită în România. Am fost aici de mai multe ori. Mă interesează politica externă a României și sînt, la ora actuală, ocupat cu o serie de studii pe care le conduc în cadrul unei comisii, instituită de

guvernatorul statului New York, Nelson Rockefeller, comisie care își propune să studieze o serie de probleme legate de țările din răsăritul Europei. Am făcut, deci, o călătorie mai lungă la Moscova, apoi în Polonia, în R.D.G., iar de aici plec în Iugoslavia.

– Vă interesează, deci, politica României. Dacă doriți să ne vorbiți despre fe-

lul în care vedeți politica externă a țării noastre, acțiunile României pe plan internațional.

– E clar că România, ca orice stat mic sau mijlociu, e interesată în destindere. Acesta, cred eu, este unul dintre obiectivele principale ale politicii externe a țării dv. De asemenea, România a fost întotdeauna interesată, de-a lungul istoriei sale, de independență și suveranitate națională. Ca să vă dau un exemplu – simpla supraviețuire a limbii române mi s-a părut un adevărat miracol cultural și lingvistic.

Consider că rolul României în dialogul internațional a fost și este, s-ar putea spune, aproape unic, în sensul că România are acum relații bune cu aproape toate țările lumii. Acest lucru se referă la relațiile sale cu Uniunea Sovietică, cu Republica Populară Chineză, cu Statele Unite, cu diferite țări vest-europene ; el se referă, de asemenea, la Orientul Apropiat, unde România a avut contacte atît cu statele arabe, cît și cu Israelul. Deci, politica externă a României este o politică de încercare – și, după părerea mea, cu succes – de a întreține relații bune cu toți vecinii săi, cu toate marile puteri, cu toate țările lumii.

– Ați fost primit de președintele țării noastre și ați discutat cu domnia-sa, ca să citez știrea apărută în presă, o serie de probleme internaționale majore.

– Consider că președintele Ceaușescu este o personalitate excepțională. Este principalul exponent, la ora actuală, al unei politici largi, care nu are o viziune, ca să spun așa, regională, „provincială". Cu alte cuvinte, domnia-sa e preocupat de a avea bune relații în Balcani, vecinii săi cei mai apropiați, apoi în Europa și, de asemenea, de a avea relații, pe măsura posibilităților României, pe scară globală. Deci, o viziune largă, o viziune deschisă către lumea întreagă.

– Ce ne puteți spune despre relațiile româno-americane, care, de altfel, s-au dezvoltat mult în ultimii ani ?

– Da, într-adevăr, așa e, atît din punct de vedere economic, cît și politic. Noi apreciem – și asta nu se referă numai la Europa răsăriteană, ci în general – rolul pe care țările mici și mijlocii îl pot juca în această lume, din ce în ce mai pluralistă și care tinde să promoveze destinderea, lucru de care sîntem foarte interesați. Înțelegem și admirăm mult rolul pe care îl joacă România în acest sens.

– Și acum, să trecem la o problemă, geografic nu prea depărtată de noi. Cum vedeți evoluția situației în Orientul Apropiat ?

– Orientul Apropiat e o problemă extrem de complexă și, în fond, destul de spinoasă. S-au făcut, ce e drept, progrese în ceea ce privește scăderea tensiunii. Mărturisesc că n-aș fi crezut, în zilele luptelor din 1973, că se va ajunge atît de departe, în sensul dezangajării între Israel, pe de o parte, și Egipt și Siria, pe de altă parte. În acest sens, se poate spune, în orice caz, că am cîștigat timp, iar a cîștiga timp, pentru Orientul Apropiat, înseamnă foarte mult. Spun acest lucru pentru că eu consider că Orientul Apropiat a rămas, poate, singura zonă importantă de tensiune potențială. Iată de ce este cu atît mai necesar să fie prevenită o nouă criză în acea zonă, pentru că asta ar putea însemna o foarte serioasă întrerupere, dacă nu o compromitere gravă a destinderii. Spunînd aceasta, cred că un optimism excesiv nu-și găsește, aici, locul. Ceea ce s-a întîmplat, deocamdată, e doar dezangajarea. Problema esențială mai trebuie încă rezolvată, și anume, e vorba în esență de retragerea Israelului de pe teritoriile ocupate, în schimbul securității sale. Dar negocierile de la Geneva se vor relua în septembrie sau octombrie și, avînd în vedere progresul care s-a realizat pînă acum, putem fi optimiști în legătură cu rezultatele lor.

Interviu realizat de Catinca Ralea

20 DE ANI DE LA SEMNAREA ACORDURILOR DE PACE CU PRIVIRE LA INDOCHINA

Învățămintele Genevei

În noaptea de 20 spre 21 iulie 1954, la Palatul Națiunilor din Geneva avea loc ultimul act al conferinței care a pus capăt războiului colonial din Indochina și a consacrat — pentru prima oară în file de document — drepturile naționale fundamentale ale popoarelor vietnamez, laoțian și cambodgian, calea ce trebuia urmată pentru reglementarea politică a problemelor, principiile menite să prevină izbucnirea unui nou conflict, să garanteze instaurarea unei păci trainice în această parte a lumii.

Acordurile de la Geneva au consfințit drepturile popoarelor din Vietnam, Laos și Cambodgia la libertate, independență, suveranitate, integritate teritorială și neintervenție în treburile interne. Popoarele Indochinei cuceriseră aceste drepturi prin ani grei de luptă și sacrificii, și nimeni și nimic nu avea dreptul să le priveze de realizarea acestor aspirații. Exista speranța, după Conferința de la Geneva din 1954, într-o înfăptuire a acestor deziderate, cu atît mai mult cu cît, îndelung negociate, prevederile acordurilor reprezentau rezultatul unui consens larg, al tuturor celor nouă delegații, asupra drepturilor fundamentale ale popoarelor Indochinei. De aceea, documentele stabilite atunci au fost considerate ca esențiale pentru o reglementare definitivă a problemelor din regiune.

Și nu e o simplă ipoteză afirmarea faptului că, dacă Acordurile de la Geneva ar fi fost aplicate, cursul ulterior al evenimentelor ar fi fost altul în Indochina. Dacă popoarelor din Vietnam, Laos și Cambodgia li s-ar fi oferit șansa de a-și hotărî singure viitorul, acesta n-ar mai fi cunoscut tensiunea și violențele unui nou conflict. Pentru că popoarele din această parte a lumii au știut întotdeauna cum să-și organizeze viața, pe ce drum să-și orînduiască soarta, cum să-și îndeplinească dorințele de pace și prosperitate. Chiar în perioada imediat următoare Acordurilor de la Geneva, aceste popoare au trecut la opera de înlăturare cît mai rapidă a sechelelor războiului, de reglementare, în cazul Vietnamului, a problemelor rămase în suspensie prin mijloace politice, respectiv alegeri libere și generale pe întreg teritoriul, de o parte și de alta a paralelei 17.

Din păcate, însă, în anii de după Acordurile din 1954, poporul vietnamez, apoi popoarele laoțian și cambodgian au fost deturnate în mod brutal de la eforturile lor pașnice, îndreptate spre realizarea aspirațiilor de dezvoltare, progres social, împlinire a drepturilor lor fundamentale.

Nu intenționăm să facem o incursiune istorică, dar faptele au demonstrat (v. cronologia alăturată) că încălcarea clauzelor documentelor de la Geneva de către regimurile marionetă instalate arbitrar la Saigon și de către S.U.A. a dus la un curs nedorit al evenimentelor, la stare de tensiune și, apoi, de război, care a cuprins întreaga peninsulă indochineză. Război care a însemnat imense pierderi de vieți umane, incalculabile distrugeri, ani de gravă incertitudine pentru pacea și securitatea întregii lumi. Pentru ca, în final, să se revină la masa de tratative, la dialog și înțelegere pe cale pașnică și, la 27 ianuarie 1973, la Paris, să fie semnat un nou acord de pace.

De aceea, credem că este oportun a reflecta asupra momentului Geneva 1954, a actualității semnificațiilor sale. De pildă, asupra necesității imperioase a respectării, în litera și spiritul lor, a acordurilor încheiate. Este o cerință vitală pentru pace, destindere și colaborare ca acordurile convenite să fie respectate cu strictețe. Pentru că semnătura pe un asemenea document nu e un autograf, ci un angajament solemn, contractual, o asumare a unei răspunderi istorice față de problema în cauză. Aceeași „lecție a Genevei" vorbește și despre pericolul pe care îl încumbă nerespec-

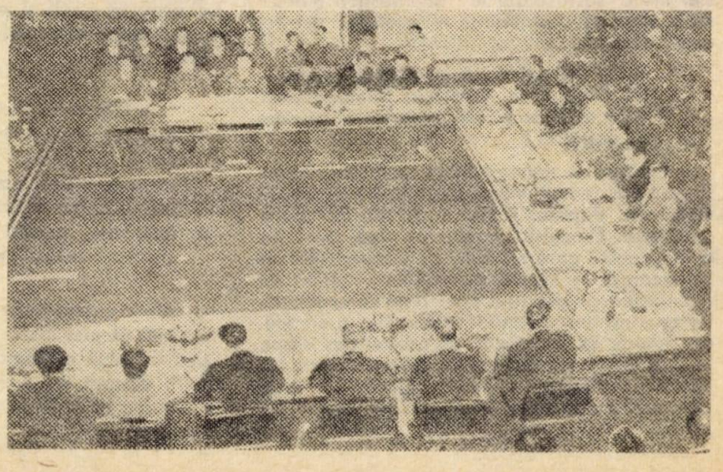

Geneva 1954. Semnarea acordurilor cu privire la Indochina

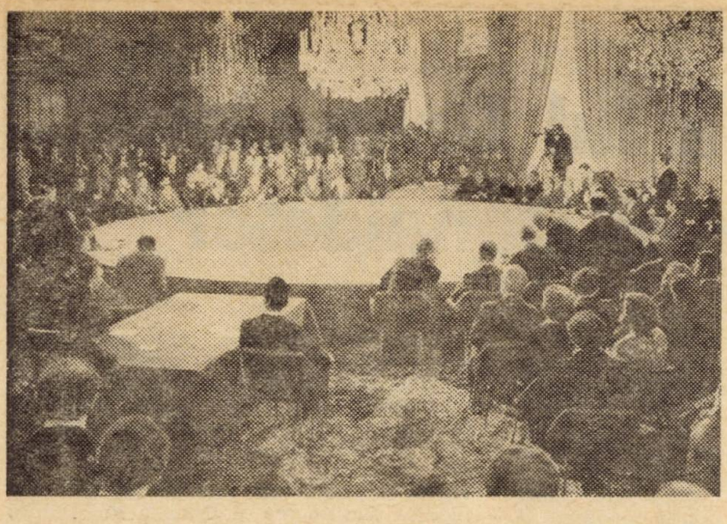

Avenue Kléber. Semnarea Acordului pentru încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam

tarea principiilor de drept internațional. Încălcarea, sub o formă sau alta, sub un pretext sau altul, a principiilor independenței, suveranității, integrității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne a adus întotdeauna grave prejudicii popoarelor lumii, păcii și colaborării internaționale. Istoria anilor de după semnarea Acordurilor de la Geneva reclamă, odată în plus, imperativul respectării de către toți și față de toți a principiilor privind dreptul și relațiile internaționale. Printre clauzele lor, Acordurile din 1954 prevedeau soluționarea problemei viitorului Vietnamului prin mijloace politice, respectiv prin alegeri libere și generale. Intervenția armată americană a împiedicat realizarea acestui deziderat, fără a rezolva nimic în schimb. Evenimentele de după 1954 au fost o nouă ilustrare a adevărului că folosirea forței nu numai că nu soluționează problemele, dar le și amplifică, chiar pînă la punctul cel mai critic — războiul, că numai soluția politică are șanse de durabilitate.

Privită prin prisma acestor adevăruri, certificate de istorie, necesitatea respectării și îndeplinirii Acordului de pace de la Paris — care a reluat principalele probleme care au fost în discuție și la Geneva, dar le-a redefinit într-un alt context — se impune cu și mai multă pregnanță. Căutarea de interpretări și subterfugii care să devieze sensul real al obiectivelor, care să ocolească îndeplinirea strictă a acordurilor semnate, introducerea de armament și consilieri străini, intensificarea politicii dictatoriale și de opresiune a Saigonului sînt, inerent, sortite eșecului.

Cu atît mai evidente reies poziția constructivă, caracterizată de bunăvoință și dorința sinceră de a contribui prin toate mijloacele la respectarea și realizarea prevederilor Acordului de la Paris de care au dat dovadă, consecvent, guvernul R. D. Vietnam și Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud — singurul reprezentant autentic al populației sud-vietnameze. Majoritatea inițiativelor desfășurate, în această perioadă, în sensul respectării și aplicării Acordului de pace din 27 ianuarie 1973 au venit din partea guvernului R. D. Vietnam și a G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud. Într-un spirit de evidentă bună-credință, Guvernul Revoluționar Provizoriu al R.V.S. a luat parte și și-a desfășurat activitatea în cadrul organismelor de control și supraveghere a încetării focului și a restabilirii păcii în Vietnamul de Sud, stabilite prin Acordul din 1973, a inițiat și încercat să poarte un dialog eficient la Paris, respectiv la Celle Saint-Cloud, cu reprezentanții părții saigoneze.

Merită relevat că, atunci cînd părțile semnatare ale Acordului de pace au dat dovadă de spirit rezonabil, de bunăvoință și dorință sinceră de conlucrare, s-au înregistrat pași însemnați pe calea îndeplinirii clauzelor Acordului. În Vietnamul de Sud, a încetat schimbul de focuri, au fost retrase trupele străine, s-a realizat, în bună măsură, schimbul de prizonieri, s-au pus în lucru organismele de supraveghere și control, a debutat Conferința intersud-vietnameză de la Celle Saint-Cloud. În Laos s-a semnat Acordul cu privire la restabilirea păcii și înțelegerii naționale, s-a realizat neutralizarea orașelor Vientiane și Luang Prabang, și — faptul cel mai semnificativ — bunăvoința reciprocă a condus dialogul angajat între cele două părți la constituirea Guvernului Provizoriu de Uniune Națională și a Consiliului Politic de Coaliție Națională.

Dar, în Cambodgia războiul a continuat, clica lonnolistă cramponîndu-se cu înverșunare de ultimele sale poziții precare, iar în Vietnamul de Sud, partea saigoneză se străduiește să eludeze prevederile Acordului, introducînd artificiale și periculoase elemente de tensiune în perimetrul indochinez.

Avînd în față experiența Acordurilor de la Geneva din 1954, cei care încearcă eludarea Acordului de pace de la Paris ar trebui să evite repetarea greșelilor trecutului. Pentru că, după cum remarca un proeminent om politic european, „cel ce nu învață din istorie riscă să o repete".

Este necesar, deci, ca actualul Acord să fie respectat în litera și spiritul său, prevederile sale privind realizarea idealurilor fundamentale ale păcii și prosperității popoarelor din Indochina să-și afle o grabnică și strictă realizare. În Indochina, sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu, „este necesar să se depună în continuare eforturi susținute în vederea înfăptuirii Acordurilor de la Paris, asigurîndu-se o pace trainică în această zonă și respectarea dreptului popoarelor vietnamez, khmer și laoțian de a-și soluționa singure problemele, fără amestec din afară".**

Solidar cauzei popoarelor din Indochina, poporul român și-a manifestat în permanență sentimentele de prietenie militantă și sprijin pentru lupta dreaptă a popoarelor vietnamez, khmer și laoțian, convins fiind — convingere confirmată de evoluția istorică a evenimentelor — că aceste popoare trebuie și vor obține dreptul la libertate, independență, suveranitate, posibilitatea de a-și făuri singure destinul, fără vreun amestec din afară.

Liana Enescu

Scurtă recapitulare

21 IULIE 1954

— Se încheie, la Geneva, Acordurile în problema stabilirii păcii în Indochina. Reprezentantul Vietnamului de Sud protestează contra condițiilor de semnare a acordului de armistițiu cu privire la Vietnam. Reprezentantul S.U.A. sprijină obiecțiile saigoneze și refuză să subscrie la prevederile Declarației finale.

20 IULIE 1955

— Guvernul R. D. Vietnam avansează propuneri concrete Vietnamului de Sud în vederea consultărilor pentru trecerea la organizarea alegerilor generale și unificarea pașnică a țării.

26 OCTOMBRIE 1955

— Un „referendum" înscenat duce la proclamarea „Republicii Vietnam" cu capitala la Saigon. Linia de demarcație provizorie de-a lungul paralelei 17 devine frontieră între nord și sud. Un an mai tîrziu, se adoptă „constituția" care instaurează la Saigon un regim marionetă susținut de S.U.A.

20 DECEMBRIE 1960

— Se constituie Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de Sud, care reunește peste 20 de partide și organizații politice.

13 MAI 1961

— Se confirmă declanșarea „războiului special" dus de S.U.A. în Vietnamul de Sud. Este semnat acordul militar Saigon—Washington.

23 IULIE 1962

— Sînt semnate Acordurile de la Geneva privind neutralitatea Laosului.

4 AUGUST 1964

— Are loc așa-numitul „incident din Golful Tonkin". Invocînd un pretins atac din partea vaselor nord-vietnameze, unități militare americane declanșează bombardamentele asupra teritoriului R.D. Vietnam.

După 8 ani, o anchetă senatorială dezvăluie, în Congresul american, că „incidentul din Golful Tonkin" a fost deliberat organizat de Statele Unite pentru a justifica „acțiunile de represalii" asupra R. D. Vietnam.

31 IANUARIE 1968

— Începe marea ofensivă a F.N.E. împotriva intervenției americane și a trupelor saigoneze.

31 MARTIE 1968

— S.U.A. suspendă, limitat, bombardamentele asupra R.D. Vietnam și anunță că sînt dispuse să stabilească un dialog.

13 MAI 1968

— Se deschid la Paris discuțiile preliminare între reprezentanții guvernelor R. D. Vietnam și S.U.A.

15 IANUARIE 1969

— Are loc prima ședință a Conferinței cvadripartite asupra restabilirii păcii în Vietnam.

10 IUNIE 1969

— Se constituie Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud.

4 AUGUST 1969

— Are loc prima întîlnire secretă Xuan Thuy — Henry Kissinger.

23 MARTIE 1970

— Conflictul se extinde în Cambodgia.

8 FEBRUARIE 1971

— Extinderea conflictului în Laos.

NOIEMBRIE-DECEMBRIE 1972

— Întrevederi intense Le Duc Tho — Kissinger.

27 IANUARIE 1973

— Se semnează la Paris Acordul de încetare a focului și restabilirea păcii în Vietnam.

21 FEBRUARIE 1973

— În Laos — se încheie Acordul de stabilire a păcii și înțelegere națională.

Lumea văzută de la București

Sabie a lui Damocles, butoi al Danaidelor

Ecuația este simplă și pe înțelesul tuturor : cursa mondială a înarmărilor, în primul rînd a înarmărilor nucleare, înseamnă o sursă de grave și crescînde primejdii pentru securitatea lumii, o imensă și dificil justificabilă risipă a resurselor sale. O sursă gravă de primejdii într-o lume hotărîtă să facă ireversibil cursul nou spre destindere, o imensă risipă de resurse într-o lume decisă să se consacre plenar dezvoltării și progresului, dar preocupată de penuria de resurse. Peste 200 de miliarde dolari alocați anual înarmării, o sumă colosală, a cărei investire în ramuri productive ar propulsa, pur și simplu, dezvoltarea pe orbita celor mai îndrăznețe proiecte.

„Veche problemă a actualității internaționale", dezarmarea revine periodic la ordinea zilei cu o forță indiscutabilă. În vremea din urmă, problemele dezarmării, în primul rînd ale dezarmării nucleare, au revenit în atenția întregii lumi, preocupată de o serie de elemente de natură să provoace îngrijorare. Un document dat publicității de Partidul Comunist din Japonia (prima țară victimă a bombei atomice) subliniază că, recent, cursa internațională a dezvoltării armei nucleare a intrat într-o nouă fază gravă, „elementele reprezentative ale acestei noi faze fiind : India a devenit a șasea țară nucleară a lumii ; Egiptul afirmă că Israelul deține arme nucleare tactice ; Pakistanul este pe punctul de a deveni țară nucleară. Acum, cînd au trecut 30 de ani de la apariția primei arme nucleare din lume, situația demonstrează că nu există nici un fel de limite pentru extinderea cursei nucleare declanșate de S.U.A. și că această cursă evoluează spre un stadiu mai grav, implicînd mai multe țări". Săptămîna trecută, agenția United Press International transmitea din Johannesburg că vicepreședintele Agenției sud-africane pentru energia atomică, Louw Alberts, a declarat că „Africa de Sud poate produce bomba atomică dacă va fi necesar".

Argumentele în favoarea curmării acestui cerc vicios, a sistării cursei înarmărilor și a întreprinderii unor măsuri imediate și eficace de dezarmare au pătruns statornic în conștiința popoarelor lumii.

Cursul spre destindere și pace intervenit în viața internațională oferă noi premise favorabile dezarmării ; este paradoxal că, paralel cu consolidarea noului curs, cursa înarmărilor sporește în dimensiuni și intensitate, crește atît „pe orizontal", cît și „pe vertical". Rațiunile vitale ale destinderii și păcii reclamă în mod logic și necesar amorsarea procesului de dezarmare, înfăptuirea unor măsuri practice, efective de dezarmare, în primul rînd nucleară. Destinderea și înarmarea nu se pot încadra în același proces, ele se resping reciproc. Dar opțiunea a fost ferm și categoric exprimată în favoarea destinderii, deci, implicit, și a dezarmării. Noul curs spre destindere și colaborare ar fi în mod hotărîtor consolidat de măsurile de dezarmare, care ar reduce și, în final, ar elimina posibilitățile de folosire a forței și amenințării cu forța, ar reduce și, în final, ar elimina riscurile de război. În același timp, asemenea măsuri ar consolida climatul de încredere și înțelegere dintre națiuni, ar stimula dialogul, ar spori șansele soluțiilor politice. Destinderea politică presupune destindere militară.

În al doilea rînd, dezvoltarea, devenită astăzi una din aspirațiile supreme ale omenirii, nu se poate încadra în același proces cu înarmarea ; ele se resping, de asemenea, reciproc. Este un adevăr peremptoriu că cheltuirea a 25 de milioane de dolari pe oră pentru înarmare lipsește omenirea de uriașe surse de investiții, de imense resurse sustrase sferei productive și aruncate în butoiul Danaidelor.

Calea sigură, eficace pentru a realiza tripticul Dezarmare — Destindere — Dezvoltare, unica ecuație coerentă și rațională, o constituie trecerea de la declarații de intenții la fapte, respectiv trecerea la măsuri concrete în favoarea unei dezarmări reale. Fără îndoială, dezarmarea constituie unul din cele mai complexe, nevralgice și dificile capitole ale actualității internaționale. Numai că acest fapt nu trebuie interpretat ca un pretext pentru continuarea competiției înarmării, ci ca un nou și puternic argument în mobilizarea voinței statelor de a depune eforturi stăruitoare pentru amorsarea dezarmării. „Cursa dezarmării" este dificilă, dar necesară și posibilă. Un responsabil militar atlantic invoca, recent, în favoarea continuării înarmărilor nucleare faptul că înarmările nucleare continuă ! (Omul părea că glumește, numai că butadele țîșnesc din craniu nu din uraniu). Dacă afirmația responsabilului atlantic ar sugera că cineva ar trebui să înceapă în materie de dezarmare nucleară, atunci e clar că începutul trebuie făcut de cei ce posedă această armă.

Un motiv de reflecție oferă și maniera în care este uneori înțeleasă aplicarea unor acorduri în materie. Referindu-se la acordul încheiat la Moscova, cu prilejul vizitei președintelui Nixon, privind interzicerea limitată a experiențelor nucleare, ministrul american al apărării, James Schlesinger, a declarat la 3 iulie că Statele Unite vor continua să experimenteze arme nucleare pînă la intrarea în vigoare a acordului, prevăzută pentru primăvara anului 1976. „Statele Unite — a spus ministrul american — vor accelera construirea tuturor celor trei categorii de arme strategice — rachetele lansate de pe submarine, rachete cu baza la sol și arme purtate de bombardiere". Dar, atunci, cum rămîne cu acordul ? Și cine este răspunzător pentru faptul că înarmările nucleare continuă, argument invocat de subordonații lui Schlesinger în favoarea... continuării înarmărilor nucleare ?

Credem, de asemenea, că, pentru stimularea operei de dezarmare, este necesar ca inițiativele în acest domeniu să fie stimulate și nu descurajate. Iată ce transmiteau din Bruxelles, la 10 iulie, agențiile France Presse și Associated Press : „Comitetul planurilor militare al N.A.T.O., care reprezintă cea mai înaltă autoritate atlantică în materie de forțe militare integrate, și-a exprimat la 9 iulie, la Bruxelles, sub forma unui comunicat remis presei, ostilitatea față de proiectele Olandei de reducere a forțelor sale armate. Oficialitățile N.A.T.O. se tem că reducerea efectivelor militare olandeze ar încuraja alte țări membre să urmeze acest exemplu. În ultimii ani, N.A.T.O. a făcut încercări similare, dar fără succes, de a împiedica Danemarca și Canada să reducă forțele lor militare".

În afară de faptul că poziția oficialităților N.A.T.O. confirmă că blocul militar și politica de bloc își trag seva și din cursa înarmărilor, că se văd periclitate de destindere și dezarmare, comunicatul relevă, implicit, necesitatea stringentă a aplicării în relațiile dintre state a principiilor neamestecului, independenței și suveranității naționale, ceea ce, fără nici o îndoială, ar favoriza în cel mai înalt grad inițiativele pozitive și constructive ale statelor, elaborate în conformitate cu adevăratele lor interese, inițiative care privesc, nu în ultimul rînd, și măsurile efective de dezarmare. (Să nu mai insistăm asupra faptului că presiunea oficialităților N.A.T.O. intervine la mai puțin de două săptămîni după semnarea Declarației atlantice, care stabilea principiile relațiilor dintre parteneri).

Operă complexă și dificilă, dezarmarea reclamă intensificarea eforturilor tuturor statelor pentru transpunerea ei într-un proces efectiv.

Reafirmînd poziția principială și consecventă a țării noastre față de problema dezarmării și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** o definea drept una din problemele cruciale ale epocii noastre, de care depind dezvoltarea fiecărui popor, viața și viitorul însuși al omenirii. **„Trebuie să fie evident pentru toată lumea** — subliniază tovarășul **Nicolae Ceaușescu — că nerealizarea unor înțelegeri concrete, netrecerea la dezarmarea nucleară vor determina și alte state să găsească forme corespunzătoare de dezvoltare a armamentelor, inclusiv a armamentelor nucleare, ceea ce va intensifica cursa înarmărilor. Se impune în mod imperios să se treacă deci la măsuri concrete pentru a se ajunge la o dezarmare reală și, în primul rînd, la dezarmarea nucleară, să se treacă la reducerea trupelor, la desființarea bazelor străine și a blocurilor militare, la diminuarea bugetelor de înarmare, astfel încît mijloacele destinate astăzi înarmării să poată fi folosite în măsură tot mai mare în scopul dezvoltării economico-sociale a statelor, ridicării bunăstării popoarelor, eliberînd, totodată, omenirea de primejdia unui nou război nimicitor".**

Aceasta este calea sigură, conformă intereselor tuturor popoarelor, păcii și securității întregii omeniri, de a despovăra lumea de grava primejdie și imensa risipă care sînt înarmările — sabie a lui Damocles și butoi al Danaidelor — de care popoarele se vor scutite.

Ion Cârje

Apropierea și egalizarea nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor socialiste – cerință obiectivă a colaborării frățești, a dezvoltării sistemului mondial socialist

Prof. univ. dr.
Gheorghe Crețoiu

Evoluțiile din viața internațională contemporană pun pregnant în lumină marile transformări economice și social-politice care au loc în epoca noastră, mutațiile profunde din raporturile de forțe pe plan mondial. Sensul acestora îl constituie ascensiunea ireversibilă a forțelor socialismului, democrației, progresului și păcii. Socialismul, ideile sale se afirmă, astăzi, tot mai puternic în viața internațională. Sistemul mondial socialist este o realitate obiectivă, consacră prezența socialismului ca mod de producție într-un număr de 14 state ce se dezvoltă indepedent, construiesc noua orînduire ținînd seama de legile sale obiective, de învățătura marxist-leninistă, de diversitatea de condiții și particularități economice, politice, istorice existente.

În același timp, în lume se afirmă cu tot mai mare vigoare și forță voința popoarelor de a trăi libere și suverane, potrivit aspirațiilor lor, se intensifică lupta națiunilor împotriva imperialismului, colonialismului, împotriva politicii de inegalitate, dominație și dictat, pentru întronarea și generalizarea unor relații internaționale noi, bazate pe respectul strict al principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, deplinei egalități în drepturi și avantajului reciproc, pe garantarea dreptului sacru al fiecărui popor de a dispune de el însuși, de resursele sale, de a-și hotărî singur destinele.

Cerință vitală a creșterii influenței socialismului în lume

Creșterea influenței socialismului în viața internațională, în cadrul proceselor economico-sociale și politice ale contemporaneității capătă, în aceste condiții, o însemnătate deosebită, valențe noi, mai ales avînd în vedere faptul că noi și noi popoare, eliberîndu-se de dominația străină și pornind pe calea unei dezvoltări de sine stătătoare, își exprimă, astăzi, într-o formă sau alta, opțiunea pentru un mod nou de organizare a economiei și vieții sociale, urmînd un drum de transformări democratice în vederea asigurării progresului lor economic și social, a unei poziții echitabile în concertul națiunilor. Creșterea influenței socialismului în lume nu ar putea să se refere sau să se rezume numai la un domeniu sau altul, oricît de important ar fi acesta luat în mod separat, ea fiind legată, deopotrivă, de rezolvarea cu succes a problemelor construcției socialiste în fiecare țară în parte, de modul cum se dezvoltă și se afirmă în lume socialismul ca sistem mondial, de instaurarea fermă a noului tip de relații internaționale dintre țările socialiste, așezate pe principiile esențialmente noi care sînt chemate să călăuzească aceste relații. Pe astfel de baze trainice se asigură condițiile creșterii continue a influenței socialismului asupra contemporaneității — parte componentă și mișcare legică a procesului istoric de manifestare a superiorității noii orînduiri, nu numai ca sistem de organizare internă a vieții popoarelor, ci și ca mod de organizare a relațiilor între națiuni.

O importanță deosebită au, în acest cadru, apropierea și egalizarea treptată a nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor socialiste, ca cerințe vitale ale dezvoltării sistemului mondial socialist și ale creșterii influenței socialismului în lumea contemporană. **„Unul din principiile fundamentale ale relațiilor interstatale de tip nou, cu caracter socialist** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — este egalizarea nivelurilor de dezvoltare a țărilor care edifică noua orînduire socială, ridicarea tuturor la un grad superior de civilizație și bunăstare. În felul acesta, socialismul, atît ca mod de organizare a societății, cît și ca model nou de relații între țări, își relevă superioritatea în modul cel mai concludent, demonstrînd că este singura cale pentru lichidarea urmărilor subdezvoltării, fenomenului inegalității între state, pentru progresul multilateral și armonios al tuturor națiunilor lumii“**[1]).

Înlăturarea diferențelor în nivelul de dezvoltare economică a țărilor socialiste — diferențe apărute în perioada dinaintea construirii socialismului și moștenite ca atare de aceste țări de la vechea orînduire — reprezintă, în esență (din punct de vedere al conținutului său economic), însuși procesul de lichidare a urmărilor acțiunii legii dezvoltării inegale a țărilor capitaliste și ale diviziunii internaționale capitaliste a muncii, pe baza cărora s-au format, de fapt, aceste diferențe. Este binc cunoscut că, de-a lungul istoriei capitalismului, dezvoltarea inegală a țărilor s-a accentuat progresiv. Dacă, în zorii formării economiei mondiale capitaliste, venitul național pe locuitor al țărilor mai dezvoltate din punct de vedere industrial din Europa și America era, după unele calcule, doar de 1,8 ori mai mare decît în restul țărilor, în ultimele decenii acest decalaj a crescut pînă la 10 și chiar 20 la 1.

În acest sens, ar trebui relevat faptul că țările care construiesc în prezent societatea socialistă nu au resimțit, în trecut, în același mod efectele acestei dezvoltări inegale, proprii orînduirii capitaliste — fapt pus pregnant în evidență de diferențele sensibile existente în nivelul lor de dezvoltare economică de la care au pornit pe calea edificării noii orînduiri. S-ar cuveni să se semnaleze și faptul că nu toate țările socialiste au pornit pe această cale în același moment istoric. De pildă, cele care au trecut la construirea socialismului mai tîrziu, după cel de-al doilea război mondial, au avut de suportat, în perioada interbelică, repercusiunile și consecințele adîncirii acțiunii legii dezvoltării inegale a țărilor capitaliste în perioada respectivă, ceea ce a amplificat diferențierile dintre nivelurile lor de dezvoltare moștenite de la vechea orînduire.

Ca atare, în momentul în care au pășit pe drumul făuririi socialismului, au existat mari deosebiri în nivelul dezvoltării forțelor de producție, precum și în structura relațiilor de producție, între țările care formează astăzi sistemul mondial socialist. În timp ce unele țări cunoscuseră un nivel ridicat de dezvoltare a capitalismului și a producției industriale, iar altele se aflau la un nivel mediu, multe țări se caracterizau printr-un grad scăzut de industrializare și de dezvoltare a capitalismului, în structura lor social-economică persistînd încă rămășițe semifeudale sau chiar feudale. Diferențele în nivelul de dezvoltare, moștenite de la capitalism, nu au putut fi lichidate în răstimpul istoricește scurt de cînd țările socialiste edifică noua orînduire. Aceasta face ca, în prezent, să existe în continuare numeroase și, uneori, importante asemenea diferențe între nivelurile de dezvoltare ale țărilor socialiste, să existe, din punct de vedere economic, țări socialiste dezvoltate și țări socialiste în curs de dezvoltare, să se înscrie, ca un obiectiv de prim ordin al colaborării dintre aceste țări, apropierea și egalizarea nivelurilor lor de dezvoltare economică.

România a cunoscut din plin, în trecut, efectele negative ale legii dezvoltării inegale și ale diviziunii internaționale capitaliste a muncii, ea constituind, în perioada capitalismului, o sursă de materii prime și brațe de muncă ieftine precum și o piață de desfacere rentabilă pentru statele imperialiste ; ca urmare, de pildă, pentru o tonă de mărfuri importate, țara noastră trebuia să exporte anual, în deceniul al patrulea, peste 15 tone de produse proprii.

Pentru înlăturarea acestei situații, Partidul Comunist Român a pus în centrul politicii sale economice mobilizarea maximă a resurselor materiale și financiare pentru dezvoltare, precum și obiectivul realizării

[1]) **Nicolae Ceaușescu:** România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 8, Editura politică, București, 1973, pag. 402

unor ritmuri ridicate de creștere economică, prin promovarea cu consecvență a industrializării socialiste a țării. Pornind de la convingerea că numai pe calea ridicării nivelului de dezvoltare a forțelor de producție, a modernizării, industrializării și diversificării economiei, se poate asigura un nivel de trai material și spiritual ridicat, se pot crea condiții reale pentru colaborarea economică fructuoasă cu celelalte țări socialiste, cu toate statele lumii, România — țară socialistă în curs de dezvoltare — depune eforturi susținute pentru a elimina, într-un timp cît mai scurt, distanța care o separă încă de statele economicește avansate ale lumii, în cadrul procesului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

În același timp, România militează pentru întreprinderea urgentă, pe plan internațional, a unor măsuri practice și eficace în vederea lichidării decalajelor economice între țări, considerînd că aceasta constituie un deziderat vital al lumii contemporane, un țel fundamental al întregii cooperări economice internaționale. Cu atît mai mult, în concepția partidului nostru, colaborarea dintre țările socialiste — avînd la bază relații de un tip esențialmente nou, necunoscut pînă acum în istorie, chemate să constituie un model de raporturi între state — este menită să ducă la apropierea și egalizarea nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor respective.

Apropieri, dar și menținerea unor diferențe sensibile

Apropierea și egalizarea nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor socialiste reprezintă un proces deosebit de complex, care cuprinde, în primul rînd, domeniul producției materiale, dar vizează, practic, toate laturile esențiale care caracterizează nivelul dezvoltării social-economice a fiecărei țări.

Analiza acestui proces trebuie orientată nu după nivelul mediu de dezvoltare, ci după cel mai ridicat, întrucît numai pe această bază se poate obține o imagine reală asupra stadiului atins și, mai ales, poate avea loc orientarea corespunzătoare a activității practice de înfăptuire a apropierii și egalizării. În această analiză, există, uneori, tendința îngustării sferei de cuprindere, punîndu-se accent fie pe ritmurile de dezvoltare, fie pe modificările în structura producției sociale, fie pe nivelul productivității muncii sociale, fie pe nivelul fondului de consum, deși **factorul hotărîtor**, care condiționează toate celelalte laturi menționate, îl constituie **nivelul dezvoltării economice**, iar, în caracterizarea acestuia, pe primul plan se înscriu asemenea indicatori cum sînt venitul național, producția industrială, producția agricolă și producția principalelor produse, toate sub aspectul lor pe locuitor. Numai într-un asemenea context capătă o semnificație corespunzătoare nivelul productivității sociale a muncii, schimbările din structura economiei naționale, precum și indicatorii nivelului de trai. Nu avem intenția și nici spațiul pentru a intra în cercetarea mai detaliată și în aprofundarea problemei indicatorilor. Ne raliem părerilor exprimate în literatura noastră economică *), potrivit cărora, în analiza procesului de apropiere și egalizare a nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor socialiste trebuie utilizat un **sistem de indicatori**, în expresie valorică și naturală, care caracterizează nivelul dezvoltării producției sociale, structura acesteia, nivelul productivității muncii și nivelul de trai al populației.

Țările socialiste au obținut, sub conducerea partidelor comuniste și muncitorești, succese remarcabile în dezvoltarea forțelor de producție, a economiei naționale, în înflorirea științei și culturii, a vieții materiale și spirituale a oamenilor muncii, în consolidarea noii orînduiri. Fiecare dintre ele, mobilizîndu-și plenar rezervele și resursele, acționează pentru așezarea industriei și agriculturii pe bazele celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, pentru realizarea unei creșteri economice susținute. Ritmurile de creștere a venitului național, a industriei, ca și a celorlalte ramuri economice au fost și sînt, desigur, diferite, de la o țară la alta, dar trăsătura dominantă o constituie, pe de o parte, realizarea unor ritmuri superioare celor înregistrate de țările capitaliste, iar, pe de altă parte, faptul că țările socialiste, care au pornit de la un nivel mai scăzut de dezvoltare, realizează un ritm mai înalt de creștere economică. Astfel, ritmul mediu anual de creștere a producției industriale în R.P. Bulgaria a fost de 11,7 la sută, în cincinalul 1961—1965, și de 11 la sută, în cincinalul 1966—1970 ; în Republica Socialistă România de 13,8 la sută și, respectiv, de 11,9 la sută, iar în R.P. Mongolă de 9,8 la sută și, respectiv, de 9,9 la sută.

Ca urmare, în anii socialismului, s-a înregistrat și un anumit proces de apropiere treptată a nivelurilor de dezvoltare, atît din punctul de vedere al venitului național, cît și al producției industriale și agricole pe locuitor (vezi tabelul nr. 1).

Datele din acest tabel pun, însă, în evidență faptul că, deși s-au obținut rezultate pozitive în procesul de apropiere a nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor socialiste membre ale C.A.E.R., între acestea se mențin încă serioase diferențe, înregistrîndu-se, în unele cazuri, chiar accentuarea acestor diferențe. Astfel, față de venitul național pe locuitor al R.D.G., considerat ca bază (egal cu 100), nivelul acestui indicator, în 1971, a reprezentat 94,1 la sută în R.S. Cehoslovacă (141 la sută în 1950), 67,0 la sută în Ungaria (101,8 la sută în 1950), 61,2 la sută în Polonia (91,9 la sută în 1950), și 90 la sută în U.R.S.S., 62,4 la sută în Bulgaria și 57,5 la sută în România. Dacă am lua în calcul și R.P. Mongolă și Cuba, care sînt, de asemenea, membre ale C.A.E.R., atunci amplitudinea de diferențiere între nivelul cel mai ridicat și cel mai scăzut al venitului național pe locuitor ar crește considerabil.

În ce privește țara noastră, ca urmare a politicii consecvente a partidului de dezvoltare susținută a forțelor de producție, ea a înlăturat înapoierea economică moștenită de la orînduirea capitalistă, ridicîndu-se la un nou stadiu de dezvoltare. Astfel, s-a redus raportul de diferențiere între venitul național pe locuitor al României: în comparație cu cel al R.D.G. — de la 2,0 în 1950 la 1,7 în 1971; în comparație cu cel al R.S. Cehoslovace — de la 2,8 la 1,6; în comparație cu cel al U.R.S.S. — de la 1,8 la 1,6. Această tendință este evidentă și în cazul producției industriale pe locuitor, precum și în cazul celei agricole. O asemenea apropiere este rezultatul eforturilor mari făcute pentru accelerarea dezvoltării economice a țării, pentru promovarea consecventă a procesului de industrializare, pentru realizarea unor ritmuri rapide de creștere economică, ritmuri care, în perioada 1951—1972, au fost de 9,6 la sută în ce privește venitul național și de 12,8 la sută în ce privește producția industrială.

Cu toate acestea, așa cum rezultă din tabelul și cifrele de mai sus, venitul național și producția industrială pe locuitor în cazul României, țară socialistă în curs de dezvoltare, sînt în mod substanțial mai mici în comparație cu venitul național și producția industrială pe locuitor ale țărilor cel mai dezvoltate din cadrul sistemului mondial socialist — R.D.G., R.S. Cehoslovacă și U.R.S.S.

Tabelul 1

Evoluția raportului dintre nivelurile de dezvoltare a țărilor socialiste membre ale C.A.E.R. (comparativ cu R.D.G. = 100) — în procente —

	Venitul național pe locuitor		Producția industrială pe locuitor		Producția agricolă pe locuitor	
	1950	1971	1950	1970	1950	1969
Bulgaria	58,9	62,4	27	53	97,9	116,6
Cehoslovacia	141,0	94,1	115,2	86	111,1	55,0
R.D. Germană	100	100	100	100	100	100
Polonia	91,9	61,2	51,9	53	186,8	81,9
România	50,0	57,5	25,1	40	78,3	71,0
Ungaria	101,8	67,0	58,7	53	139,3	79,7
U.R.S.S.	89,3	90,0	76,3	67	101,0	72,5

Calculat pe baza datelor : pentru venitul național și producția industrială în 1950, precum și pentru producția agricolă în 1950 și 1969 — lucrarea economistului bulgar G. E. Jelev „Probleme ale reproducției și diviziunii internaționale a muncii în țările membre ale C.A.E.R.", Editura „Ekonomika" 1971, pag. 145 (publicate și în „Era socialistă", 11/1973, pag. 16) ; pentru venitul național în 1971 și producția industrială în 1970 — „Probleme Economice" 7/1973, pag. 55 și 56 ; **datele au fost recalculate față de R.D.G.=100**

*) Radu Constantinescu : Apropierea și egalizarea treptată a nivelurilor de dezvoltare economică ale țărilor socialiste, în „Era socialistă" nr. 11/1973 ; C. Grigorescu și M. Horovitz : Dezvoltarea economiei României comparativ cu celelalte țări membre ale C.A.E.R., în „Probleme Economice" nr. 7/1973 ; N. Belli : Cu privire la conceptul egalizării nivelurilor de dezvoltare economică în socialism, în „Probleme Economice" nr. 8/1973 ; C. Moisuc : Condiții și factori ai egalizării nivelurilor dezvoltării țărilor socialiste, în „Probleme Economice" nr. 9/1973

(Va urma)

OTTAWA

Implicațiile scrutinului canadian

Rezultatele alegerilor din 8 iulie sînt cunoscute. Ele modifică substanțial raportul de forțe între formațiile reprezentate în parlament : liberalii dispun de o majoritate absolută, în timp ce conservatorii au înregistrat un recul net ; neo-democrații pierd, odată cu aproape jumătate din mandate, poziția de „arbitru" pe care o dețineau în parlamentul precedent ; totodată, scrutinul a limitat și reprezentarea partidului creditului social.

Prezintă interes și repartizarea pe provincii a mandatelor, de asemenea modificată. Păstrîndu-și pozițiile dominante în provincia preponderent francofonă Québec, liberalii au înregistrat cîștiguri semnificative în provincia anglofonă Ontario și chiar au obținut cîteva mandate în provinciile răsăritene, în care, anterior, conservatorii controlau pe deplin situația.

Acest fapt este de natură să ofere primului ministru Trudeau o autoritate sporită în abordarea unor probleme controversate. Dintre acestea, deși campania electorală a evitat acest subiect, pentru a nu se declanșa reacții emoționale greu de controlat, statutul distinct al provinciei Québec, singura predominant francofonă, va rămîne în mod cert în atenția guvernului liberal, cu atît mai mult cu cît situația continuă să evolueze : recent, guvernul provincial a hotărît să proclame franceza ca limbă oficială a provinciei, determi-

Ottawa. Primul ministru Pierre Elliott Trudeau la urne

nînd autoritățile de la Ottawa să ia poziție, precizînd, în termeni ponderați, că nici o măsură locală nu trebuie să împieteze asupra egalității de tratament a celor două limbi vorbite de canadieni.

Subiect prioritar al dezbaterii electorale, inflația va continua, fără îndoială, să preocupe guvernul Trudeau. Alegătorii par să fi răspuns negativ la programul conservatorilor care, criticînd ineficiența administrației liberale, recomandau instituirea unui control asupra prețurilor și veniturilor. Premierul Trudeau, care a argumentat, în cursul campaniei, că inflația este o problemă afectînd o arie geografică vastă și că măsurile adoptate la Ottawa nu pot, obiectiv, să modifice decisiv situația, va proceda, probabil, la formularea unor măsuri de asistență socială pentru familiile cu venituri mici, cele mai vulnerabile la creșterea rapidă a prețurilor (1,7 la sută numai în luna mai) ; de asemenea, programul liberal prevede măsuri fiscale care să stimuleze înviorarea activității economice. O consecință a scrutinului va fi, de altfel, prezentarea și certa aprobare a bugetului, în forma în care el fusese respins de parlament cu cîteva săptămîni în urmă, fapt care a și declanșat organizarea alegerilor înainte de termen.

Bugetul menționat conține o prevedere care a provocat — și, probabil, va provoca din nou — fricțiuni între guvernul federal de la Ottawa și guvernul provinciei Alberta : este vorba despre specificarea că redevențele plătite de firmele petroliere provinciilor vor fi incluse în sumele impozabile de către autoritățile federale. Această dublă impunere a descurajat cîteva firme prospectoare, iar guvernul provincial a contestat constituționalitatea prevederii bugetare în discuție.

Riposta guvernului liberal a fost fermă, cu atît mai mult cu cît premierul Trudeau criticase în mai multe rînduri „separatismul" cîtorva provincii din vestul țării, bogate în petrol și nu îndeajuns de dispuse să împartă cu celelalte provincii beneficiile rezultînd din exploatarea acestei prețioase resurse. Este de prevăzut o recrudescență a controversei.

În ce privește partidele care au pierdut mandate, o urmare a scrutinului a constituit-o declanșarea unor dezbateri privind personalitățile conducătoare. În timp ce liderul neo-democraților, David Lewis, a și suferit direct consecințele insuccesului electoral, pierzîndu-și mandatul, în legătură cu poziția liderului conservator, Robert Stanfield, sînt formulate, deocamdată, speculații a căror bază reală va fi clarificată într-un viitor presupus a fi apropiat.

M. M.

LISABONA

Soluționarea crizei guvernamentale

Corespondență de la Vasile Oros

„După lungi schimburi de vederi între toți membrii juntei de salvare națională, s-a hotărît ca unul dintre cei mai importanți membri ai Comitetului de coordonare al mișcării forțelor armate, colonelul Vasco Gonçalves, să formeze guvernul. Acesta, mai indicat decît oricine și cu mai multă autoritate decît oricare altul, va fi în stare să asigure cu scrupulozitate îndeplinirea programului mișcării forțelor armate".

Cu aceste cuvinte, pronunțate în seara zilei de 13 iulie, pe scările palatului Belem (președinția Republicii), generalul Spinola anunța soluția la criza de guvern din Portugalia, deschisă, după cum se știe, prin demisia primului ministru al guvernului provizoriu, Adelino da Palma Carlos, și a altor patru membri ai cabinetului: Sa Carneiro (ministru fără portofoliu și adjunct al primului ministru), Magalhaes Mota (administrație internă), Vieira de Almeida (coordonare economică) — toți trei reprezentanți ai Partidului Popular Democratic, de orientare centristă — și Mario Miguel (apărare națională), precum și a unui număr de secretari de stat.

Explicînd motivele care l-au determinat să-și prezinte demisia, Palma Carlos afirma : „Președintele Republicii are ideile sale, care, în multe cazuri, coincid cu ale mele. Dar Consiliul de Stat este un organ superior guvernului. După cum se știe, există o puternică reprezentare militară în Consiliul de Stat și presupun că și-a impus pozițiile. Deși militarii merită tot respectul din partea mea, nu pot să suport toate consecințele". Partidele politice și-au făcut prompt cunoscută poziția față de situația creată.

Într-o declarație, Comitetul Politic al C.C. al Partidului Comunist Portughez analiza în felul următor cauzele impasului politic intervenit la nici două luni de la instalarea primului guvern provizoriu (16 mai) : „Criza actuală a apărut ca rezultat al inițiativei primului ministru, prof. Palma Carlos, care, fără a consulta guvernul, a propus Consiliului de Stat alegerea președintelui Republicii în termen de trei luni ; ținerea unui referendum pentru aprobarea unei Constituții provizorii cu amînarea alegerilor pentru Adunarea Constituantă pînă în noiembrie 1976 ; acordarea de ample puteri primului ministru. Aprobarea acestor măsuri ar însemna o alterare radicală a programului mișcării forțelor armate, lichidarea indispensabilei colegialități a guvernului de coaliție și un recul rapid și grav al procesului de democratizare". Comuniștii, se subliniază în declarație, continuă să considere că „un guvern de coaliție corespunde mai bine intereselor democratizării vieții politice", fiind gata să participe mai departe la un asemenea guvern, dacă acesta „aplică ferm programul mișcării forțelor armate și îi este asigurată colegialitatea".

Pentru constituirea unui cabinet de coaliție din care să facă parte forțele reprezentate în guvernul anterior, incluzînd deci comuniștii și socialiștii, s-au pronunțat și celelalte partide politice. Căutînd să provoace o schimbare a ordinii constituționale, primul ministru demisionar „a adoptat o atitudine care corespunde unei tentative de obstrucție față de procesul de democratizare în curs", declara partidul socialist într-un comunicat, subliniind că soluționarea crizei nu poate fi găsită decît într-o cooperare între cele trei partide cele mai reprezentative, respectiv partidul socialist, partidul comunist și partidul democratic, cu sprijinul mișcării forțelor armate.

Deși menținerea principiului unui guvern de coaliție nu a fost pusă la îndoială, acest lucru nu a însemnat, totuși, repetarea întocmai a formulei anterioare. În primul rînd, pentru că postul de premier este acum ocupat de un militar. Pe plan politic, numirea lui Vasco Gonçalves nu a constituit, în fapt, o surpriză prea mare. Este adevărat că, inițial, se întrevedea ca aproape sigură desemnarea ca premier a lui Mario Firmino Miguel, fostul titular al ministerului apărării. S-a dovedit însă cu-

Noul premier portughez Vasco Gonçalves răspunzînd întrebărilor ziariştilor

rînd că, în pofida declaraţiilor oficiale, alegerea s-a lovit de un refuz sau cel puţin de reticenţe din partea mişcării forţelor armate. De aceea, se crede că noul prim-ministru, în calitatea sa de membru responsabil al mişcării forţelor armate, va deţine mai multă autoritate decît ar fi putut avea o personalitate ca Palma Carlos, jurist liberal, fără apartenenţă politică.

Partidele de stînga portugheze şi-au arătat satisfacţia faţă de numirea în funcţia de premier a colonelului Gonçalves. „Nu există nici un motiv pentru ca P. C. Portughez să nu fie satisfăcut de soluţia găsită pentru a depăşi criza ministerială, prin numirea lui Vasco Gonçalves", a declarat agenţiei France Presse un membru al C.C. al P. C. Portughez. „Partidul comunist crede în continuarea procesului de democratizare început la 25 aprilie", a subliniat acesta, adăugînd că toate forţele democratice aşteaptă o soluţie care să fie în conformitate cu programul mişcării forţelor armate.

Conducătorul Partidului Mişcarea Democratică (M.D.P.), Pereira de Moura, şi-a exprimat, la rîndul său, satisfacţia faţă de această alegere. El a relevat faptul că M.D.P. — care reuneşte democraţi de toate tendinţele — consideră că, începînd din momentul în care pentru a fi rezolvată criza a fost necesar să se apeleze la militari, este preferabil ca premierul să fie ales de mişcarea forţelor armate. El a subliniat că alegerea lui Gonçalves i se pare mai bună decît cea a lui Mario Firmino Miguel. Moura a apreciat că perspectivele politice sînt bune şi şi-a exprimat convingerea că va fi menţinută coaliţia partidului socialist, partidului comunist, partidului democratic şi M.D.P.

In noua situaţie creată, se aşteaptă ca unele probleme a căror soluţionare a fost frînată în anumite ministere sau la nivelul Consiliului de Miniştri să fie mai bine definite. Între ele se detaşează, în primul rînd, problema colonială, de soluţionarea căreia, după părerea generală, depinde noul curs politic al ţării. În ce priveşte problemele dezvoltării economice şi sociale, rămîne în vigoare orientarea după care reformele de fond vor fi de competenţa guvernului rezultat din alegeri libere. Totuşi, noul guvern provizoriu are de soluţionat unele probleme specificate în programul mişcării forţelor armate, care, între altele, prevede: naţionalizarea băncilor de emisie, măsuri efective cu caracter antimonopolist şi curăţirea aparatului de conducere la diverse niveluri de elementele numite în funcţie sub regimul fascist. După părerea ziarului „O Seculo", „criza de guvern a indicat mai clar frînele care împiedicau soluţionarea problemelor urgente. Există motive întemeiate, adaugă ziarul, să credem că, în noua sa formulă, guvernul de coaliţie va dovedi o mai mare eficienţă".

BOGOTÁ

O viziune dinamică asupra lumii

„Dacă dorim pacea, să învăţăm să ne punem de acord dezacordurile".

Alfonso López Michelsen, noul preşedinte ales al Columbiei, a cărui instalare oficială va avea loc la 7 august, formula acest dicton spre a exprima o idee fundamentală a diplomaţiei columbiene. Într-un recent articol pe tema „America Latină şi dreptul internaţional", publicat în „La nouvelle revue des deux mondes", preşedintele releva, pornind de la cuvintele amintite, interdependenţa contemporană dintre naţiuni. O releva printre motivele ce susţin cu tărie prevalarea dreptului şi a raţiunii în relaţiile internaţionale : „Este indiscutabil faptul că orice decizie, orice iniţiativă, în orice colţ al lumii, oricît ar părea de izolat, afectează raportul general de forţe". Argumentaţia continua în felul următor : „Pentru o ţară ca a noastră, lipsită de orice forţe armate, nu există decît o singură garanţie de supravieţuire : ea constă în aplicarea eficace a dreptului internaţional, în recunoaşterea sensului profund al solidarităţii umane şi a dreptului popoarelor de a dispune de ele însele. Nu ne gîndim să intervenim în afacerile altora, aşa cum nu acceptăm amestecul în treburile noastre interne. Este concepţia noastră asupra dreptăţii şi păcii".

Conceptele politice evidenţiate au putut fi deja valorificate în practică pe vremea cînd Alfonso López Michelsen era ministru de externe al Columbiei (1968—1970). Au intrat — am putut-o constata stînd de vorbă cu personalităţi mai noi sau mai vechi ale vieţii publice columbiene — în patrimoniul gîndirii politice, garantînd, de-a lungul anilor, continuitatea şi consecvenţa acţiunilor ce ţin de domeniul prezenţei internaţionale a Columbiei.

Ţară în plină dezvoltare economică internă şi afirmare sporită pe plan internaţional, Columbia cunoaşte o evoluţie ascendentă a personalităţii sale multilaterale, remarcîndu-se, pe continentul latino-american, printre statele generatoare şi coautoare ale unor iniţiative constructive. Una dintre ele se referă la crearea Grupului andin, organizaţie subregională cu profil economic, al cărui act de naştere a fost semnat la Cartagena, unul din oraşele columbiene. „Vi s-a mai vorbit desigur, îmi voi permite, la rîndu-mi, să accentuez, despre reuşita pe care o constituie Grupul andin — ne declara într-un interviu preşedintele în funcţie, Misael Pastrana Borrero. Columbia are o poziţie specială faţă de această formulă eminamente latino-americană, întrucît a fost printre iniţiatorii şi printre cei care au încurajat continuu această organizaţie".

Pe plan mai larg, continental, politica de colaborare şi solidaritate latino-americană, de apărare a independenţei şi de respingere a presiunilor economice externe a fost reafirmată de la Bogotá în toamna anului trecut, cînd miniştrii de externe ai statelor Americii Latine s-au întîlnit pentru a stabili bazele noului dialog cu Statele Unite, altfel spus ale relaţiilor interamericane. Gazdă a reuniunii şi una din susţinătoarele sale active, Columbia a fost mai tîrziu, prin ministrul său de externe, purtătorul de cuvînt al părţii latino-americane la şedinţa de închidere a reuniunii din Mexic, unde s-au întîlnit, pentru prima oară, la aceeaşi masă a negocierilor, Henry Kissinger şi cei 24 de miniştri din America Latină şi zona Caraibilor.

Colaborarea continentală, una din preocupările de prim ordin ale politicii în sfera externă, prevede aplicarea la scară regională a unor principii mai generale, de conduită mondială. „Pluralismul ideologic" este, de pildă, o idee des menţionată de personalităţile politice columbiene. Alfredo Vasquez Carrizosa, ministrul afacerilor externe, îmi declara, într-o convorbire recentă : „Columbia a apărat în America Latină şi în lume principiul pluralismului ideologic. Prin acest concept de conduită internaţională, înţelegem ca prietenia ţării noastre faţă de celelalte state să se manifeste indiferent de concepţiile guvernelor respective. Alături de pluralismul ideologic, promovăm principiul respectului mutual şi al neintervenţiei în treburile interne, care fac parte din patrimoniul juridic tradiţional al Columbiei". Această tradiţie este evidenţiată, în egală măsură, de preşedintele nou ales, Alfonso López Michelsen, care declara la Bucureşti : „Columbia, de la începutul istoriei sale, a identificat libertatea şi justiţia cu fiinţa sa naţională şi şi-a orientat destinul său spre convingerea că, numai ridicînd demnitatea omului în cele mai scumpe valori, sînt posibile o adevărată pace şi o autentică dezvoltare. Bazaţi pe aceste principii, credem în înţelegerea cu toate naţiunile şi, în special, în cooperarea strînsă cu cele aflate într-un stadiu asemănător, pentru ca vocile lor unite să fie ascultate şi pentru a diminua decalajele între ţări".

Interesată de accentuarea cursului pozitiv al evoluţiilor contemporane internaţionale, diplomaţia columbiană s-a dovedit activă nu numai în sfera relaţiilor, ci şi în cadrul forurilor internaţionale sau regionale. „Cred că, numai abţinîndu-se de la orice parţialitate, organizaţii ca Naţiunile Unite sau O.S.A. se pot realiza pe deplin", afirmă preşedintele Alfonso López Michelsen în articolul citat.

În sfera relaţiilor bi şi multilaterale, pe plan latino-american şi mondial, prezenţa columbiană se confirmă activă, caracterizată prin continuitate şi, în acelaşi timp, prin iniţiativă.

Ea se încadrează într-o viziune coerentă şi articulată asupra lumii contemporane, viziune care a dat, în ceea ce ne priveşte, tot mai multă amploare şi profunzime relaţiilor dintre ţările noastre, beneficiare astăzi ale dialogului la nivel înalt, realizat atît la Bogotá, prin vizita preşedintelui Nicolae Ceauşescu din septembrie 1973, cît şi la Bucureşti, prin vizita recentă a preşedintelui Alfonso López Michelsen. Convorbirile purtate la Bucureşti reprezintă o continuare a unor relaţii ce se dezvoltă sub auspiciile tradiţiilor şi aspiraţiilor comune, în interesul păcii şi progresului, al colaborării şi destinderii în lume.

Anca Voican

Lublin — orașul vechi—, prima capitală a Poloniei renăscute (1944)

REPORTAJ PE GLOB

Lublin: renașterea Poloniei

Gheorghe Ciobanu

22 iulie 1944... Chelm, întîiul oraș eliberat, aflat în voievodatul Lublin, s-a înscris în istoria Poloniei ca loc al primului document redactat de primul guvern al Poloniei populare — Comitetul pentru Eliberarea Națională. Manifestul către poporul polonez, pe care locuitorii Chelmului l-au citit în dimineața de 22 iulie, trasa programul eliberării țării de sub ocupație, de reconstrucție a sa și de dezvoltare pe baze noi, populare, revoluționare. La elaborarea acestui document, un rol esențial l-a avut Partidul Muncitoresc Polonez, creat pe teritoriul ocupat al țării în ianuarie 1942. Partidul a înarmat ideologic și a ridicat la luptă armata comuniștilor polonezi — avangarda revoluționară a poporului. El s-a situat în primele rînduri ale luptei împotriva ocupanților fasciști și a jalonat nu numai programul eliberării naționale, dar și cel al descătușării sociale.

Vizitînd Chelmul, clădirea în care a avut loc prima reuniune a Comitetului Polonez pentru Eliberarea Națională, nu o dată am auzit spunîndu-se, cu justificată mîndrie, că tocmai aici se află geneza renașterii Poloniei.

Lublin, capitala voievodatului ce-i poartă numele, unde primul guvern al Poloniei populare și-a aflat sediul timp de 164 de zile, a înscris în cronica celor 30 de ani pagini de o deosebită importanță pentru viitorul țării. Aici a fost adoptată legea privind reforma agrară, aici s-au format primele organe locale ale puterii de stat, primele comitete de fabrică, aici s-a unificat armata populară cu prima armată a trupelor poloneze, luînd ființă armata populară poloneză. Și tot aici a fost lansată ofensiva din ianuarie 1945, care a dus la eliberarea țării, a luat naștere primul institut de învățămînt superior din Polonia populară — Universitatea „Maria Sklodowska-Curie".

În Sala Coloanelor, aflată în incinta primăriei orașului, unde în cele 164 de zile de început ale puterii populare au fost adoptate cele mai importante documente ale Poloniei noi, sîntem primiți de Ryszard Wojcik, președintele comitetului voievodal. Născut și crescut pe aceste pămînturi, gazda ne prezintă drumul parcurs de voievodat, regiune care, înainte de război, făcea parte din așa-numita Polonie-B, zona cea mai înapoiată a țării. Transformările social-economice ale celor 30 de ani, care au marcat viața regiunii, sînt caracteristice pentru economia întregii țări, pentru schimbările cunoscute de întreaga Polonie. Voievodatul s-a transformat dintr-o regiune agrară înapoiată într-o regiune agrar-industrială. Fiind una din cele mai mari unități administrative ale țării (24,9 mii km pătrați, ceea ce reprezintă 7,9 la sută din teritoriul Poloniei), voievodatul are următoarea pondere în producție : 60 la sută producție de rulmenți, 50 — îngrășăminte azotoase, 23 — producție de tutun, 13 — zahăr. Pentru a ajunge, însă, la aceste realizări, drumul a fost anevoios, fiind necesară o muncă susținută, dîrză în vederea accelerării ritmului de dezvoltare, micșorării, într-un timp cît mai scurt, a decalajului care desparte voievodatul de restul țării.

Dar să revenim la istorie, la zilele de început, la primele zile de după eliberare, ghid al acestei incursiuni fiindu-ne Ryszard Wojcik. Războiul a lăsat răni adînci. Întrucît aici a existat o puternică mișcare de partizani, ocupantul a folosit toate mijloacele de represiune în încercarea de a anihila acțiunile patrioților. 18 la sută din populația Lublinului a căzut victimă acestor represiuni.

Majdanek, loc de tortură și de moarte, lagăr nazist aflat în preajma orașului, a făcut 360 000 de victime, oameni aparținînd a 50 de naționalități. În sala memorială a muzeului din Majdanek, 25 de steaguri îndoliate, printre care tricolorul românesc, simbolizează țările ai căror cetățeni au sfîrșit aici în camerele de gazare. Pe frontispiciul impresionantului monument ridicat la Majdanek stă scris ca un apel adresat posterității : „Soarta noastră să vă fie un avertisment". Este greu de imaginat cum s-a putut întîmpla aceasta pe un perimetru atît de mic, cînd un oraș modern, cum este Lublinul azi, număra 250 000 de locuitori, iar alături, pe o bucată de pămînt, au murit 360 000 de oameni. Dar nu numai Majdanek. Zamosc, Chelm, Lubartow, Belzyce sînt denumiri de orașe, dar, în același timp, de locuri unde mii de oameni au fost uciși.

Pierderile materiale au fost, de asemenea, uriașe : 40 la sută din bunuri distruse, 2 600 km căi de comunicație avariate.

Încă din primele luni după eliberare, s-a trecut la reconstrucție intensivă. La numai doi ani, funcționau deja 1 400 unități industriale, cu un total de 20 000 angajați. Ritmul de dezvoltare a industriei, care aici a fost mai intens decît media din restul țării, a determinat ca, în cei 30 de ani, să se ridice 110 unități industriale mari și mijlocii care au necesitat investiții de 54 miliarde zloți. Printre ele, se află obiective de o deosebită importanță pentru întreaga economie națională, atît din punct de vedere al mărimii, cît și al caracterului lor modern, cum sînt Combinatul de ciment din Chelm, Combinatul de îngrășăminte azotoase din Polawy, Fabrica de mașini agricole din Lublin, numeroase întreprinderi pentru prelucrarea produselor agricole. Dacă în 1946, în industrie erau angajați 20 000 salariați, azi numărul lor depășește cifra de 150 000.

În ce privește dezvoltarea agriculturii, două cifre comparative vorbesc de la sine : în 1938, în întregul voievodat existau 20 de tractoare — azi numărul lor se ridică la 20 000. Satele Lublinului sînt electrificate în proporție de 91,2 la sută, în timp ce, înainte de război, lumina electrică „era o minune".

Dezvoltarea rapidă a industriei și modernizarea agriculturii au fost însoțite de o dezvoltare fundamentală a infrastructurii. În pre-

Lublinul de azi — puternic centru industrial

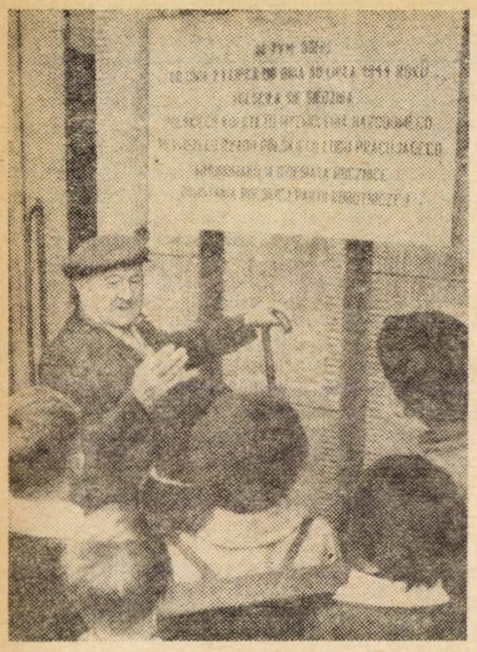

Placa memorială de pe clădirea din Chelm, unde acum 30 de ani și-a avut sediul Comitetul Polonez de Eliberare Națională

zent, regiunea dispune de 29 orașe și 193 localități, în timp ce în anul 1946 harta voievodatului înscria doar 3 orașe. Un număr de 23 de orașe și de 38 de localități dispun de rețele de canalizare, iar 7 orașe de încălzire centrală. O deosebită dinamică a cunoscut construcția de locuințe, ca urmare a accentuării migrației de la sate spre orașe. În perioada 1950–1973, au fost construite 200 000 locuințe.

Industrializarea voievodatului și mecanizarea agriculturii au impus creșterea transporturilor și extinderea rețelelor de comunicații.

Infrastructura socială a cunoscut și ea schimbări radicale — au fost construite centre de ocrotire a sănătății, a crescut numărul personalului medical. Astfel, dacă în 1938 în voievodatul Lublin se aflau 37 centre medicale, 124 farmacii și o stație de salvare (avînd în dotare două mașini), azi numărul locurilor la spitale este de 10 000, iar cel al medicilor de 2 500.

„Dar cele mai impresionante realizări — ne declara Ireneusz Caban, șeful secției de propagandă a Comitetului voievodal al P.M.U.P. — le-a cunoscut regiunea noastră în domeniul învățămîntului, științei și culturii, sectorul cel mai neglijat în perioada antebelică. Drept urmare a unor alocații ce au depășit opt miliarde zloți, au fost construite 1 330 școli, iar Lublinul a devenit unul din cele mai mari centre științifico-didactice din Polonia. Regiunea, care deținea recordul în ce privește proporțiile analfabetismului, posedă azi cinci instituții de învățămînt superior : Universitatea «Maria Sklodowska-Curie», fondată în timp ce frontul se afla la o distanță de 45 km vest de oraș, Academia de medicină (1949), Academia agricolă (1955), Școala superioară de ingineri (1965). În prezent, la Lublin învață 25 000 de tineri, iar numărul cadrelor didactice și științifice atinge cifra de 3 800. Centrul universitar Lublin ocupă locul al șaptelea în Polonia în ce privește numărul studenților și al cadrelor didactice".

Numărul bibliotecilor din voievodat este de 600, al sălilor de cinematograf de 223, al caselor de cultură — de 24, muzeelor — de 23. Lublinul posedă un post de radio propriu și se află în construcție un centru de televiziune.

După cum sublinia Ryszard Wojcik, ultimii trei ani — 1971–1973 — au fost cei mai fertili din perioada de după război. Producția agricolă a crescut în medie cu 5,1 la sută, față de 4,6 la sută cît era planificat, iar cea industrială — cu 11,6 la sută, față de 8 la sută. Aceste creșteri s-au datorat, în primul rînd, ridicării continue a productivității muncii în industrie, construcții, transporturi, îmbunătățirii continue a organizării muncii și unei mai bune folosiri a fondurilor materiale. Toate aceste realizări au permis ca, în cadrul inițiativelor prilejuite de cea de-a 30-a aniversare a renașterii Poloniei, primul voievodat al puterii populare să se angajeze să îndeplinească planul cincinal în agricultură în numai patru ani, iar în construcții și alte domenii economice în patru ani și jumătate, angajamente care, după cum ne asigură gazda noastră, vor fi îndeplinite și depășite.

Este foarte greu ca din multitudinea de transformări și realizări pe care le-a cunoscut în anii socialismului Lublinul, ca și întreaga Polonie, să selectezi aspectul care să prezinte în mod sintetic Lublinul contemporan. Nu știi la ce să te oprești. La ritmul accelerat al construcțiilor, care a determinat apariția pe harta voievodatului a noilor orașe, celor vechi imprimîndu-li-se o nouă tinerețe, la transformările istorice din economie sau la avîntul științei, învățămîntului și culturii ? Și dacă, totuși, trebuie numit un singur element care să reliefeze cel mai caracteristic aspect, atunci aș evidenția oamenii. Oamenii minunați ai erei noi, angajați ardent în întrecerea cu timpul, biruind prin muncă timpul, manifestîndu-și voința de accelerare a construcției socialiste.

Lublinul, la proporțiile unui voievodat, oferă o imagine concludentă a uriașelor transformări pe care anii socialismului le-au imprimat Poloniei, ani pentru care data de 22 iulie reprezintă o piatră de hotar. În acest voievodat, la Chelm, într-o dimineață fierbinte de iulie, era promulgat în prima zi de libertate Manifestul către poporul polonez, prima filă a letopisețului renașterii Poloniei.

Furnal rotativ la noua fabrică de ciment Chelm II

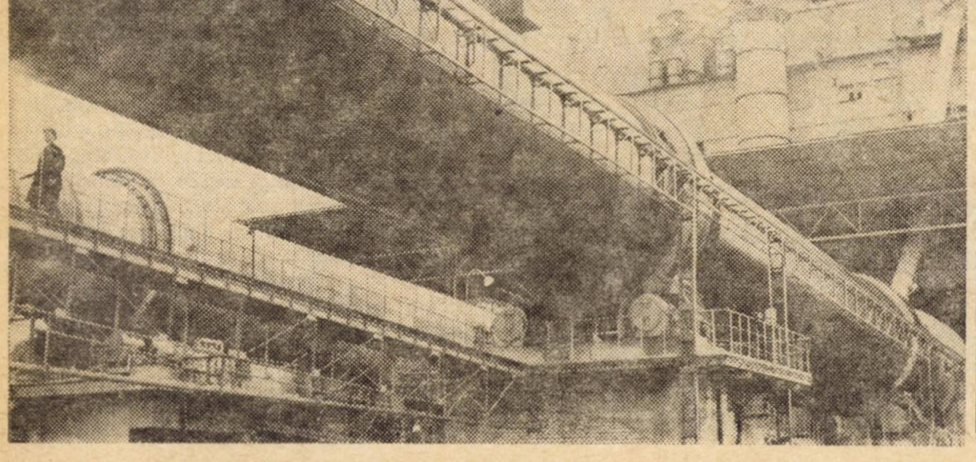

REPORTAJ PE GLOB

Ardenii

Stelian Țurlea

Există în Belgia un ținut pe care locuitorii țării îl consideră nesecat izvor de odihnă : Ardenii.

Coline domoale, prelungindu-se una în alta, asemănătoare unor morminte de zei uriași, din oasele cărora s-au ridicat brazii subțiri și înalți, înghesuiți unul într-altul ca într-o blană de un verde închis și strălucitor.

Cîmpuri de iarbă suflată de vînt și alte cîmpuri geometric împărțite în telurite paralelipipede, nesemănîndu-și la culoare, aparent regulate, aparent orînduite fără chibzuială, ca într-o pictură abstractă, cum încearcă să pară văzute de sus.

Cîte o casă de cărămidă, joasă și greoaie, cu acoperiș viu și ogradă, ori mai multe case, grupate, sparg la intervale mari geometria cîmpurilor și cadența nuanțelor de verde și galben și albastru.

Alte coline nedomolite de pîlcurile de păduri, de un verde lins, egal și strălucitor, pierzîndu-se pe îndelete în albastru către zările în care, din cînd în cînd, răsare deasupra celorlalte o aparență de munte, deloc pleșuvă, împestrițată de umbrele turmelor ori vacilor singuratice, rumegînd printre smocuri.

Boschete de arbuști și mănunchiuri de ierburi mari și sălbatice care coboară uneori pînă aproape de șoseaua asfaltată și lată, urcînd ușor, nepăsătoare, printre păduri, coline și așezări.

Grupuri de așezări mărunte cu case vechi, mai adesea, al căror acoperiș abrupt e întunecat de ploile și zăpezile anilor, cu biserici cu turle ascuțite și castele pașnice, din ale căror donjoane n-a răsunat de secole șuieratul armelor.

Așezări mărunte, împărțite de o parte și alta a drumului, rămînînd, într-o clipă, în urma noastră.

Altele, mai compacte, mai îndepărtate de drum, înghesuite sub coline, pe malurile vreunui riuleț.

Iarăși liniște, coline, păduri și drumul urcînd ușor, imperceptibil, în foarte largi serpentine.

Rar, cîte o spinare de stîncă vineție, deasupra unui fir de apă, ori la picioarele ei.

Platouri întinse între două ridicături depărtate suficient una de cealaltă, cîte un ochi de apă cu aparențe de lac vechi, uneori destul de mare, pîlcuri de corturi și caravane, vile însingurate.

Și, peste toate, soarele cald, foarte cald, înmuiat însă de adierea permanentă. Sau ploile coborîte parcă în neștire zile întregi, obligîndu-te să rămîi lîngă focul vilelor. Ori, iarna, zăpezile abundente, despicate de întinsele păduri de un verde-întunecat, prin care se pornește goana după mistreți.

Aceasta este — sau poate fi — imaginea filmică a Ardenilor, a acestor munți cu aspect atît de singular, cu felurite particularități, mîndria oricărui belgian care des, foarte des, se pierde prin păduri, în week-end-uri. Mîndrie de înțeles nu numai cînd, pătrunzînd dincolo de Namur, către sud și sud-est, în împărăția pădurilor și colinelor, te lași prins de splendoarea peisajului, dar, mai ales, după opririle, fie și fugare, în cel

Arlon — capitală a provinciei Luxemburgul belgian — și-a păstrat amprentele vechii istorii

puțin o parte din mulțimea așezărilor cu renume conservat cu sfințenie.

Întinși pe trei țări – Franța, Luxemburg și Belgia – dar aflați în cea mai mare parte în teritoriul belgian, munții aceștia sînt cunoscuți, deopotrivă, pentru frumusețea lor, pentru legendele cărora le-au fost cuib, pentru rolul avut în diferite epoci istorice.

Ardenii au fost o ultimă dificultate naturală în înaintarea romanilor către nord ; trecîndu-i, cohortele mai merg un timp, obțin o serie de victorii, apoi, parcă obosite, se întorc și încep să dureze castre, poduri, așezări întregi. Provincia aceasta, numită Luxemburgul belgian, e cea mai bogată, din întreaga Belgie, în vestigii romane, în construcții france sau ale Evului Mediu timpuriu. Le poți vedea la Barvaux, la Bomal, la Rendeux, la Saint Lèger, la Buzenal, la Chantemelle, la Virton și la Arlon, mai ales Arlon – cel mai vechi oraș al Belgiei. Durbuy – cel mai mic oraș din lume. La Hotton se află celebra peșteră a celor o mie și una de nopți. Vechi biserici din Evul Mediu – la Dochamps, Houffalize, Bastogne, Marche-en-Famenne, Halanzy. Mîndrii locale mai vechi ori mai noi : Petrarca, de la Liège spre Avignon călătorind prin pădurile de stejari și fagi de lîngă Marche-en-Famenne, le-a închinat două sonete ; la Fourneau-St. Michel se află un muzeu al vieții luxemburghezilor ; la Bande a poposit Chateaubriand ; Bastogne e locul unei celebre bătălii a aliaților cu naziștii, în ultimul război mondial, iar soldaților căzuți în lupte li s-a ridicat un splendid memorial ; la Boullion există un muzeu al cruciadelor, pentru că e imposibil să nu ți se amintească de o trecută glorie : multe din așezările mărunte din Ardeni au fost, cîndva, reședințe ori capitale de comitate ; spectacole de folclor local atrag turiștii, în multe din localitățile Luxemburgului belgian, în cîteva luni ale anului.

Dar, între toate, o strălucire aparte are Arlon-ul. Un orășel obișnuit la prima vedere, mărunt. Cel mai vechi din Belgia. Am, cîteva clipe, ciudata impresie că, în timp ce înfloreau și se dezvoltau alte îngrămădiri urbane, el a rămas la fel ca la începuturi. A vrut să fie așa, ori a fost o întîmplare ? Cred, mai curînd, că din trecerea semințiilor (celți, romani, germani, franci ș.a.) a rămas o înțelepciune, obligîndu-l la a se opri între hotarele sale. Ridicat deasupra împrejurimilor, la încrucișare de drumuri, Arlon a atras oșteanul străin care a lăsat de multe ori ruine în urmă. Cel mai remarcabil muzeu arheologic belgian se află aici. Și cele mai numeroase vestigii romane. Din nou, la mii de kilometri de casă, mă simțeam aproape, grație trecutului oarecum asemănător, al legăturilor indirecte. În Luxemburgul belgian, la Arlon mai ales, am simțit cea mai intensă căldură a omului obișnuit din această țară, cea mai mărturisită apropiere de mine, ca român. Din motive multiple, primarul orașului, domnul Charles Simon, ne însoțește, ne arată bucuros așezarea sa : pe străduțe, prin muzee, la biserica Saint-Donat din ale cărei înălțimi se oferă o neasemuită priveliște către trei țări – Belgia, Franța și Luxemburg.

Luxemburgul belgian (mare parte a Ardenilor, Lorena belgiană – prelungire a peisajului francez) e cea mai puțin populată provincie, singura, de altfel, în care se află acele spații întinse între îngrămădirile umane. (Pe un teritoriu ocupînd 14 la sută din suprafața Belgiei, trăiesc doar 2 la sută din locuitorii ei ; cea mai mare parte din cei care își aveau aici, altădată, căminul, au emigrat spre alte zone. Un exemplu concludent îl constituie agricultura – înainte 30–40 la sută din tot ce se producea în țară, azi sub 15 la sută). Nici resursele nu sînt numeroase. Către Marele Ducat de Luxemburg se extrage, în cantități mici, minereu de fier. În alte zone – s-au ridicat fabrici de cherestea și o industrie a pietrei.

Planuri sînt foarte multe. Dar Ardenii vor rămîne, cred – și mi-au mărturisit-o mulți –, aproape cum arată azi : singurul loc de nesecată odihnă pentru toți belgienii. Mai cred că așezările acestea mărunte nu se vor întinde, că locuitorii lor le vor astfel. Am călătorit de la Arlon la Bruxelles alături de un puști pistruiat, de șase-șapte ani. Ajungînd în capitală, își lipise chipul de geamul vagonului, exclamînd uimit la fiecare nou building uriaș, la fiecare pod masiv și aglomerare de mașini. După o vreme, se întoarce spre tînăra-i mamă, spunîndu-i, foarte convins, că e la fel de frumos și la ei. În privirea femeii am deslușit că îi dă dreptate : Arlon și Ardenii sînt altă lume în lumea belgiană, perfect integrată în ea, dar dorită, păstrată în felul ei, cu particularitățile sale deosebite, cu calmul ei.

Peisaj specific: coline domoale, împădurite, riuri pline de meandre

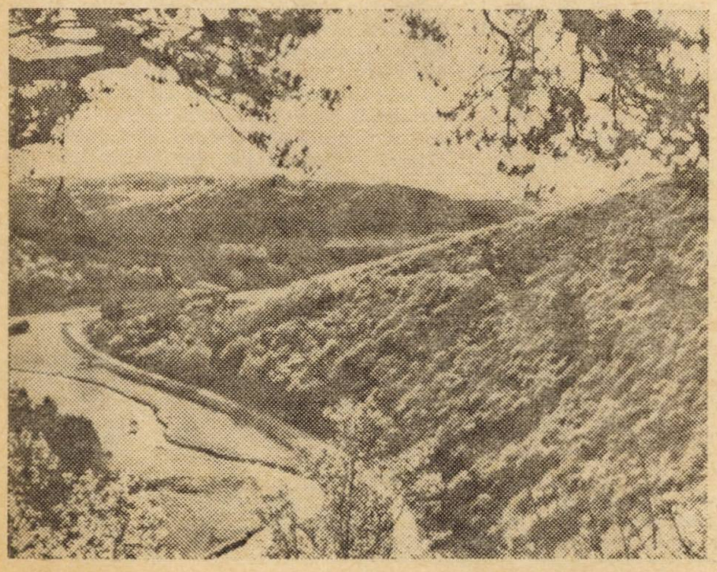

Florenville — orășel pitoresc de pe valea riului Semois, cu case din piatră și acoperișuri de ardezie

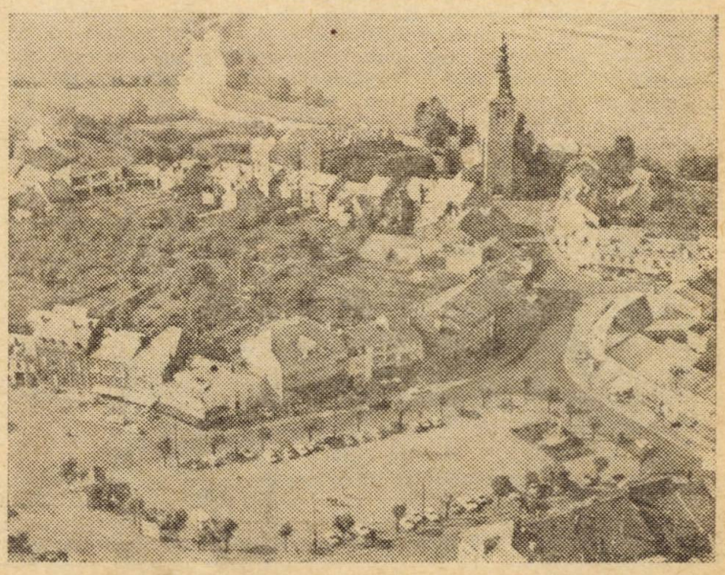

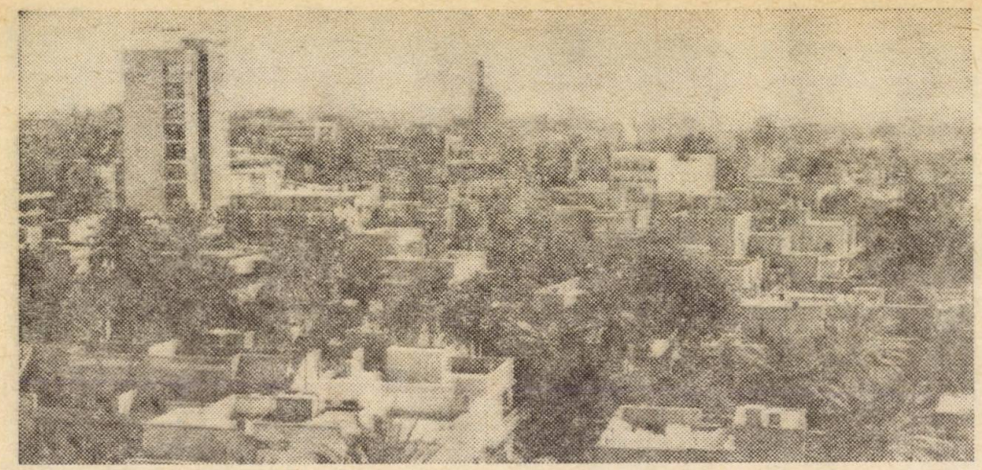

Una din ipostazele Bagdadului

REPORTAJ PE GLOB

Ore irakiene

Mihai Matei

Identitatea de neconfundat a capitalei irakiene se compune din ipostaze distincte, asociate orelor zilei. La amiază, Bagdadul își trage răsuflarea sub arșiță, cu străzile practic pustii, cu semne abia perceptibile de mișcare în umbra ospătăriilor, unde oamenii schimbă cuvinte puține, în șoaptă, și beau ceai fierbinte. După apusul soarelui, orașul cunoaște un interval de flux, grădinile de pe malul Tigrului se aglomerează, grupuri volubile se constituie în jurul meselor, atrase de savoarea peștelui scos din riu în aceeași zi și prăjit în frigări, pe jăratic, sau numai de plăcerea reîntîlnirilor între prieteni ; oamenii vorbesc și ascultă cu plăcere — și nu este greu să plasezi geneza atîtor nopți de povești orientale aici, lîngă apele Tigrului, care trece pe sub poduri ample, monumentale, cu calmul său de martor tăcut al atîtor civilizații crescute din solul fertil al acestei țări.

După odihna și răcoarea măcar relativă a nopții, orele dimineții sînt marcate de animația reluării activității. Este cea mai potrivită vreme a zilei pentru a parcurge — cu cît mai lent, cu atît mai expus unei multitudini de impresii — aglomerația zgomotoasă a bazarelor. Prezențe dispersate într-o zonă geografică întinsă, bazarele se caracterizează, în fiecare mare oraș, prin configurații și elemente care le individualizează, iar strada Al Mustansir, centrul tradițional al argintarilor irakieni, este, indiscutabil, un astfel de element specific.

Istoria argintului și a eforturilor de a întipări în acest metal armonii și semnificații este, în Irak, milenară, iar descoperirile arheologice care atestă această vechime relevă, totodată, și o tendință de concentrare a meșteșugarilor, tendință al cărei rezultat l-a constituit existența succesivă a unor adevărate „capitale ale argintului". Prima dintre acestea a fost Qal'at Saleh, situată, ca și următoarele, în apropierea Tigrului ; cea de-a doua, Amara, se află ceva mai la nord ; au urmat Basrah, la confluența Tigrului cu Eufratul, port principal al țării din vremea mitică a marinarului Sindbad și pînă acum, și, în sfîrșit, Bagdadul, sau, mai precis, strada Al Mustansir.

Comprimate în spații valorificate la maximum, prăvăliile-atelier expun brățări și pumnale, casete și cercei, servicii de ceai și cafea, o multitudine de obiecte care solicită atenția clienților potențiali, inevitabil interesați și de efortul spectaculos prin minuție al artizanilor, care, între două negocieri, lucrează. Se vînd și produse manufacturate, dar sînt prezenți — și nu vor putea fi înlocuiți — descendenții unor familii cu multe generații de meșteșugari, purtători ai unor tradiții artistice care merită să supraviețuiască. Ritualul mișcărilor lor repetate, rigoarea cu care modifică metalul alb, făcîndu-l mai prețios, se adaugă decisiv la farmecul propriu acestei străzi a argintului.

...Dacă păstrarea tradițiilor artizanale este, în multe domenii, încurajată, nu este mai puțin adevărat că, pornind de la imperativele economice contemporane, Irakul s-a dovedit pregătit, totodată, și pentru dezvoltarea industrială modernă. Într-un trecut încă recent, în care această țară mai era aservită unor interese străine, irakienilor li s-a repetat, cît mai persuasiv, ideea că singura dezvoltare posibilă — și conformă tradițiilor țării — este aceea a sectorului agricol. Afirmarea hotărîtă a independenței, începînd din 1958, a determinat, însă, și formularea unor orientări conforme intereselor irakiene și, de fapt, și tradițiilor acestei țări în care, cu milenii în urmă, oamenii nu realizaseră numai admirabile sisteme de irigații, ci și prima sursă chimică de energie electrică, într-o concepție, așa cum confirmă exponatul de la muzeul de arheologie din Bagdad, cît se poate de apropiată aceleia a bateriei electrice cunoscute europenilor de cîteva secole. Irakul a hotărît, așadar, să dovedească — și a și dovedit — că poate trăi la ora dezvoltării industriale moderne.

O demonstrație convingătoare în acest sens o poate constitui, fără îndoială, vizitarea fabricii de țesături fine din localitatea Hilla, la o sută de kilometri sud de Bagdad și în imediata vecinătate a ruinelor, amintirilor și simbolurilor Babilonului. Situat pe ceea ce se numește „riul Hilla" (de fapt, un braț secundar al Eufratului), Hilla a devenit un orășel industrial în continuă expansiune — depășind relativ recent 25 de milioane de metri pătrați de țesături, producția anuală a fabricii urmează să atingă, în scurt timp, 50 de milioane m.p. — cu o unitate care produce fibre sintetice (materia primă, petrolul, constituie una dintre principalele resurse ale Irakului), cu numeroase secții de producție, cu un centru de pregătire a cadrelor tehnice și cu numeroase anexe sociale, puse la dispoziția celor aproape trei mii de angajați și familiilor lor. Urbanizarea a făcut pași rapizi, au fost asfaltate străzi, s-au pus la dispoziția muncitorilor peste două sute de apartamente și, potrivit unor informații recente, vor fi date în folosință, în acest an, încă 530 de apartamente. Acoperind 75 la sută din necesitățile pieței locale, această unitate industrială, inaugurată în 1970, este pregătită să livreze pentru export mărfuri care rezistă favorabil comparației cu produsele unor unități străine, cu tradiție.

Tradiția se formează, la Hilla, în același ritm impus de necesitățile industrializării — iar formarea tradițiilor presupune și formarea oamenilor ; dacă, la începuturile atît de recente ale fabricii, lucrătorii reușeau să supravegheze două, cel mult trei războaie, în prezent oamenii deservesc, în medie, șase agregate și se prevede ca, în viitor, calificarea să le permită angajaților să lucreze la 12 pînă la 16 mașini, concomitent ; un alt obiectiv, vizînd, de asemenea, formarea elementului uman corespunzător etapei prezente, îl constituie alfabetizarea sută la sută a personalului întreprinderii.

Coboritori, cel puțin unii dintre ei, din familii a căror măiestrie s-a verificat în activități artizanale, textiliștii din Hilla, ca și mulți alți irakieni, sînt chemați să-și afirme potențialul creator în condițiile dezvoltării industriale moderne. Eforturile depuse în ultimii ani arată că irakienii sînt capabili să răspundă imperativelor prezentului, să pregătească întîlnirea țării lor cu viitorul.

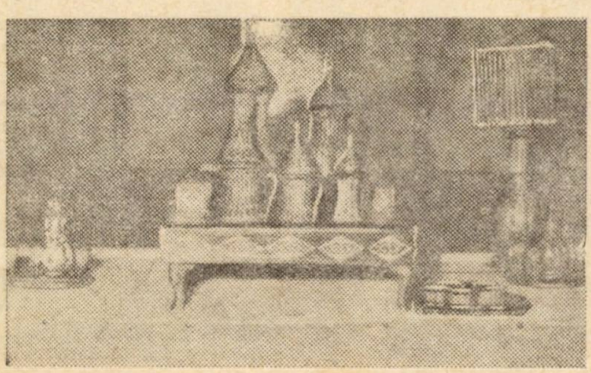

Armonii și semnificații întipărite în argint

←

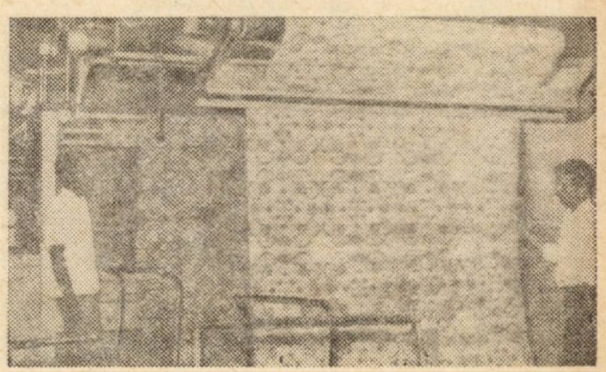

→

Hilla: țesături cu ornamentație specifică

PARIS

„Dreptate și libertate pentru poporul chilian !"

Ion Mărgineanu

Beatriz, fiica lui Salvador Allende (prima din stînga), Gladys Marin, secretar general al Ligii Tineretului Comunist din Chile (a doua din stînga) și alți participanți la Conferința paneuropeană de solidaritate cu poporul chilian

Cu aceste cuvinte de o largă și profundă semnificație politică, puse drept titlu articolului de față, se încheie Apelul adresat opiniei publice internaționale de către Conferința paneuropeană „Solidaritate cu Chile", care și-a desfășurat lucrările în zilele de 6 și 7 iulie la Paris.

Au venit în capitala Franței — ca răspuns la invitația Biroului colectiv național francez reunind P.C.F., P.S.F., Partidul Socialist Unificat, Mișcarea radicalilor de stînga, marile centrale sindicale, precum și alte organizații democratice, laice și catolice — reprezentanți ai partidelor comuniste și muncitorești, socialiste, social-democrate, ai sindicatelor, organizațiilor de tineret, ale stîngii democrat-creștine, parlamentari, juriști, oameni de cultură, de pe continentul european. Oameni cu convingeri politice, filozofice și religioase diferite, din țări cu orînduiri sociale deosebite, au găsit o platformă comună în intervențiile făcute în plenul Conferinței sau în Comisia pentru redactarea Apelului, vorbind în numele idealului de justiție, dreptate și umanitate, al democrației.

După cum se știe, în spiritul solidarității militante, internaționaliste a Partidului Comunist Român, a întregului nostru popor cu comuniștii din Chile, cu forțele democratice și patriotice din această țară atît de greu încercată în urma loviturii de stat ce a dus la răsturnarea regimului constituțional al Unității Populare, la Conferința paneuropeană de la Paris a participat și o delegație din țara noastră, condusă de tovarășul Ilie Verdeț, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.

Ca membru al delegației, ca participant la dezbateri, precum și în Comisia de redactare a Apelului, doresc să înfățișez, prin intermediul revistei „Lumea", unele considerații asupra acestui larg forum al forțelor democratice și progresiste europene.

Cu profundă emoție și sentimente de caldă prietenie au salutat toți participanții prezența în sala Conferinței a reprezentanților stîngii chiliene : Beatriz Allende, fiica președintelui, Carlos Altamirano, secretar general al Partidului Socialist, Manuel Cantero și Gladys Marin — Partidul Comunist, Eduardo Aquevedo — MAPU, Arcalaus Coronel, secretar general al Partidului Radical, precum și a altor democrați și patrioți care, fie prin cuvîntul rostit de la tribuna Conferinței, fie prin documentele difuzate cuprinzînd date și fapte zguduitoare prin dramatismul lor, au înfățișat lupta eroică a poporului chilian pentru recucerirea drepturilor sale elementare, civice, democratice și sindicale. „Această Conferință — se spune în ampla informare transmisă de Comisia executivă permanentă a Comitetului internațional de coordonare a stîngii chiliene — contribuie și mai mult la ridicarea la un nivel superior a solidarității internaționale generoase pe care poate să conteze mișcarea populară și democratică din Chile, solidaritate care constituie o încurajare și o necesitate în lupta noastră. A lupta pentru Chile înseamnă a lupta pentru om. În această luptă, uniți, noi vom învinge !".

De-a lungul celor două zile de dezbateri, găzduite de noul și modernul Palat al Congreselor din Paris, s-au perindat la tribună zeci de vorbitori. Indiferent de curentele de gîndire atît de diverse, s-a găsit numitorul comun al întregii Conferințe : apărarea drepturilor omului, a progresului, dreptății și libertății. Caracterizînd întîlnirea, „L'Humanité" scria în editorialul său : „În Chile este iarnă. În calendar și în viața de toate zilele... În cea mai neagră iarnă chiliană, Conferința este o rază de lumină. De speranță". Pe adresa Conferinței au sosit sute de mesaje de adeziune din partea diferitelor organizații democratice, a președintelui Internaționalei socialiste, iar fostul ambasador suedez la Santiago, expulzat de junta, adresîndu-se participanților, a spus : „mă consider și acum acreditat pe lîngă regimul președintelui Allende".

Mulțumind tuturor, în numele delegației chiliene, Carlos Altamirano a apreciat că „în diversitatea concepțiilor lor politice, filozofice și religioase, participanții dau o magnifică expresie unitară luptei pentru apărarea libertăților și tuturor valorilor umane".

Iar François Mitterrand, primul secretar al Partidului Socialist Francez și vicepreședinte al Internaționalei socialiste, rostind discursul de închidere a lucrărilor, a considerat că reuniunea reprezintă „un progres în comprehensiunea popoarelor, în dorința de apropiere a formațiunilor politice, a organizațiilor sindicale, a grupărilor de gîndire care simt că trebuie să-și asume responsabilități în viața lumii actuale, dacă vor să înceteze, să nu se mai producă niciodată drame ca cea din Chile".

Dînd glas sentimentelor întregului nostru partid și popor, șeful delegației române a reafirmat deplina solidaritate internaționalistă a comuniștilor români, exprimată în Declarația Comitetului Central, a tuturor oamenilor muncii din țara noastră, față de comuniștii din Chile, față de forțele larg democratice din această țară. Vorbitorul a subliniat faptul că, imediat după lovitura de stat militară, președintele Nicolae Ceaușescu a condamnat în cadrul declarației făcute la 12 septembrie 1973, la Bogotá, lovitura de stat și asasinarea președintelui Allende, eminent om politic și patriot chilian, precum și persecuțiile și represiunile, exprimînd, astfel, solidaritatea cu forțele progresiste, cu poporul chilian.

Reprezentantul P.C.R. a evocat pe larg numeroasele acțiuni de solidaritate ale organizațiilor de masă, ale opiniei publice din România, atît în țară cît și în cadrul unor manifestări cu caracter internațional. Ca o ilustrare concretă a solidarității, vorbitorul a amintit faptul că sute de patrioți chilieni au primit azil politic în România, bucurîndu-se de condiții de viață și de muncă, de ospitalitatea poporului român.

În cadrul Comisiei de redactare a Apelului Conferinței, reprezentanții români au contribuit la definitivarea proiectului pregătit de organizatorii francezi ai reuniunii, contribuție materializată în formulări care au fost acceptate în unanimitate. Doresc să precizez că lucrările Comisiei au fost caracterizate de un spirit constructiv, de deplină înțelegere.

În discuțiile avute de delegația română cu reprezentanți ai rezistenței chiliene — Partidul Socialist, Partidul Comunist, MAPU, Partidul Radical — aceștia au avut cuvinte de apreciere la adresa partidului nostru, a poporului român pentru solidaritatea cu comuniștii, cu democrații și patrioții chilieni, pentru sprijinul acordat luptei poporului chilian.

Asemenea aprecieri le-au exprimat și reprezentanți ai comuniștilor, socialiștilor, republicanilor de stînga ai unor organizații sindicale și de tineret din Franța, Italia, Norvegia, Suedia, Anglia, Luxemburg.

În ședința de închidere a Conferinței, participanții au adoptat prin aclamații Apelul adresat opiniei publice internaționale.

Evocînd lupta eroică a președintelui Salvador Allende și, alături de el, a mii de muncitori, democrați și militari leali căzuți la datorie, victime ale reacțiunii interne și ale imperialismului, pentru că au dorit pentru țara și poporul lor dreptatea, democrația, libertatea și independența națională, Apelul demască arbitrariul și teroarea la care este supus poporul chilian. Participanții la Conferință cer în mod solemn : încetarea „stării de război intern" în Chile ; a arestărilor arbitrare, torturilor și judecăților sumare; să fie puși în libertate conducătorii Unității Populare amenințați de procesele prefabricate și ale căror vieți sînt în pericol, și anume Luis Corvalan, Clodomiro Almeyda, Carlos Morales, Fernando Flores, Pedro Felipe Ramirez și toți ceilalți conducători ai Unității Populare, precum și membrii forțelor armate fideli Constituției ; să fie făcută cunoscută soarta militanților dispăruți, cum sînt Gustavo Rous și Van Schouwen; să fie eliberați toți militanții din cadrul rezistenței populare și toți deținuții politici din închisori, din lagăre de internare și insulele unde se află deportați ; să fie respectate dreptul de azil și permisele de liberă trecere acordate tuturor refugiaților din ambasade; să fie restabilite libertățile elementare, civice, democratice și sindicale, demnitatea și drepturile omului.

„Noi facem un apel întregii opinii publice internaționale, — se spune în încheiere — tuturor bărbaților și femeilor iubitori de dreptate și libertate, oricare ar fi opiniile lor politice, convingerea lor filozofică sau credința lor religioasă, să acționeze prin toate mijloacele pentru a impune aceste exigențe.

Ajunge atîta doliu, atîta sînge și lacrimi în Chile !

Dreptate și libertate pentru poporul chilian !"

Pe o stradă centrală din Freetown

Sierra Leone

Situată pe coasta vestică a continentului african, între Guineea și Liberia, scăldată de apele Oceanului Atlantic, Sierra Leone (în limba portugheză — „Munții Leului") — „țara pietrelor prețioase", cum i se mai spune — este unul din statele mici ale Africii — 71 740 kmp și 2 480 000 locuitori. Prima atestare documentară a țării datează din anul 500 î.e.n. de către celebrul „Periplul lui Hanno" dar, simbolicul nume Sierra Leone îl primește abia în secolul al XV-lea, fiindu-i dat de către portughezul Pedro de Cintra în anul 1460. Sierra Leone s-a aflat aproape 400 de ani sub dominație portugheză, după care, în 1786, metropolă va deveni Londra, țara continuînd să fie un important furnizor de diamante și pietre prețioase. Populația a militat statornic împotriva asupririi străine ; în anul 1798, de pildă, s-a declanșat o mare răscoală anticolonialistă care a fost înăbușită cu cruzime în anul următor.

Sierra Leone s-a format prin unirea a două teritorii de dimensiuni foarte inegale : „Colony" — creat de englezi în 1808, cuprinzînd peninsula muntoasă Freetown cît și o mică parte a cîmpiei din est — și „Protectoratul", care, după 1896, se întindea pe restul actualului teritoriu Sierra Leone. În ce o privește, populația a început să se instaleze în orașele aflate la cel mult 100—150 kilometri de Freetown — e vorba de Kambia, Port Loko, Rotifunk etc., astfel încît, după 1931, numărul locuitorilor centrelor urbane a crescut cu 40—50 la sută. Din cele 13 etnii, doar două sînt mai importante : mende (sud) și temne (nord), ambele reprezentînd aproximativ 60 la sută din populație.

Sierra Leone este prima țară din Africa neagră care, în 1827, a înființat o universitate, iar din anul 1855 va edita ziare proprii. În anul 1920, în Sierra Leone iau naștere primele organizații muncitorești.

Procesul obținerii independenței este declanșat în anul 1947, cînd debutează negocierile cu guvernul englez. Dar, abia la 4 mai 1960, s-a ajuns la un acord care fixa data proclamării independenței pentru 27 aprilie 1961. În toamna aceluiași an, Sierra Leone este admisă în O.U.A., O.N.U. și alte organizații internaționale.

După obținerea independenței — eveniment fundamental în istoria țării, care încununează o luptă dusă aproape cinci secole împotriva dominației străine — Sierra Leone s-a angajat cu toate forțele pe drumul edificării unei economii independente. Avînd o agricultură bazată în principal pe monocultură — 90 la sută din export îl constituia uleiul de palmier — Sierra Leone a acționat cu hotărîre în direcția valorificării în propriul ei interes a bogățiilor sale naționale. În acest sens, a fost conceput un plan decenal de dezvoltare, ale cărui orientări vizau înlăturarea moștenirii coloniale și valorificarea accelerată a potențialului economic și uman. Măsurile adoptate, în special în ultimii ani, de guvernul de la Freetown urmăresc lichidarea dependenței de capitalul străin a principalelor ramuri ale economiei naționale, în special, extracția diamantelor, domeniu în care, în 1970, guvernul a preluat 51 la sută din acțiunile deținute de companiile străine. De asemenea, măsurile luate de guvern au contribuit la exploatarea mai rațională și la intensificarea dezvoltării industriei extractive — ramură care asigură 80 la sută din venitul țării.

Sierra Leone deține locul al treilea în Africa în ce privește extracția de minereu de fier. De altfel, solul și subsolul acestei țări reprezintă o adevărată „vistierie minerală", el cuprinzînd zăcăminte de minereuri de fier (2 milioane tone în 1970), crom (în regiunea Kenema), titan, platină, bauxită, molibden și, mai ales, diamante.

Tot în direcția întăririi rolului statului în economia țării se înscrie și măsura recentă de creare a societății miniere naționale „Diminco" (Diamond Mining Company), datorită căreia exporturile de diamante și minereuri de fier au crescut într-o manieră considerabilă. Alte măsuri în domeniul dezvoltării economice a țării, adoptate de curînd de guvernul de la Freetown, prevăd creșterea substanțială a producției industriale, a energiei electrice, diversificarea producției agricole, ridicarea nivelului de trai al populației. Guvernul din Sierra Leone depune la ora actuală eforturi intense în vederea dezvoltării comerțului, transporturilor, asistenței medicale, învățămîntului. Peste 300 de școli de diferite grade au fost înființate pe întregul teritoriu al țării pentru pregătirea cadrelor necesare economiei naționale.

Pe plan extern, Sierra Leone promovează o politică de pace și colaborare cu toate țările, fără deosebire de orînduire socială, militează pentru consolidarea unității africane, pentru lichidarea vestigiilor colonialismului și neocolonialismului, pentru eradicarea rasismului.

Între Republica Socialistă România și Republica Sierra Leone — care întrețin relații diplomatice la rang de ambasadă de la 13 ianuarie 1964 — s-au statornicit legături de prietenie și colaborare, întemeiate pe principiile independenței și suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi, în spiritul tradiționalelor legături de prietenie și solidaritate pe care România socialistă le întreține cu tinerele state africane, cu toate țările care au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare. La sfîrșitul anului trecut, între țara noastră și Sierra Leone a fost semnat acordul comercial pe următorii trei ani.

În luna ianuarie 1972, cu prilejul prezentării scrisorilor de acreditare în țara noastră de către ambasadorul Republicii Sierra Leone, președintele Nicolae Ceaușescu a arătat : „În România sînt cunoscute și se bucură de o înaltă prețuire eforturile depuse de poporul Republicii Sierra Leone pentru consolidarea independenței naționale, munca sa susținută pentru dezvoltarea economică și socială a țării pe baza valorificării tot mai largi a resurselor naționale materiale și umane.

De o deosebită apreciere se bucură, de asemenea, activitatea desfășurată de președintele Republicii Sierra Leone, dr. Siaka Stevens, pentru întărirea independenței naționale, pe calea asigurării progresului și prosperității țării și a extinderii relațiilor de prietenie cu toate statele".

La rîndul său, adresîndu-se tovarășului Nicolae Ceaușescu, ambasadorul Sierrei Leone a spus : „Rolul strălucit pe care Excelența Voastră personal l-a jucat și continuă să-l joace pe această mare scenă contemporană — pentru realizarea în timpurile noastre a coexistenței pașnice între state, a armoniei și prieteniei între popoare — nu a putut să nu atragă atenția personalităților de bună-credință din întreaga comunitate mondială.

Președintele meu, dr. Siaka Stevens, și guvernul său, precum și întregul nostru popor nu fac excepție de la aceasta".

Dumitru Mirileanu

În căutarea Atlantidei...

Diplomația și arheologia, care îndeobște au sfere de activitate foarte deosebite, par să-și fi descoperit în vremea noastră, cel puțin în anumite sectoare ale fiecăreia, unele preocupări similare : cele privind definirea contururilor cîte unei Atlantide. Pentru arheologi, ale ipoteticului continent acoperit de apele mării ; pentru diplomația occidentală, ale alianței atlantice. Lăsăm descoperirile și ipotezele arheologilor — dealtminteri pasionante — în seama celor chemați să le înfățișeze publicului cititor. În ceea ce privește activitățile legate, direct sau indirect, de problemele alianței Atlanticului de Nord, nu se poate afirma că definitivarea la Ottawa de către miniștrii de externe ai țărilor membre a declarației asupra relațiilor atlantice, apoi semnarea la Bruxelles a acestei declarații au inaugurat o eră nouă.

Faimosul punct 11 al declarației asupra relațiilor atlantice, atît de discutat și atît de răsucit în formulări spre a da fiecăruia cîte un fragment de satisfacție și a-l face acceptabil tuturor, își propunea să rezolve inextricabilul contencios al acestor relații pe calea consultărilor. Suspectînd, nu fără temei, Statele Unite de a urmări să-și revalorifice în acest cadru cu denumire benignă rolul de lider al alianței, vest-europenii — în primul rînd Franța — au obținut să se înlăture din prevederile documentului caracterul obligatoriu al consultărilor. Statele Unite, în schimb, se pot prevala de „hotărîrea fermă" afirmată de declarație ca semnatarii ei „să intensifice practica consultărilor" în legătură cu „problemele ce privesc interesele lor comune ca membri ai alianței" : definiția este atît de imprecisă, încît orice acțiune, orice situație pot fi proclamate de unii și contestate de alții ca fiind de competența consultărilor interaliate. Sămînță de discordii viitoare...

Începutul, ca pentru a-și demonstra atașamentul pentru principiul consultărilor, l-au făcut Statele Unite: președintele Nixon, în ajunul vizitei sale oficiale în Uniunea Sovietică, Henry Kissinger, după încheierea vizitei, au luat contact cu aliații atlantici. Reiese, însă, din consemnările observatorilor că substanța acestor contacte nu a fost a ceea ce îndeobște se înțelege prin consultări, ci mai degrabă a unor informări. La Bruxelles, se atribuia președintelui, în primul rînd, preocuparea de a obține semnarea unui document de oarecare solemnitate care să-i confere întrucîtva poziția de purtător de cuvînt al întregii alianțe. Revenit la *Bruxelles* ceva mai mult de o săptămînă după semnarea declarației, secretarul de stat american, după o întrevedere cu premierul belgian Leo Tindemans și una cu președintele comisiei C.E.E., François-Xavier Ortoli, participa la o ședință a Consiliului atlantic. „Tot ce s-a discutat la Moscova a fost expus în fața Consiliului. Am explicat mecanismul tratativelor asupra armamentelor strategice", declara el ziariștilor la terminarea ședinței. Apoi, după un dejun cu Joseph Luns, secretarul general al alianței atlantice, își lua zborul spre *Paris*.

În capitala franceză — încă de la aeroportul Orly, unde aterizase — primele cuvinte ale șefului diplomației americane, vizibil doritor să înlăture amintirea tensiunilor și controverselor, mai vechi și mai noi de-a lungul ultimilor cincisprezece ani, în relațiile dintre cele două țări, au fost : „Relațiile între Franța și Statele Unite au fost întotdeauna extrem de amicale, ele se bazează în mod esențial pe egalitate și independență". Gazdele s-au arătat, fără îndoială, cu atît mai receptive față de acest fel de a pune problema cu cît oaspetele s-a referit și la „rolul important pe care (Franța) îl are de jucat în relațiile ce se vor stabili în viitor între Europa occidentală și Statele Unite ; „micul dejun de lucru" cu președintele Giscard d'Estaing a durat aproape o oră și jumătate, iar după întrevederea cu omologul său francez, Jean Sauvagnargues, cercurile din preajma acestuia declarau că cei doi miniștri făcuseră, „într-o atmosferă sinceră și prietenească, un tur de orizont complet".

Nuanța de rezervă discretă din această curtenitoare formulă este perceptibilă. Ea devine mai explicită dacă se ține seamă că, în ajun, înfățișîndu-se pentru prima oară în fața Comisiei pentru afacerile externe a Adunării Naționale, ministrul francez definise liniile principale ale actualei politici internaționale a Franței. În ceea ce privește declarația semnată luna trecută, ministrul a afirmat că guvernul său o consideră „echilibrată", precizînd, în același timp, sub aspectul concret al relațiilor atlantice, că în Consiliul ministerial de la Ottawa, Franța a amintit că nu are nicidecum intenția de a reveni în N.A.T.O., organizația militară integrată a alianței. Întrebat dacă este de luat în considerație o eventuală participare la „Eurogrup" — organ al N.A.T.O., avînd, între altele, ca sarcină cooperarea în domeniul armamentelor — ministrul a răspuns (implicit substratului economic al întrebării, Franța posedînd o reputată industrie de echipament militar): „Cooperarea în domeniul armamentului trebuie să aibă un caracter (vest)european ; problema nu se pune în termeni de participare sau neparticipare la Eurogrup".

Etapa următoare a călătoriei secretarului de stat american a constituit-o *Roma*. Henry Kissinger a avut întrevederi cu președintele republicii, Giovanni Leone, cu președintele Consiliului de Miniștri, Mariano Rumor, cu ministrul de externe, Aldo Moro. Dar pentru italieni, în momentul de față prioritățile sînt mult mai puțin atlantice decît interne : se spune despre economia italiană că este afectată de cel mai puternic coeficient de inflație din Piața comună, cu o datorie externă de 10 miliarde de dolari. Se pare că Henry Kissinger ar fi lăsat să se înțeleagă că un ajutor american nu ar fi exclus, cu condiția ca Italia însăși să înceapă prin a-și disciplina economia. Și la *Londra*, două zile mai tîrziu, secretarul de stat american avea să se găsească în prezența unor interlocutori preocupați, în primul rînd — deși pe alte date decît cele italiene —, de complexul problemelor economice, cu repercusiunile lor politice. Este, dealtminteri, semnificativ că, în afară de premierul Harold Wilson și ministrul de externe James Callaghan, Henry Kissinger a întîlnit pe ministrul de finanțe Denis Healey și, de asemenea, pe liderul opoziției conservatoare, Edward Heath. Se știe, în general, că problemele de ordin economic au avut o mare pondere în cursul acestor convorbiri. Nu s-a aflat, însă, cel puțin pînă acum, dacă și în ce spirit oaspetele american a abordat în întrevederile sale londoneze tema raporturilor Marii Britanii cu Piața comună, deși problema se înscrie acut în contextul necazurilor economice britanice și nu lipsește din contextul preocupărilor tactice ale S.U.A.

Între Roma și Londra, o atmosferă mai puțin apăsătoare pare să fi oferit secretarului de stat american sfîrșitul de săptămînă petrecut la *München*. Nu numai pentru că s-a putut relaxa asistînd la finala Campionatului mondial de fotbal, dar și pentru că, îndeobște, — deși nu fără excepții, puține, dar uneori răsunătoare — în problematica atlantică vederile Washingtonului și ale Bonnului au puncte comune. Cu atît mai demn de interes apare, ca expresie a unei evidente preocupări de a se manifesta în acord cu tendințele de destindere ce se afirmă în viața internațională, acel pasaj din comunicatul dat publicității după întrevederea de două ore Helmut Schmidt — Henry Kissinger, în care se spune că ambii interlocutori consideră posibilă încheierea cu succes, pînă la sfîrșitul acestui an, a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. În ajunul convorbirii cu cancelarul, secretarul de stat american avusese o întrevedere cu omologul său vest-german, Hans-Dietrich Genscher, iar seara, a fost primit, timp de o oră, de președintele Walter Scheel.

În acest periplu vest-european, cele mai multe satisfacții pare să le fi dat însă secretarului de stat escala — extraatlantică, nu din punct de vedere geografic, desigur, ci din punct de vedere al alianței — pe care a făcut-o la *Madrid*. Această a treia vizită în capitala spaniolă în ultimele cîteva luni a durat aproximativ șase ore și s-a soldat printr-o declarație comună care, în concepția Statelor Unite, este „paralelă și complementară" declarației atlantice semnate la Bruxelles. „Declarația de principii" semnată la Madrid trebuie interpretată — se întreabă observatorii — ca o tentativă americană de a întredeschide Spaniei porțile alianței atlantice ? Poate că ar fi o interpretare excesivă a intențiilor S.U.A., poate că Spania însăși nu ține să treacă pragul acestei porți. Mai probabil pare că se exprimă aci preocuparea Statelor Unite de a-și consolida pozițiile pe continentul european... și pe unele din anexele sale. Accelerată, pe de o parte, de gîndul că schimbările din Portugalia ar putea pune sub semnul întrebării menținerea instalațiilor militare americane din Azore și că ar fi, poate, profitabil să se pregătească din vreme transferarea lor în insulele Canare. Accelerată, de asemenea, de dezamăgiri recente, pricinuite de alți membri ai alianței atlantice, țări în care nu s-a produs nici o răsturnare internă, dar care, cîntărind realist evoluția pozitivă a climatului internațional, se arată refractare injoncțiunilor organelor N.A.T.O. Pare un fel de ironie a istoriei ca, în timp ce secretar general al alianței atlantice este fostul ministru de externe olandez Luns, Olanda să-și anunțe intenția de a reduce, din motive bugetare, efectivele forțelor sale armate. Și de a persevera să conteste suprema autoritate a alianței în materie.

S-ar părea că, dintre arheologi și diplomați, cei dintîi au mai multe șanse să identifice contururile Atlantidei pe care o caută.

Florica Șelmaru

1000+1

Spectacol

Pentru a comemora, în 1976, bicentenarul independenței Statelor Unite, președintele Franței va oferi americanilor un spectacol „Sunet și lumină", pe muntele Vernon, locul istoric unde s-a retras George Washington. În scrisoarea de mulțumire, președintele Nixon omagiază „această formă de artă originală, pe care Franța a știut s-o aducă pînă la perfecțiune, cu scopul de a pune în valoare marile moșteniri istorice" și își exprimă bucuria pentru faptul că spectacolul „va da toată strălucirea meritată unuia din simbolurile cele mai dragi ale americanilor în lupta lor pentru independență".

Tratative

R.D.G. și S.U.A. au căzut de acord să înceapă tratative pentru stabilirea de relații diplomatice. Tratativele au început la 15 iulie, la Washington.

Asistat de consilierii săi economici, președintele Nixon examinează mijloacele de combatere a inflației

Vizitatori

Palatul Națiunilor Unite de la Geneva a primit, în 1973, 110 000 de vizitatori. În afară de turiști, circa 35 000 de delegați au participat la conferințele sau la lucrările comisiilor ținute aici, adică la circa 9 000 de ședințe.

Cursuri

Fostul ministru israelian de externe, Abba Eban, va ține o serie de cursuri de politică internațională la Universitatea Columbia din New York. Va conferența pe tema „multilateralității diplomației moderne" și a istoriei păcii și războiului în Orientul Apropiat.

Pagube

Pe baza centralizării datelor, s-a stabilit că, din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile — înghețuri tîrzii, grindină, vînt puternic, inundații — agricultura ungară a suferit pagube în valoare de circa 700 milioane forinți, anunță agenția M.T.I. Marile plantații viticole au suferit de pe urma înghețurilor de 8–10 ori mai mult decît anul trecut. Furtuni neobișnuit de puternice au distrus, în primul rînd, semănăturile de orz de toamnă, tutun și cinepă.

Mururoa

Noua experiență nucleară efectuată de specialiști civili și militari francezi deasupra atolului Mururoa este a 54-a din cele realizate de Franța. Ea urmează celei de la 16 iunie, anunțată de guvernele australian și neo-zeelandez, experiență pe care guvernul francez nu a confirmat-o, dar nici nu a dezmințit-o, potrivit politicii sale pe care o aplică de mai mulți ani, menționează France Presse.

Vizită

Comitetul Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei a hotărît constituirea delegației palestiniene care va face o vizită în U.R.S.S., anunță M.E.N. Delegația, care va fi condusă de Yasser Arafat, va purta discuții cu conducătorii sovietici privind mijloacele de promovare a cooperării între popoarele sovietic și palestinian. Desfășurarea situației în Orientul Apropiat va fi, de asemenea, evocată în cursul acestor întrevederi.

Premierul francez Jacques Chirac oferă autografe concetățenilor săi din Corrèze, unde este primar

Aflat la München, Pele a primit în dar o frumoasă reproducere a Cupei „Jules Rimet" din partea fostului președinte al F.I.F.A. Stanley Rous (centru). În stînga, soția lui Pele

Debut

Cotidianul londonez „Times" consacră un editorial mutării sale, pentru prima dată după 189 de ani, într-un nou sediu și, cu această ocazie, face un scurt istoric al evoluției ziarului. „Times" scrie, de pildă, că „din punct de vedere gazetăresc, revoluția franceză, ascensiunea lui Napoleon și războaiele napoleoniene ne-au oferit, probabil, ocazia de a furniza cele mai bune informații ale istoriei moderne. «Times» nu avea decît patru ani de existență cînd a căzut Bastilia, dar el a fost ziarul care a informat cel mai bine în legătură cu acest eveniment, în raport cu oricare alt ziar din Londra sau Paris. Acesta a fost, de fapt, debutul nostru".

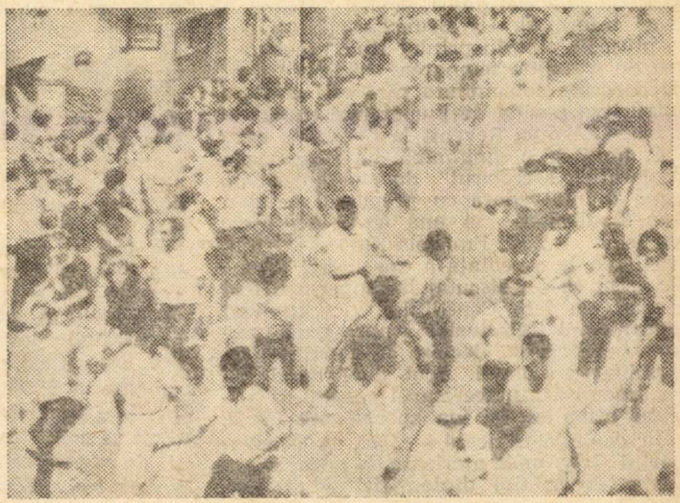

Pamplona (Spania) în zile de fiesta : corrida începe încă de pe stradă, dar cu amatori...

Speculații

Ministrul spaniol al informațiilor și turismului, Pio Cabanillas, a declarat la încheierea ședinței Consiliului de Miniștri, care s-a ținut în absența generalului Franco, că problemele privind succesiunea nu au fost menționate, „nefiind nici la ordinea zilei, nici oportune". Au fost făcute speculații asupra acestei probleme, deoarece generalul Franco se afla de cîteva zile în spital, suferind de flebită.

Talent

La editura Gallimard, comitetul de lectură care propune spre publicare manuscrisele considerate bune nu a putut face, la ultima întrunire, nici o sugestie, din lipsă de... asemenea manuscrise. Se aștepta o reacție de supărare din partea lui Claude Gallimard, dar n-a fost decît o explozie de bucurie: lipsa de talente a venit la timp, ca să ajute editura să-și rezolve problemele financiare datorate crizei de hîrtie.

Împrumut

B.I.R.D. va acorda Iugoslaviei cel de-al patrulea împrumut pentru modernizarea căilor ferate. Se ridică la 93 milioane dolari și este cel mai mare împrumut acordat pînă acum de B.I.R.D. Iugoslaviei.

Arhiepiscop

Reprezentantul guvernului R.P. Polone, J. Cyrek, adjunct al ministrului de externe, a purtat la Roma convorbiri cu reprezentantul Vaticanului, arhiepiscopul Agostino Casaroli, secretarul Consiliului pentru problemele publice. În cursul întîlnirii, s-a căzut de acord — în conformitate cu conținutul și spiritul comunicatului comun dat publicității la încheierea vizitei arhiepiscopului Casaroli la Varșovia, între 4 și 6 februarie 1974 — ca guvernul R.P. Polone și Vaticanul să stabilească contacte permanente de lucru.

Alexandria: președintele Sadat alături de tinerii căsătoriți — Noha, fiica sa, și soțul ei. În planul doi, d-na Sadat

François Mitterrand (stînga), prim-secretar al Partidului Socialist Francez, a făcut o vizită la Lisabona. Alături de el se află ministrul portughez de externe, Mario Soares (socialist)

Veto

Senatul american a adoptat în unanimitate un proiect de lege, prin care se acordă drept de veto Congresului asupra oricărui acord încheiat de președinte în vederea exportării tehnologiei nucleare. Această propunere, adoptată cu 96 de voturi pentru, fără nici un vot împotrivă, și transmisă Camerei Reprezentanților, intervine ca urmare a ofertelor de asistență nucleară făcute de președintele Nixon, în luna iunie, Egiptului și Israelului.

Pregătiri

Ministrul egiptean de externe, Ismail Fahmi, a anunțat că, la cererea părții sovietice, vizita sa în U.R.S.S. a fost amînată pentru luna octombrie, relatează agenția MEN. Fahmi trebuia să plece la Moscova la 15 iulie, pentru a pregăti o întîlnire la nivel înalt între Anwar Sadat și Leonid Brejnev. Ministrul de externe egiptean a relevat că președintele Sadat a primit un mesaj din partea lui Brejnev, în care conducătorul sovietic cere amînarea vizitei, cu scopul „de a se putea face suficiente pregătiri pentru această întîlnire importantă".

Arme

În ultimul an fiscal, care s-a încheiat în iunie, Statele Unite au vîndut arme în valoare de 8,5 miliarde dolari, ceea ce reprezintă o sumă dublă în raport cu anul precedent, potrivit unei aprecieri oficiale a Pentagonului, publicată de „New York Times". Aceste livrări sînt mult superioare vînzărilor de arme ale celorlalte țări ale lumii.

Standardizare

Abraham Stemerdink, secretar de stat la Ministerul Apărării al Olandei, a arătat, într-un interviu acordat cotidianului hamburghez „Bild Zeitung", că s-ar putea ca, începînd din 1979, Olanda să nu mai facă parte din organizația militară a N.A.T.O. Pronunțîndu-se pentru o uniformizare a armamentelor, în cazul în care această standardizare nu va deveni o realitate într-un viitor apropiat, „Olanda va pune capăt participării sale militare la N.A.T.O., continuînd să rămînă membră a organizației politice".

Tineret

În comunicatul privind convorbirile purtate la Roma între reprezentanții tineretului Iugoslaviei și Italiei se arată că „cele două delegații consideră necesară dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie dintre Iugoslavia și Italia, pe baza principiului recunoașterii frontierei actuale, istoric stabilite, respectării absolute a suveranității și integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne și egalității în drepturi". Un accent deosebit se pune pe participarea tineretului la toate acțiunile îndreptate spre transformarea Mediteranei într-o regiune a păcii și prieteniei, eliberată de presiunea și prezența străină.

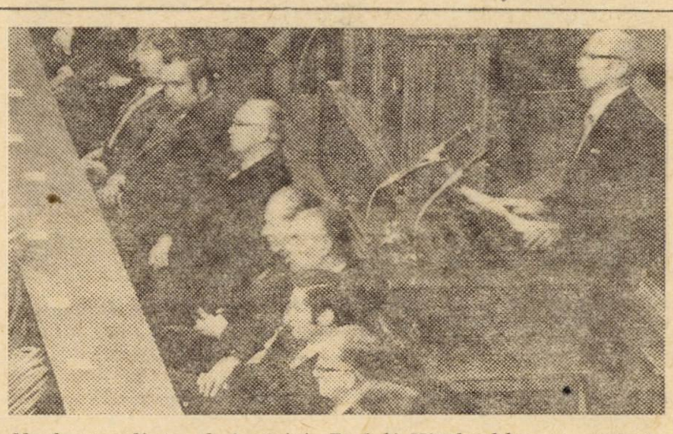

Noul președinte al Austriei, Rudolf Kirchschlaeger, rostește în Parlament cuvîntul inaugural către națiune

Un film cu trei veterani: Laurence Olivier și Katharine Hepburn filmează la Londra, sub conducerea lui George Cukor, „Dragoste printre ruine"

100+1

Părinți

Președintele Comitetului de acțiune al părinților victimelor de la Maalot va cere ca fostul ministru al apărării, Dayan, să fie adus în fața justiției, a anunțat ziarul „Yedioth Aharonoth". O comisie de anchetă a stabilit că Dayan n-ar fi comunicat toate amănuntele privind negocierile cu fedainii, pentru a avea o semnătură în alb în vederea trecerii la asaltul școlii.

Statut

Purtătorul de cuvînt al Vaticanului, Federico Alessandrini, a caracterizat convorbirile pe care Papa Paul al VI-lea le-a avut cu Henry Kissinger drept „deschise și cordiale". Vaticanul a pledat pentru un statut special al Ierusalimului, în cadrul unui acord de pace, precum și pentru soluționarea problemei palestiniene.

Emigrare

Secretariatul de stat portughez pentru emigrare va edita o revistă destinată portughezilor răspîndiți în lume și familiilor lor din țară, conținînd „informații obiective despre tot ceea ce se întîmplă în Portugalia". Revista își propune să creeze în rîndurile cititorilor un „climat de încredere în democrația și economia din țară".

Destindere

Un grup de oameni de afaceri, diplomați și universitari americani a anunțat crearea unui comitet de sprijinire a destinderii între Statele Unite și U.R.S.S. Acesta își propune să urmărească evoluția cooperării între cele două țări și să vegheze ca această politică să continue, „oricare ar fi personalitățile și politicile pe care le susțin acestea". Printre membrii noului comitet se remarcă : din cercurile de afaceri – A.S. Clause, președintele lui „Bank of America", cea mai mare bancă din S.U.A., Donald Kendall, președintele societății producătoare de „Pepsi-Cola", și Thomas Watson, fost președinte al I.M.B. ; din cercurile politice – Robert Roosa, fost subsecretar la Ministerul Finanțelor, și Eugen McCarthy, fost candidat democrat la președinție ; din mediul universitar – Vasili Leontief, laureat al Premiului Nobel pentru economie, John Galbraith, economist.

Delimitare

Secretariatul Central al P.C. din India a dat publicității o declarație prin care salută acordul intervenit recent între India și Sri Lanka, cu privire la delimitarea apelor lor teritoriale în zona strîmtorii Palk. Prin recunoașterea dreptului de suveranitate al Republicii Sri Lanka asupra insulei Kachativu, în contextul reglementării drepturilor de navigație și de pescuit, al folosirii în interesul reciproc a resurselor solului marin și garantării accesului liber al pelerinilor budiști pe această insulă, a fost eliminată o problemă iritantă", datînd din epoca colonială în relațiile dintre cele două țări.

Actualul și fostul cancelar al R.F.G. — respectiv Helmut Schmidt și Willy Brandt — la meciul Olanda—R.F.G., din cadrul celui de-al 10-lea Campionat mondial de fotbal

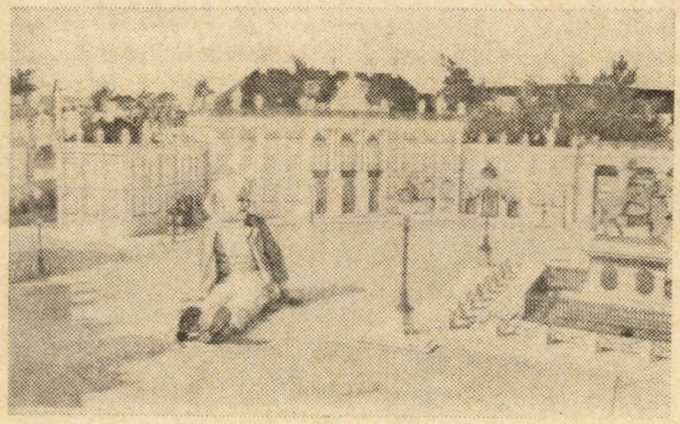

Lumea copiilor — „Legoland" — într-un oraș din Danemarca : 900 000 de plăcuțe de plastic fac fericirea unei fetițe...

Experiențe

Președintele Comisiei pentru energia atomică a Indiei, dr. Homi Sethna, a declarat că India se va gîndi la o a doua experiență nucleară, posibilă numai după ce vor fi examinate toate datele primei experiențe. Aceasta va dura cel puțin șase luni. O altă experiență va avea loc numai după ce se va stabili domeniul de utilizare a exploziilor. Sethna a declarat că oamenii de știință studiază posibilitatea folosirii energiei nucleare pentru încălzirea și micșorarea viscozității zăcămintelor petrolifere din Gujarat, vestul Indiei. El a afirmat că nu se intenționează să se realizeze o bombă cu hidrogen.

Firme

La Budapesta a fost creată societatea „Sicontact", întreprindere mixtă la care participă firma ungară „Intercooperation" și firma vest-germană „Siemens". Capitalul fix al întreprinderii însumează 5 milioane de forinți. Contribuția părții ungare este de 51 la sută, cea a părții vest-germane de 49 la sută. Director tehnic de producție a fost numit inginerul G. Wolff, care pînă acum a condus reprezentanța la Viena a firmei „Siemens" ; director comercial de producție a fost numit G. Demeter (Ungaria), precizează M.T.I.

Kara Kennedy, fiica în vîrstă de 14 ani a senatorului american, a fost spitalizată în urma unei luxații la picior...

...în timp ce Teddy (în centru), care, după operație a învățat să meargă și chiar să facă ski, a plecat într-o lungă excursie școlară prin Irlanda

Ultimul Consiliu de miniștri prezidat de Georges Pompidou. În fața fostului președinte, succesorul său, Valéry Giscard d'Estaing

Elysée: ședința din 27 martie

În editura pariziană „Flammarion" a apărut, recent, cartea „A VI-a Republică" de Michèle Cotta. Reproducem, după săptămînalul francez „L'Express", fragmente din această lucrare, care a trezit un viu interes în rîndul criticilor și al publicului.

Mai puțin de trei luni. Trei luni care au zguduit politica franceză. De la moartea lui Georges Pompidou, la 2 aprilie 1974, s-a născut pur și simplu cea de-a VI-a Republică. În cartea sa recent publicată, Michèle Cotta povestește, după lungi conversații cu toți oamenii politici care au participat la deciziile cele mai secrete ale acestei perioade istorice, cum s-a aflat Franța, deodată, confruntată cu alegeri prezidențiale, pe care cei mai interesați nu au avut posibilitatea, realmente, nici să le prevadă, nici să le pregătească.

„L'Express" publică un pasaj din această lucrare, care evocă în detaliu ultima ședință a Consiliului de Miniștri prezidată de Georges Pompidou și ultimele sale zile, așa cum sînt ele povestite de colaboratorii săi cei mai apropiați.

La 27 martie, Georges Pompidou organizează la Elysée, în cursul după-amiezii, ultima reuniune a Consiliului de Miniștri. În mod vizibil, președintele se simte obosit, dar el gîndește că, după cîteva săptămîni de odihnă, va avea încă o dată posibilitatea să învingă boala. Este, totuși, pentru prima dată cînd el face aluzie în public — și ce public, gata să se alarmeze și să dea alarma — la boala sa.

Ce s-a întîmplat, în realitate, în timpul acestei ultime ședințe de consiliu, evocată de o asemenea manieră dramatică ? Georges Pompidou nu a mai făcut ocolul mesei de consiliu, la sosirea în sală, ca de obicei, pentru a strînge mîna fiecăruia dintre miniștri prezenți. El arăta neliniștit atunci cînd Jean Taittinger, așezat imediat la dreapta sa, a citit imposibil lista celor promovați de ministerul său la Legiunea de Onoare.

„Doresc, a spus președintele, să nu ascult lista virtuților fericiților beneficiari". În legătură cu politica externă, președintele a luat cuvîntul cu entuziasm. De la referendumul privind Europa, din 1972, care, de altfel, nu a fost un succes — Georges Pompidou s-a eliberat de complexul său fundamental : el nu mai are teamă de comparația cu generalul de Gaulle. „În imensul său orgoliu, spunea François Mitterrand în 1972, el a ales, pentru a se măsura cu generalul de Gaulle, domeniul în care acesta era cel mai înalt : politica internațională".

Este adevărat, de doi ani, Georges Pompidou este ocupat de problemele internaționale. De această dată, abordează toate domeniile. El vorbește, înainte de toate, de America, împotriva căreia i-a dat mînă liberă ministrului său de externe : „Trebuie să știm să sacrificăm domeniile secundare celor esențiale — spunea el. Domeniul secundar este cel comercial, în legătură cu care trebuie să știm să facem sacrificii. Cel esențial este politica".

Apoi, el trece la ordinea de zi întocmită pentru următoarele 15 zile, la reluarea sesiunii parlamentare. „Este necesar ca tonul să fie dat de toți miniștrii, fără a se încerca escamotări sau combinații". El povestește că, în 1962, a vrut să înăbușe cîteva voci ale centriștilor din opoziție. Compromisul mediocru încheiat atunci, explică el, l-a făcut să piardă voturi pe toate planurile. Punerea în gardă : „Fără a escamota sau combina", scoasă mai tîrziu din contextul ei, va fi înscrisă în testament. Pentru miniștrii prezenți — cel puțin pentru trei pătrimi dintre ei — fraza, totuși, nu sună funebru. Este unul din acele sfaturi pe care Georges Pompidou obișnuiește să le dea celor care fac din compromis un sistem de guvernare. Nimic mai mult.

În continuare, ia cuvîntul Pierre Messmer. „Doar n-o să demisioneze încă" — șușotește un glumeț. Primul ministru anunță intenția sa de a organiza o ședință a Consiliului de Miniștri, săptămîna viitoare, după-amiază. Și de a suprima — cum s-a făcut întotdeauna — ședința de consiliu din 10, care s-a nimerit mereu în timpul Paștilor. Georges Pompidou se resemnează. Vocea sa pare mai stinsă ca de obicei, dar fraza este mai sigură : „La ora actuală, spune el, viața mea nu este agreabilă nici din punct de vedere fizic, nici moral. Situația este absurdă : dacă nu spun nimic, se spune «Ce liniște !». Dacă spun ceva, ce de comentarii !".

Și continuă : „Aș dori ca miniștrii să înțeleagă că nu sînt întotdeauna fericit. Dar asta nu are în sine nimic dramatic și se va termina. Trebuie să se înțeleagă realitățile, care nu sînt ceea ce se lasă să se înțeleagă. Așa stînd lucrurile, eu nu glumesc". Apoi, un cuvînt asupra nevoii de a se îngriji la Quai de Béthune, unde este mai bine instalat decît la Elysée. Georges Pompidou încheie : „Fiți liniștiți, dacă pot îndrăzni să spun așa, înțelegeți că aceasta nu este agreabil. Îmi voi lua cîteva zile de odihnă, fără îndoială". O pauză și apoi această ultimă frază : „Am speranța fermă că voi pune pe gînduri pe toată lumea".

Președintele ridică ședința, ieșind primul din sală. Miniștrii rămîn în picioare, profund tulburați. Ei nu schimbă nici un cuvînt între ei, își strîng hîrtiile și părăsesc Palatul Elysée. Este ora 17.00. Mulți nu-l vor mai vedea niciodată pe Georges Pompidou în viață.

Trei persoane — Valéry Giscard d'Estaing, Michel Jobert și Jacques Foccart —

vor fi încă, vineri, primiți în audiență. Giscard d'Estaing îl găsește pe președinte obosit, dar, „din punct de vedere intelectual, ca de obicei, în plină formă". Michel Jobert este mai perplex. Din 1967, acest bărbat uscățiv, ironic, știe că președintele este bolnav, cu atît mai mult cu cît lui Edouard Balladur, căruia i-a fost șef și care i-a urmat la Secretariatul general al președinției în 1973, nu-i ascunde nimic. Cînd Michel Jobert sosește la Elysée, în fiecare săptămînă sau chiar mai des, pentru a sta de vorbă cu șeful statului, Balladur, în diferite nuanțe, îi semnalează într-o frază : „Președintele nu este în formă în această dimineață". Sau, din contră : „Este bucuros să vă vadă astăzi".

Vineri, 29 martie, Balladur este mai puțin îngrijorat ca de obicei ; el are impresia că tulburările vasculare ale președintelui sînt pe cale să se rezolve. El i-a împărtășit optimismul său în legătură cu această problemă ministrului afacerilor externe.

„Ce crede lumea despre sănătatea mea ?", întreabă președintele.

„Că nu e bună", răspunde Jobert, și îi povestește că Henry Kissinger, secretarul de stat american, nu încetează să spună, în termeni mai mult sau mai puțini aluzivi, că relațiile proaste între Statele Unite și Franța se datorează, în cea mai mare parte, bolii șefului statului francez, care, potrivit spuselor sale, afectează grav caracterul său.

Georges Pompidou explodează : „Va să zică, așa — îi spune el lui Jobert. Ei, bine, îmi va plăti pentru aceasta. Cînd o să mă însănătoșesc, îi voi scrie eu o scrisoare din acelea..."

Jacques Foccart, ultimul interlocutor, îl găsește, cîteva minute mai tîrziu, epuizat.

A doua zi, sîmbătă, președintele confirmă secretarului general de la Elysée că va pleca la Bonn în zilele de 3 și 4 mai și intenționează să se oprească la întoarcere, pentru o noapte, la Strasbourg.

Vest-germanii nu-l vor vedea însă, iar Henry Kissinger nu va primi niciodată scrisoarea președintelui. Condus la Orvillers, vineri seara, președintele este lovit, duminică dimineața, de septicemie. Organismul său epuizat nu poate rezista invaziei microbiene. A venit sfîrșitul.

Georges Pompidou a avut oare dreptul față de propria sa majoritate, față de valorile pe care le apăra, să tacă ? Problemă falsă, întrebare falsă. Nimeni din jurul său nu gîndea că sfîrșitul este atît de aproape : nici fiul său, Alain Pompidou, care cunoștea, de la început, gravitatea bolii. Nici doctorul Vignalou, nici specialiștii în afecțiuni ale sîngelui care îl supravegheau de aproape cinci ani. Nici soția sa, Claude, căreia i s-a împărtășit secretul mai tîrziu.

„Georges Pompidou a murit datorită tratamentului", spun, astăzi, toți cei care au trăit cu el ultimele clipe. Este parțial adevărat : în acest gen de boală, cu evoluție foarte lentă, se întîmplă adesea ca bolnavul să moară de un efect secundar, de hemoragie sau infecție. Trebuie, oare, ca unul din apropiații săi, colaborator sau prieten, să-l sfătuiască să-și pună treburile în ordine ? Și să demisioneze ? Să ascultăm pe unul din colaboratorii săi din ultimele clipe :

„Să-i vorbești despre aceasta ? Și ce să-i spui ? Doctorii au declarat categoric : președintele va putea ajunge în 1976 fără necazuri majore. În ultima instanță, nici unul dintre noi nu avea un motiv cît de mic să suspecteze somitățile medicale sau să se substituie acestora. Noi nu am avut nici o certitudine".

PUNCTE DE VEDERE

Boletin informativo

MINISTRUL DE LA FLOR: COOPERARE, NU CONFRUNTARE

ÎN CADRUL celei de-a șasea Adunări generale extraordinare a Națiunilor Unite, Peru a scos în evidență necesitatea stabilirii unui nou sistem de relații economice între țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate, în legătură cu o mai bună distribuție a bogăției mondiale și cu reevaluarea prețurilor materiilor prime.

În acest sens, ministrul afacerilor externe al Perului, generalul Miguel Angel de la Flor Valle, a adresat o chemare țărilor industrializate, în scopul căutării de forme autentice și efective de cooperare și a unei angajări ferme în sensul stabilirii acestui nou sistem economic internațional. Referindu-se la țările „lumii a treia", el a arătat că are convingerea că „viitorul depinde, în mare măsură, de cei care reprezintă majoritatea omenirii, cu condiția să facem din unitate un principiu de nezdruncinat, iar din solidaritate o strategie invariabilă".

În discursul pronunțat, ministrul de la Flor a făcut o analiză a situației economice internaționale în deceniile anterioare, situație care, în final, după criza energiei din ultimele luni, a dus la mutarea inflației mondiale înspre economiile țărilor subdezvoltate.

Faptul că există o nedreaptă diviziune internațională a muncii, ca urmare a unui proces istoric de dominație asupra resurselor și forțelor de producție ale „lumii a treia", a fost semnalat de către generalul de la Flor, care a arătat, de asemenea, că ajutorul insuficient, acordat în mod condiționat, a permis o dezvoltare foarte slabă a țărilor „lumii a treia", menținîndu-le economiile la nivel de supraviețuire, aceasta cu scopul de a putea continua transferul de resurse și capital înspre țările industrializate.

O schimbare substanțială în cadrul acestei dominații a fost sesizată odată cu politica hotărîtă și solidară a țărilor producătoare de petrol, ce formează O.P.E.P., și care a demonstrat că exercitarea controlului asupra producției și comercializării resurselor naturale constituie un instrument eficace de schimbare a termenilor de dependență, de limitare a fugii de capital și de realizare a unei distribuții mai echitabile a bogăției mondiale.

A atras atenția că așa-numita criză a energiei a scos în evidență faptul că bogăția și dezvoltarea nelimitată a societăților industrializate depind, de asemenea, de extragerea resurselor naturale ale țărilor în curs de dezvoltare. De aceea, trebuie să recunoaștem, țările „lumii a treia" și cele industrializate încep să se afle în-

Informare

Comitetul de politică externă al Consiliului Federal și Comitetul pentru relații economice cu străinătatea al Consiliului republicilor și provinciilor ale Adunării R.S.F. Iugoslavia au examinat în ședința comună din 12 iulie evoluția relațiilor Iugoslaviei cu țările vecine. O amplă informare pe această temă a fost prezentată de Miloș Minici, secretar federal pentru afacerile externe și vicepreședinte al Consiliului Executiv Federal. El a subliniat, printre altele, că în dezvoltarea relațiilor Iugoslaviei cu țările vecine s-au obținut rezultate importante, deși mai există unele probleme nesoluționate în relațiile cu unele țări. Minici a subliniat, de asemenea, că dezvoltarea colaborării Iugoslaviei cu vecinii constituie orientarea prioritară și permanentă a politicii externe iugoslave.

Miloș Minici a informat despre importanta vizită de prietenie întreprinsă de președintele Republicii, Iosip Broz Tito, în Republica Socialistă România, menționînd rezultatele importante ale acestei vizite și însemnătatea lor pentru dezvoltarea în continuare a co'aborării prietenești dintre cele două țări socialiste vecine.

(După **Agenția Taniug**)

Proiectul „Independență"

Proiectul „Independență" al președintelui Nixon, destinat să reducă pe cît posibil aprovizionările din exterior ale Statelor Unite în materie de energie, pare să fie serios compromis. Din primele studii ale experților oficiali rezultă că va fi practic imposibil să se reducă pînă în 1980, așa cum spera Nixon, dependența S.U.A. de exterior în materie de energie. Administrația federală pentru energie apreciază că, pînă în anii 1978—1980, S.U.A. vor trebui să importe 50% din necesarul lor de petrol. Comitetul consilierilor economici al Casei Albe consideră că „este extrem de probabil că Statele Unite vor constata că este impracticabilă și puțin economică